

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

28 DE JUNY: ELECCIONS A DEGANAT I JUNTA DE GOVERN

Núm. 312 · JUNY/JULIOL 2017
WWW.ICAB.CAT

Un mundo de posibilidades

¿Un problema? 1.000 soluciones

Cronus Jurídico 4+

Base de Datos General

4 potentes bases de datos: Jurisprudencia, Doctrina y Consultas, Formularios y Legislación, con el Plus de conexión a Biblioteca On-Line, Revistas Digitales y Utilidades.
Soluciones en 10,5 segundos

Jurídico +

21 especialistas a su servicio

Bases de Datos de Jurisprudencia, Doctrina y Consultas, Formularios, Legislación. Con el Plus de Biblioteca On-Line, Revistas Digitales y Utilidades.
Toda la experiencia en 10,5 segundos

Revistas Digitales

Actualidad, Análisis y Opinión

Biblioteca On-Line

Monografías y Ediciones Digitales

Utilidades

Herramientas e Información

Servicio de Consultas

Respuestas Personalizadas

Aula Jurídica

Formación On-Line y Presencial

Tienda On-Line

24 horas al día. 365 días al año

editorial jurídica
sepin

tecnología y tradición desde **1982**

www.sepin.es · 91 352 75 51 · sac@sepin.es

EDITORIAL

BALANÇ DEL MANDAT

Junta de Govern.
Il·lustre Col·legi de
l'Advocacia de Barcelona

Quatre anys. Quatre anys de feina intensa per a l'advocacia i per a l'ICAB.

És el moment de fer balanç de la feina duta a terme d'acord amb els objectius que ens havíem proposat de bon començament.

Més serveis per als nostres col·legiats i col·legiades (el telèfon vermell, el deganat obert, també a les delegacions, les visites a despatxos per conèixer les necessitats del col·lectiu, els cursos de formació Lexnet, el servei gratuït de videoconferències amb les presons i la millora de l'atenció telefònica a petició de les persones col·legiades o l'assessor personal en són una mostra); les campanyes de denúncia en defensa dels interessos del ciutadà i de l'advocacia (la lluita contra les taxes judicials, la Llei de Col·legis i les inspeccions abusives de l'AEAT als despatxos d'advocats) i la intervenció en el processos legislatius amb la proposta d'esmenes (com a la Llei de Justícia Gratuïta i per defensar la justícia de proximitat).

Hem volgut informar-vos puntualment de l'activitat de l'ICAB, amb la publicació trimestral de les Funcions Públiques i dels acords de la Junta de Govern al web i reforçar el nostre paper a la societat amb campanyes per donar a conèixer la tasca preventiva de l'advocacia i defensar els interessos de la ciutadania.

Ha estat un honor per a tots nosaltres haver tingut l'oportunitat de treballar al vostre servei al capdavant de la nostra corporació, amb la satisfacció per la feina que hem desenvolupat i amb la idea que encara n'hi ha per fer.

Agraïm a totes les persones que treballen per la Institució el seu inestimable suport i col·laboració sense la qual no hagués estat possible dur a bon port el nostre projecte.

Desitgem a la futura Junta tota la sort del món.

Una forta abraçada.

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Nº 312 | Juny/Juliol 2017 | Continguts

ACTUALITAT	
06 Novetats legislatives	10 Resenyes jurisprudencials
08 Ampliació de la legislació	
EL CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES 22	EL COL·LEGI ES MOU 12
CAP A UN DRET A LA "DESCONEXIÓ" DIGITAL 26	DES DE LA JUNTA 20
LA PROTECCIÓN PENAL DE LA PROPIA IMAGEN 30	ENTREVISTA A... Dominique Attias, Vicedecana del Colegio de Abogados de París 54
EL DELICTE DE STALKING A LA LLUM DEL TRIBUNAL SUPREM 34	ENTREVISTA A... Silvia Fernández de Gurmendi, Presidenta de la Corte Penal Internacional 42
STALKING O ASSETJAMENT PSICOLÒGIC 36	ENTRE NOSALTRES 60
DESAPARICIÓ DE LA RE-CLAMACIÓ ADMINISTRATIVA PRÈVIA LABORAL 46	SECCIONS
DINÀMICA ACTUAL DE LA COMPENSACIÓ ECONÒMICA PER RAÓ DEL TREBALL 48	66 D'un cop d'ull
LA EXIMENTE DE LA OBEDIENCIA DEBIDA EN EL DERECHO PENAL INTERNACIONAL 52	74 Biblioteca
CIBERSEGURETAT I L'ADVOCACIA 56	80 Anuncis

MÓN JURÍDIC

MónJurídic és una publicació editada per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona amb la finalitat de ser l'òrgan informatiu i d'expressió dels seus col·legiats/des.

Edita

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca 283, 08037 Barcelona
www.icab.cat / icab@icab.cat

Consell Assessor

M. Dolores Azcárraga Rios, *Dret Tributari*
Lluís Batlló Buxó-Dulce, *Dret Penal*
Rafael Espino Rierola, *Dret Mercantil*
Lara Foncillas Miralbes, *Propietat industrial i intel·lectual*
Núria Mallandrich Miret, *Dret Processal*
Marc Rius Calaveras, *Dret de noves tecnologies*
Aurora Sanz Tomas, *Dret Laboral*
Silvia Solé López, *Dret Laboral*
Paola Tamborero Font, *Dret de família*
Luis Vallverdú Borrás, *Dret Administratiu*

Directora

Blanca de Olivar Oliver, *Dret Penal*

Directora de Comunicació

Clara Llensa

Coordinació Món Jurídic

Isabel Viola Demestre

Gabinet de Premsa

Roser Ripoll Alcon

Composició

Albert Muñoz Thuile

Món Jurídic

Telèfon: 934 961 880
e-mail: monjuridic@icab.cat
anuncis: monjuridicanuncis@icab.cat

Han col·laborat en aquest número

José R. Agustina, Max Arias, Lluís Batlló, Marc Carillo,
Juanjo Climent, Montse Fernández Garrido, Alberto Ferran,
Isidor Garcia, José Garcia, Eulalia Pascual, Miguel Perlado,
Neus Roig i Anabel Suso.

Fotografia

Albert Muñoz

Disseny

Laia Guarro i Nomad Studio

Impressió

Litografies Rosés

Publicitat

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca, 283, 08037 Barcelona
Telèfon: 934 961 880
e-mail: marketing@icab.cat

Dipòsit legal

B-16.273-83

ISSN

1135-9196

Les opinions recollides en els textos publicats a Món Jurídic pertanyen exclusivament als seus autors. L'opinió oficial del Col·legi l'expressa la Junta com a òrgan de govern de la institució.

PLUS SALUD

Aquesta doctora és
l'única que no
hi està inclosa.
De moment.

48,44 €/mes¹

OPCIÓ PRÈMIUM DENTAL

35 €/mes per a mutualistes nous²

El Corte Inglés

50 € de regal
per contractar la pòlissa³

Quadre mèdic
Adeslas

www.mutualidadabogacia.com

Per a més informació, truca al **914 35 24 86** o envia un correu a sam@mutualidadabogacia.com

Atenció personalitzada

Delegació de la Mutualidad de la Abogacia
Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Patricia Ruiz Puente

C/ Mallorca, 283. 08037 Barcelona

Telèfon: 936 01 12 33

E-mail: patricia.ruiz@mutualidadabogacia.com

1. Per a un tram d'edat de 20 a 59 anys. Per a altres edats, cal consultar-ne les tarifes a <https://www.mutualidadabogacia.com/productos/plus-salud>. No s'hi inclouen els impostos de la CLEA, que s'abonen amb el primer rebut de cada aniversari de la pòlissa (entre 0,72 i 1,56 €). L'edat màxima per contractar aquest producte és de 64 anys.

2. Per a menors de 50 anys durant els tres primers anys.

3. Regal de 50 € a la targeta d'El Corte Inglés, per a altes noves del Plus Salut Prèmium Dental, a partir de 2 assegurats (es lliura després que s'acabi la campanya). Promoció vàlida fins al 31 de juliol de 2017. Targeta vàlida en qualsevol centre comercial d'El Corte Inglés, Hipercor, Supercor, Sfera, Bricor i Viajes El Corte Inglés, i també a www.elcorteingles.es.

NOVETATS LEGISLATIVES

 Llei 1/2017, de 18 d'abril, sobre restitució de **béns culturals** que hagin sortit de forma il·legal del territori espanyol o d'un altre Estat membre de la Unió Europea, per la qual s'incorpora a l'ordenament espanyol la Directiva 2014/60/UE, del Parlament Europeu i del Consell de 15 de maig de 2014 (BOE núm. 93, 19.04.2017).

 Llei 6/2017, del 9 de maig, de **l'impost sobre els actius no productius** de les persones jurídiques (DOGC núm. 7369, 12.05.2017).

 Reial decret 316/2017, de 31 de març, pel qual s'aprova el Reglament per a l'execució de la Llei 24/2015, de 24 de juliol, de **patents** (BOE núm. 78, 01.04.2017).

 Reial decret 363/2017, de 8 d'abril, pel qual s'estableix un marc per a l'ordenació de **l'espai marítim** (BOE núm. 86, 11.04.2017).

 Reial decret 383/2017, de 8 d'abril, pel qual es declara el Carnaval com Manifestació Representativa del **Patrimoni Cultural Immaterial** (BOE núm. 86, 11.04.2017).

 Reial decret 384/2017, de 8 d'abril, pel qual es declara la Setmana Santa com Manifestació Representativa del **Patrimoni Cultural Immaterial** (BOE núm. 86, 11.04.2017).

 Reial decret llei 7/2017, de 28 d'abril, pel qual es prorroga i modifica

el Programa d'Activació per a l'Ocupació (BOE núm. 102, 29.04.2017).

 Reial decret 424/2017, de 28 d'abril, pel qual es regula el règim jurídic del control intern en les **entitats del sector públic local** (BOE núm. 113, 12.05.2017).

 Reial decret 485/2017, de 12 de maig, pel qual es desenvolupa l'estructura orgànica bàsica del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat (BOE núm. 114, 13.05.2017).

 Reial decret 486/2017, de 12 de maig, pel qual es modifiquen el Reial Decret 1173/2015, de 29 de desembre, de desplegament del Fons Europeu Marítim i de Pesca pel que fa a les ajudes a la paralització definitiva i temporal de l'activitat pesquera, i el Reial Decret 1549/2009, de 9 d'octubre, sobre **ordenació del sector pesquer** i adaptació al Fons Europeu de la Pesca (BOE núm. 114, 13.05.2017).

 Reial decret 536/2017, de 26 de maig, pel qual es crea i regula la Comissió de seguiment, control i avaluació prevista en el Reial decret llei 1/2017, de 20 de gener, de mesures urgents de **protecció de consumidors** en matèria de **clàusules sòl**, i pel qual es modifica l'article 6 del Reial Decret 877/2015, de 2 d'octubre, de desplegament de la Llei 26/2013, de 27 de desembre, de caixes d'estalvi i fundacions bancàries (BOE núm. 126, 27.05.2017).

 Reial decret 529/2017, de 26 de maig, pel qual es modifica el

Reglament de **l'impost sobre el valor afegit** aprovat pel Reial Decret 1624/1992, de 29 de desembre (BOE núm. 126, 27.05.2017).

 Reial decret llei 9/2017, de 26 de maig, pel qual es transposen directives de la Unió Europea en els àmbits **financer, mercantil i sanitari**, i sobre el desplaçament de treballadors (BOE núm. 126, 27.05.2017).

 Reial decret 564/2017, de 2 de juny, pel qual es modifica el Reial Decret 235/2013, de 5 d'abril, pel qual s'aprova el procediment bàsic per a la **certificació de l'eficiència energètica dels edificis** (BOE núm. 134, 06.06.2017).

 Decret 36/2017, d'11 d'abril, de concessió de la **Creu de Sant Jordi** de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 7352, 19.04.2017).

 Decret 38/2017, de 25 d'abril, sobre el règim disciplinari del personal al servei de **l'Administració de justícia a Catalunya** (DOGC núm. 7358, 27.04.2017).

 Decret 40/2017, de 2 de maig, de reestructuració del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda (DOGC núm. 7362, 04.05.2017).

 Ordre ETU / 296/2017, de 31 de març, per la qual s'estableixen els terminis màxims de resolució en els procediments que regula la Llei 24/2015,

de 24 de juliol, de **patents** (BOE núm. 78, 01.04.2017).

 Ordre FOM/ 382/2017, de 21 d'abril, per la qual es modifica l'annex I del Reial decret 1247/1999, de 16 de juliol, sobre regles i normes de seguretat aplicables als **vaixells de passatge** que facin travessies entre ports espanyols (BOE núm. 107, 05.05. 2017).

 Ordre DEF/426/2017, de 8 de maig, per la qual s'aprova el règim del professorat dels **centres docents militars** (BOE núm. 117, 17.06.2017).

 Ordre HFP/417/2017, de 12 de maig, per la qual es regulen les especificacions normatives i tècniques que desenvolupen l'administració dels **Llibres registre de l'Impost sobre el Valor Afegit** a través de la Seu electrònica de l'Agència Estatal d'Administració Tributària establerta en l'article 62.6 del Reglament de l'Impost sobre el Valor Afegit, aprovat pel Reial Decret 1624/1992, de 29 de desembre, i es modifica una altra normativa tributària (BOE núm. 115, 15.05.2017).

 Ordre VEH/85/2017, d'11 de maig, per la qual s'estableix l'obligació de l'**ús dels mitjans electrònics** en els presentacions i pagament de diverses autoliquidacions per a determinats obligats tributaris (DOGC núm. 7370, 16.05.2017).

 Ordre JUS/470/2017, de 19 de maig, per la qual s'aprova el nou model per a la presentació en el Registre Mercantil dels **comptes anuals**

consolidats dels subjectes obligats a la seva publicació (BOE núm. 124, 25.05.2017).

 Ordre JUS/471/2017, de 19 de maig, per la qual s'aproven els nous models per a la presentació en el Registre Mercantil dels **comptes anuals** dels subjectes obligats a la seva publicació (BOE núm. 124, 25.05.2017).

 Ordre TSF/101/2017, de 25 de maig, per la qual s'estableix el calendari oficial de **festes laborals** per a l'any 2018 (DOGC núm. 7381, 31.05.2017).

 Ordre PRA / 499/2017, d'1 de juny, per la qual es modifica l'annex IX del **Reglament general de vehicles**, aprovat pel Reial Decret 2822/1998, de 23 de desembre (BOE núm. 131, 02.06.2017).

 Ordre ENS/108/2017, d'1 de juny, per la qual s'estableix el **calendari escolar** del curs 2017-2018 para los centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 7384, 06.06.2017).

 Correcció d'errors de l'Ordre HFP/399/2017, de 5 de maig, per la qual s'aproven els models de declaració de l'**Impost sobre Societats i de l'Impost sobre la renda de no residents** corresponent a establiments permanents ia entitats en règim d'atribució de rendes constituïdes a l'estranger amb presència en territori espanyol, per als períodes impositius iniciats entre l'1 de gener i el 31 de

desembre de 2016, es dicten instruccions relatives al procediment de declaració i ingrés i s'estableixen les condicions generals i el procediment per a la seva presentació electrònica (BOE núm. 130, 01.06.2017).

 Resolució de 30 de març de 2017, del Congrés dels Diputats, per la qual s'ordena la publicació de l'Acord de **convalidació** del Reial decret llei 5/2017, de 17 de març, pel qual es modifica el Reial decret llei 6 / 2012, de 9 de març, de mesures urgents de **protecció de deutors hipotecaris** sense recursos i la Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social (BOE núm. 83, 07.04.2017).

 Resolució INT/671/2017, de 27 de març, per la qual és dona publicitat al **Codi de Bones pràctiques en seguretat privada** (DOGC núm. 7341, 31.03.2017).

 Resolució de 18 de maig de 2017, de la Direcció general d'Ocupació, per la qual es registra i publica el Conveni col·lectiu general d'àmbit estatal per al sector d'entitats d'**assegurances**, reassegurances i mútues col·laboradores amb la Seguretat Social. (BOE núm. 130, 01.06.2017).

 Instrucció de 9 de maig de 2017, de la Direcció general dels Registres i del Notariat, sobre **interconnexió dels registres mercantils** (BOE núm. 116, 16.05.2017).

AMPLIACIÓ DE LA LEGISLACIÓ

EL NOU REGISTRE DE PARELLES ESTABLES DE CATALUNYA

Per Isidor Garcia
Comissió de Normativa

El DOGC del passat dia 31 de març va publicar l'Ordre JUS/44/2017, de 28 de març, per la qual s'aprova el Reglament del Registre de parelles estables de Catalunya. La seva entrada en funcionament efectiva s'esperava des de l'aprovació del Decret Llei 3/2015, de 6 d'octubre, en què es creava de manera exclusivament formal.

A la vista del text de l'Ordre indicada una primera consideració que hem de fer és que, quan el Decret Llei pensava en la inscripció de les parelles estables, ho feia necessàriament a través d'escriptures públiques de constitució de parelles estables o per mitjà d'actes de notorietat, però ara es podran inscriure en el Registre les parelles estables que no hagin atorgat cap acte notarial. L'única exigència és, òbviament, la de complir les condicions establertes a l'art. 234-1 del CCCat.

Sobre les característiques de la inscripció registral d'aquestes parelles, cal recordar que la inscripció és voluntària i no té caràcter constitutiu. I, sobre tot, que tant les inscripcions com les certificacions que s'esperen són gratuïtes. El procediment d'inscripció es pot iniciar mitjançant una sol·licitud presentada de manera

presencial o telemàtica. Al respecte, cal assenyalar que el Registre (que és únic) es gestiona en suport informàtic.

La inscripció de la parella estable contindrà el nom i els cognoms, el domicili i el document d'identitat d'ambdós convivents, la identificació del supòsit de constitució de la parella, la data de la resolució per la qual s'acorda la inscripció i, si s'escau, a efectes de constància, el contingut de la certificació d'inscripció emesa per l'ajuntament corresponent en el supòsit de parelles estables inscrites en registres municipals. Hem de tenir en compte que la inscripció en un registre de parelles estables municipal no comporta la inscripció automàtica en el Registre de parelles estables de Catalunya. Caldrà que els membres de la parella, als efectes d'acreditar la seva existència, s'inscriguin en el Registre de parelles estables de Catalunya. En aquest supòsit, aquestes parelles poden aportar la certificació d'inscripció emesa per l'ajuntament corresponent, només a efectes de constància.

En aquest punt no podem deixar de recordar que molts registres municipals de parelles estables van ser suprimits en el seu dia sota la justificació del frau que es produïa a l'hora d'obtenir la documentació per a l'obtenció d'una residència legal a Espanya. El fet és que ara s'implanta un sistema registral sense cap recança, de manera que —en certa mesura— es demostra que aquella justificació va resultar, si més no, exagerada. Sobre tot si tenim en compte que l'actual Reglament exigeix, a l'hora de fer la

inscripció, una declaració responsable dels dos convivents en parella estable en virtut de la qual manifestin que es compleixen els requisits per constituir la parella estable i no concorre cap de les causes que ho impedeixen (previstes a l'art. 234-2 del CCCat).

Si, en canvi, la constitució de la parella estable es fes davant de Notari, el Col·legi de Notaris de Catalunya serà qui trameti setmanalment al Registre de parelles estables, per via telemàtica i per a la seva inscripció, la informació de totes les comunicacions rebudes.

Per altra banda, ens congratulem que, segons aquest Reglament, la presentació dels documents que cal aportar als procediments d'inscripció es podrà substituir per la indicació de les dades corresponents a aquests documents i de l'òrgan que els hagi elaborat o davant del qual hagin estat presentats anteriorment per tal que el Registre pugui obtenir aquests documents o contrastar les dades aportades per mitjans electrònics. Excepcionalment, si no es poden obtenir els documents, es pot sol·licitar a l'interessat que els aporti. De fet, a la web del departament de Justícia s'indica que "si no hi ha oposició expressa, el Departament de Justícia verificarà de forma automatitzada les dades declarades i no s'hauran d'aportar els documents següents: document d'identitat; certificat o certificats d'empadronament de convivència històric; el llibre de família o la certificació de naixement de la descendència en comú." No s'excusa d'aportar la certificació literal o completa de naixement dels sol·licitants.

Hem de tenir present que les resolucions d'inscripció o d'extinció de la parella estable (i de modificació de les dades inscrites) s'hauran de notificar als dos convivents en parella estable en el termini màxim de 2 mesos a comptar de la data d'entrada de les sol·licituds en el registre de l'òrgan competent. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat i notificat la resolució expressa, les sol·licituds s'entendran estimades i la inscripció o la modificació de les dades es practicarà en el termini de 15 dies.

Un aspecte no substancial que també crida l'atenció és el relatiu a l'ordre dels cognoms en la inscripció registral de les parelles estables. Ara que la Llei del Registre Civil deixarà de

mantenir el criteri prelatiu del cognom patern en la inscripció del naixement dels fills, hem d'indicar que el Reglament d'aquest Registre de parelles estables determina que hi ha de constar, en primer lloc, el membre de la parella estable el cognom del qual sigui primer segons l'ordre alfabètic.

Però, després de tot això, cal preguntar-se ¿quina utilitat té la inscripció en aquest Registre? Bàsicament que aquesta inscripció és un nou mitjà de prova que permet acreditar l'existència de les parelles estables, a banda de les escriptures notarials i les actes de notorietat, i que això té transcendència específica als efectes de la normativa reguladora de la pensió de viduïtat, prevista a la legislació sobre seguretat

social. Hem de recordar que l'Exposició de Motius del Decret Llei 3/2015 feia esment específic de la necessitat d'aquesta regulació per la situació de desigualtat en què es trobaven les parelles estables subjectes a les normes del Codi Civil de Catalunya, enfront de les parelles dels altres territoris de l'Estat espanyol on hi ha regulat l'esmentat registre, les quals disposen per aquesta raó d'un mitjà d'acreditació de la seva existència. Tot i això, la legislació de la seguretat social demana una convivència estable ininterrompuda no inferior a 5 anys per tal de considerar l'existència de parella estable a efectes de la pensió de viduïtat, no coincidint amb les circumstàncies que el Codi Civil de Catalunya demana per a considerar l'existència d'una parella estable.

- ▶ Muntaner 239, 08021 Barcelona
T. 93 200 93 39
- ▶ Indústria 7, 08037 Barcelona
T. 93 458 46 11
- ▶ info@mirave.es
- ▶ www.mirave.es

DRS. MIRAVÉ
CENTRE ODONTOLÒGIC

TOTES LES ESPECIALITATS

SERVEIS INCLOSOS PER COL·LEGIATS/DES I FAMILIARS

- Neteja dental anual
- Visites
- Revisions
- Visites d'urgències
- Rx intraorals

ESPECIALISTES EN TOTES LES BRANQUES ODONTOLÒGIQUES.

PIONERS EN IMPLANTS DE ZIRCONI I ODONTOLOGIA HOLÍSTICA I KINESIOLÒGICA.

La resta de serveis i tractaments, tenen tots els avantatges d'una pòlissa Dental Familiar tant per als Col·legiats/des, com per als familiars que convisquin amb ells/es Acreditació: carnet col·legial de l'ICAB.

E08031263

LABORAL

CURSOS DE FORMACIÓ DE PREVENCIÓ DE RISCOS ABANS DE LA CONTRACTACIÓ

**Audiència Nacional,
23 de desembre de 2016**

La sentència de la Audiència Nacional de 23 de desembre de 2016 estableix que no és obligatori remunerar els cursos de formació en matèria de prevenció de riscos anteriors a la contractació dels treballadors. Concretament, l'empresa no abonava la formació en prevenció de riscos si el treballador no era posteriorment contractat. Així doncs, l'empresa únicament pagava la formació preventiva prèvia al contracte quan el treballador superava el període de prova, i a un preu inferior al de l'hora ordinària. El sindicat presentà demanda contra l'empresa sol·licitant que la formació en matèria de prevenció no tingui un cost per el treballador i que, tant si es realitza a dins com a fora de la jornada laboral, es computi com temps de treball efectiu. L'Audiència Nacional estimà la demanda i resol que la formació en matèria de prevenció de riscos prèvia al contracte de treball no s'ha de remunerar perquè no és una prestació de serveis de l'article 1.1 de l'Estatut del Treballadors. Així, un cop es contracti al treballador, les hores per la formació seran considerades com a temps de treball efectiu i han d'abonar-se al valor tipus de l'hora que fixi el Conveni Col·lec-

tiu, sense cap cost pel treballador. A més assenyala l'Audiència que, si els cursos són realitzats fora de la jornada ordinària de treball, les hores de formació hauran de ser compensades per l'empresa amb l'oportú descompte sobre la jornada de treball.

NO ÉS OBLIGATORI IMPLANTAR UN CONTROL DE LA JORNADA ORDINÀRIA

**Tribunal Suprem,
23 de març de 2017**

La sentència del Tribunal Suprem de 23 de març de 2017 estableix que no és obligatori per a les empreses realitzar un registre de la jornada diària dels seus treballadors, sinó únicament el registre de les hores extraordinàries que realitzin. Concretament, en aquest cas, els sindicats van interposar una demanda de conflicte col·lectiu contra l'empresa Bankia, demanant que se l'hi imposés l'obligació de portar un registre de la jornada diària de la plantilla. L'empresa, en canvi, interposà recurs de cassació considerant que no procedeix legalment aquesta imposició de registrar la jornada ordinària, entenent que aquesta obligació excedeix l'establert a l'article 35 de l'Estatut dels Treballadors on no es preveu cap imposició de registre de jornada.

Finalment, el Tribunal resol el conflicte sentenciant que la finalitat de la norma és la de realitzar un

control de les hores extraordinàries, però no és obligatori per a l'empresa implantar un control de la jornada ordinària en base a que (i) no està prevista aquesta obligació als articles 34 i 35 de l'Estatut dels Treballadors, i (ii) la normativa comunitària tampoc imposa la necessitat de portar un registre de les hores ordinàries que no excedeixin la jornada màxima.

PENAL

NEGATIVA A SOTMETRE A LES PROVES DE DETECCIÓ DE L'ALCOHOL

**Tribunal Suprem,
28 de març de 2017**

La sentència del Tribunal Suprem 210/2017, de 28 de març realitza una interessant apreciació sobre el delictes recollit en l'article 383 del Codi Penal, que consisteix en la negativa a sotmetre a les proves de detecció d'alcohol. En els fets provats de la sentència es conclou que l'acusat va accedir a sotmetre a la primera prova, que va donar un resultat de 1,02 mg / l, negant-se rotundament a fer la segona prova, havent estat requerit per a això pels agents.

El debat se centra en si aquesta negativa, havent acceptat la primera prova, pot constituir el delictes que estableix l'article 383.

L'Alt Tribunal assenyala que aquest tipus consisteix en una "norma

penal en blanc” que remet a la legislació administrativa, més concretament a l'article 14 del Reial Decret Legislatiu 6/2015 de 30 d'octubre, el qual disposa que “el conductor del vehicle està obligat a sotmetre a les proves “per a la detecció d'alcohol.

La sentència assenjala que, per poder decidir la qüestió plantejada, caldrà estar al bé jurídic protegit en el delictes de desobediència específica, recollit a l'article referit.

Entén el Tribunal Suprem que el bé jurídic d'aquest delictes no és altre que el principi d'autoritat i, només de forma indirecta, la seguretat viària.

Per aquesta mateixa raó, conclou la sentència, és possible l'existència del concurs real entre l'article 379 (delictes contra la seguretat viària) i l'article 383 (negativa a sotmetre a les proves de detecció d'alcohol).

D'aquesta manera, la resolució desestima el recurs, tot i que entén que l'acció del recurrent és menys greu, en el cas que ens ocupa, que si la negativa s'hagués realitzat respecte a les dues proves, però que - en qualsevol cas - el delictes existeix i serà el jutjat qui ha de ponderar la pena, d'acord amb la forquilla penològica que serveix al jutgador per calibrar la gravetat de qualsevol fet constitutiu de delictes.

No obstant això, la sentència consta de diversos vots particulars que opinen de forma diferent, considerant que hauria de absoldre l'acusat, en haver acceptat aquest el sotmetiment a les proves de detecció de l'alcohol, en entendre que la segona prova, que va ser la que no es va acceptar, és més una garantia per a l'acusat que no pas una obligació.

LA VIDUÏTAT DE FET A CATALUNYA

Per Àngel Fernández Grauet.
Col·legiat núm. 20.752

Amb l'aprovació de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, a l'article 234-1, es reconeix la condició de parella estable a la que compleixi algun d'aquests requisits: a) acreditat per qualsevol mitjà una convivència mínima de dos anys; b) tenir un fill en comú durant la convivència; c) formalitzar la relació en escriptura pública.

En matèria de pensió de viduïtat, l'article 174.3 de la Llei General de la Seguretat Social (LGSS), en la redacció vigent fins a la Sentència del Tribunal Constitucional de l'11 de març de 2014, considerava parella de fet aquella que acredités, mitjançant el corresponent certificat d'empadronament, una convivència estable i notòria amb una durada ininterrompuda no inferior a cinc anys. Acomplert aquest requisit, el paràgraf cinquè del precepte es remetia al dret civil propi de les comunitats autònomes pel que fa a la consideració i acreditació de la parella de fet.

La declaració d'inconstitucionalitat i nul·litat d'aquest paràgraf va determinar que, a partir de la sentència, la única manera d'acreditar l'existència d'una parella catalana de fet – als efectes del dret a percebre la pensió de viduïtat – fos, o bé un certificat d'inscripció en un registre específic autonòmic (inexistent fins a aquell moment, per innecessari, a Catalunya) o local (en el cas de Barcelona, per exemple, aquest fou suprimit i deixat sense efecte l'any 2011, atès que amb la nova regulació civil havia perdut el seu sentit i pràcticament no registrava inscripcions), o bé mitjançant un document públic en que constés la constitució de la parella, i en ambdós casos amb una antelació

mínima de dos anys respecte a la data de defunció del causant.

El text refós LGSS, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, reproduïx la redacció del derogat article 174.3, pel que fa als requisits per la consideració i acreditació de les parelles de fet als efectes del dret a percebre la pensió de viduïtat. Des de l'11 d'abril de 2014 (data d'eficàcia de la sentència del TC), als membres de parelles estables catalanes els convenia anar corrents a cal notari i esperar un parell d'anys a morir-se, si volien que el membre supervivent pogués percebre la pensió de viudetat.

Els que no ho hagin aconseguit no podran acreditar mai els requisits exigits per la SS per percebre la pensió de viduïtat, en concret, la inscripció en un registre específic o l'atorgament d'un document públic amb una antelació mínima de dos anys a la data de la defunció.

De fet, ni aquestes parelles ni aquelles en les que un membre hagi mort abans de l'1 d'abril de 2017, ni tan sols hauran pogut inscriure's en el Registre de parelles estables de Catalunya, ja que aquest fou creat pel Decret Llei 3/2015, de 6 d'octubre, i ha entrat en funcionament l'1 d'abril de 2017, sense preveure la possibilitat que la parella fos inscrita a instàncies del membre supervivent.

EITC va anul·lar la remissió al dret civil foral per considerar que introduïa un factor de desigualtat en el règim jurídic de la pensió de viudetat, sense tenir en compte que aquesta anul·lació, combinada amb la regulació legal en la matèria, comporta la desigualtat de tracte de la viduïtat de fet a Catalunya respecte a d'altres comunitats sense dret civil propi.

Esperem que el TC (o el TJUE) posi remei a aquest despropòsit.

EL COL·LEGI ES MOU

LA LLEI DEL REGISTRE CIVIL NO ENTRARÀ EN VIGOR AL 2017

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) alerta que malgrat la nova Llei del registre civil (Llei 20/2011, de 21 de juliol), que havia d'entrar en vigor el proper 30 de juny de 2017, les previsions són que es torni a ajornar la seva aplicació.

El nou ajornament es deu a què el Grup Parlamentari Popular en el Senat va presentar una esmena a través de la proposició de llei que modifica una altra llei (la Llei de Jurisdicció Voluntària) de manera que, després del debat parlamentari al Senat, s'ajornaria l'entrada en vigor de la Llei del Registre Civil fins al 30 de juny de 2018.

Aquest nou ajornament comportaria que alguns aspectes que els mitjans de comunicació han destacat en aquestes darreres setmanes -com la previsió de suprimir la prevalença del cognom patern i la necessitat que els progenitors hagin d'arribar a un acord a l'hora de determinar l'ordre dels cognoms- no entri en vigor el 30 de juny de 2017.

Aquest ajornament, a més, també afectaria algunes disposicions que afecten a la tramitació de l'expedient per a contreure matrimoni (que -entre d'altres- es pot celebrar davant de Notari o, àdhuc, de Lletrat de l'Administració de Justícia). Cal recordar que la Disposició Final 21ena. 3 de la Llei 15/2015, de 2 de juliol, de Jurisdicció Voluntària, preveu l'entrada en vigor de determinades modificacions del Codi Civil per al proper dia 30 de juny de 2017, al marge de l'entrada en vigor de la Llei del Registre Civil.

L'ICAB considera que s'està davant un cas únic en la història legislativa des de la Constitució: una llei ajornada fins a tres vegades. La nova Llei del registre Civil no entraria en vigor fins a 7 anys després de ser aprovada, ja que inicialment s'havia d'aplicar a partir del 22 de juliol de 2014; després el Reial decret llei 4/2014, de 4 de juliol, va ajornar la vigència al 15 de juliol de 2015 i la Llei 15/2015, de 2 de juliol, ho va tornar a fer fins al 30 de juny de 2017.

LES BONES PRÀCTIQUES, TEMA CENTRAL DE LES VII JORNADES DE JUNTES DE GOVERN DE GRANADA

Del 31 de maig al 2 de juny més de 720 representants de les Juntes de Govern del 83 Col·legis d'Advocats d'Espanya es van reunir a Granada. L'objectiu d'aquesta reunió, que se celebra cada quatre anys amb els màxims representants de l'Advocacia, tant dels Col·legis com dels Consells Autonòmics ha estat tractar els problemes que afecten l'advocacia, als ciutadans i a la societat en el seu conjunt.

En aquesta ocasió, aquesta cita de l'Advocacia ha girat entorn del lema "Bones Pràctiques en l'Advocacia. Present i futur dels col·legis d'advocats".

Les Jornades, celebrades al Palau de Congressos de Granada, van ser inaugurades el 31 de maig per Victòria Ortega, presidenta del Consejo General de la Abogacía Espanyola; pel president del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, Lorenzo Jesús del Riu; pel degà del Col·legi d'Advocats de Granada, Eduardo Torres, per la consellera de Cultura de la Junta d'Andalusia, Rosa Aguilar, i per l'alcalde de Granada, Francisco Cuenca.

Durant les Jornades, a les quals van assistir prop de 1.000 persones entre congressistes i ponents, es van analitzar temes actuals de gran interès per a la professió,

destacant la innovació en l'Advocacia; el finançament, els serveis i competències en els col·legis d'advocats; la protecció de dades i la ciberseguretat; i el futur de l'Advocacia, reptes i nous nínxols de treball.

Aquests temes van ser estructurats en quatre ponències, que van versar sobre els següents temes: "Advocacia, justícia i assumptes públics: actuación coordinada: el paper de l'Oficina de Representació Institucional"; "Finançament, serveis i competències dels Col·legis d'Advocats"; "Protecció de Dades i Ciberseguretat: problemes, reptes i respostes" i "El futur de l'Advocacia. Reptes i nous nínxols de treball. La intel·ligència artificial". Aquesta darrera ponència va comptar amb la participació, entre altres del degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Oriol Rusca.

En finalitzar cada ponència es va obrir el torn al debat, que va servir per elaborar unes conclusions sobre el tema analitzat i que es van presentar en la clausura de les Jornades de les Juntes de Govern.

NOUS TALLERS DE BONES PRÀCTIQUES

També es van celebrar de forma simultània, nou tallers de Bones Pràctiques (Organització, Gestió i innovació; Serveis i prestacions dels Col·legis a col·legiats i ciutadans; formació; Torn d'Ofici i SOAJ; Deontologia; Comunicació i Marca Advocat; Mediació i Arbitratge; Drets Humans i Conciliació a l'Advocacia) amb l'objectiu de presentar, analitzar i premiar les millors pràctiques dels Col·legis d'Advocats per millorar la Justícia i la vida dels ciutadans.

ÁNGEL GONZÁLEZ LÓPEZ

EL SOJ-CIE DE LA ZONA FRANCA AJUDA A REDUIR LA CONFLICTIVITAT DEL CENTRE

En el marc de la reunió de la Comissió de Justícia del Parlament de Catalunya per informar sobre la situació del centre, aquesta Corporació va donar a conèixer que el SOJ-CIE de la Zona de Franca és una eina que contribueix a garantir els drets dels interns i afavoreix la reducció de la conflictivitat perquè permet als interns disposar de la informació jurídica en què es troba el seu procés i alhora se'ls informa dels seus drets i deures, entre altres funcions.

L'ICAB va donar a conèixer que els ciutadans internats al CIE de la Zona Franca l'any 2016 van ser 639, dels quals en van ser expulsats 137, el que representa un 21,43%. Des de l'ICAB també es va alertar que l'internament és una mesura cautelar i té un finalitat merament instrumental. **Per això es va denunciar que la privació de llibertat de 502 persones va ser innecessària.**

En aquests casos, l'instructor de l'expedient ha sol·licitat a l'autoritat judicial l'internament sense efectuar les comprovacions suficients per justificar la viabilitat de l'expulsió ni les circumstàncies de caràcter personal del ciutadà estranger, ni les circumstàncies sobre la possibilitat real d'executar-se la repatriació (dificultats de documentar el estranger, situació del país de destí).

Per aquest motiu, **l'ICAB va reclamat a tots els operadors que intervenen en el procés de detenció i posterior internament (policies, jutges, etc.) realitzar les comprovacions per evitar els internaments innecessaris en els CIE.** Comprovacions que recomana inclús una circular de la policia de l'any 2014.

Des d'aquesta Corporació també es va afirmar que justament els tres CIE que disposen de Servei d'orientació jurídica (Madrid, Valencia i Barcelona -Zona Franca-) són el centres d'internament on es realitzen major número d'identificacions de sol·licitants de protecció internacional.

SILVIA GIMÉNEZ-SALINAS, ELEGIDA VICEPRESIDENTA DE LA FBE

La degana emèrita de l'ICAB Silvia Giménez-Salinas va ser elegida el 3 de juny 2a vicepresidenta de la Federació dels Col·legis d'Advocats d'Europa (FBE) en el marc del Congrés General de la FBE, celebrat a La Haia.

La FBE es va constituir a Barcelona el 23 de maig de 1992, com a hereva de la "Conférence des Grands Barreaux d'Europe". La seva seu social es troba a Estrasburg i la secretaria tècnica l'ostenta l'ICAB.

Enguany la FBE celebra el 25è Aniversari de la seva constitució, i per això s'estan celebrant diversos actes: el darrer mes de febrer a Barcelona amb motiu de la Festivitat de Sant Raimon, aquest mes de juny en ocasió del Congrés General a La Haia i la reunió intermeditària, que tindrà lloc a Londres.

Actualment la FBE compta amb 225 Col·legis de països membres del Consell d'Europa representant aproximadament 800.000 advocats i advocades.

CALELLA COMPTA, GRÀCIES A L'ICAB, AMB UN SERVEI D'INTERMEDIACIÓ AMB ENTITATS BANCÀRIES

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, i l'Ajuntament de Calella han impulsat la posada d'un Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge (SIDH) per als ciutadans i ciutadanes de Calella de Mar.

Aquest servei s'adreça a les persones que no poden afrontar el pagament de l'habitatge o que preveuen que no ho podrien fer. L'objectiu és oferir assessorament i intermediació amb les entitats financeres. Calella disposa d'aquest servei al qual la ciutadania podrà accedir mitjançant els Serveis Socials Municipals, l'Oficina Local d'Habitatge i l'Oficina Local de Consum. Mentre que l'ICAB serà l'encarregat de facilitar aquest assessorament previ.

L'acte de presentació del nou servei es va celebrar el 9 de juny. I va comptar amb la participació de l'alcaldesa de Calella, Montserrat Candini, de Lalo Rodríguez Fita, sotsdelegat de l'ICAB al partit judicial i delegació ICAB-Arenys de Mar; de Sílvia Grau, cap de l'Àrea d'Assessorament Hipotecari de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya de la Generalitat de Catalunya i de Maite Fandos, diputada de Benestar Social de la Diputació de Barcelona.

PLE ORDINARI DEL CONSEJO DE LA ABOGACÍA ESPAÑOLA, A L'ICAB

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va acollir el 19 de maig el ple ordinari del Consejo de la Abogacía Española (CGAE). La presidenta del Consejo, Victòria Ortega va presidir l'acte, al qual van estar convocats els degans dels 83 Col·legis d'Advocats d'Espanya.

En el marc d'aquesta trobada es van tractar temes d'interès per a l'advocacia, sobretot, la preocupació per la provincialització dels òrgans jurisdiccionals.

Després del ple, el president del Consell de l'Advocacia Catalana, Carles McCragh, va lliurar la Medalla d'Or d'aquesta institució a l'anterior president del CGAE, Carlos Carnicer, en reconeixement a la constant defensa dels drets humans que ha exercit durant els 15 anys que ha estat al capdavant de l'Advocacia institucional, tant des de la presidència del CGAE com des de la seva Fundació.

Cal recordar que el degà de l'ICAB, Oriol Rusca, quan va ser president del Consell de l'Advocacia Catalana, va proposar a Carnicer per a aquest premi. Oriol Rusca, també actual vicedegà del CGAE, va oferir celebrar el ple del Consejo de la Abogacía Española a Barcelona, mesura que es va aprovar i de la qual se sent especialment "orgullós i satisfet".

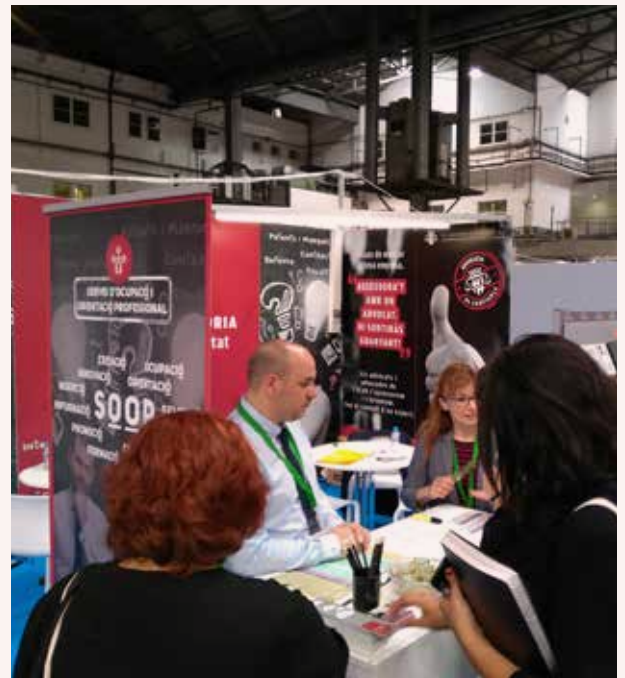
L'ICAB PARTICIPA AL BIZBARCELONA

L'ICAB ha participat un any més al Saló Biz Barcelona, una trobada per a emprenedors, pimes i representants de l'economia social que organitza Fira de Barcelona i que enguany ha rebut la visita de 13.900 persones.

La participació d'aquesta Corporació en aquesta fira ha tingut diverses activitats. D'una banda, la Comissió de Perspectives Socioprofessionals de l'ICAB va impartir la conferència "Start-ups i internacionalització", que va tenir com a ponent a Santiago Nadal Arce.

De l'altra, l'ICAB va disposar de 10 taules des de les quals 20 col·legiats/des voluntaris van oferir assessorament a les persones que ho sol·licitaven.

Aquesta corporació també va comptar amb un estand, l'objectiu del qual va ser transmetre a la ciutadania la necessitat de consultar a un advocat/da abans de muntar qualsevol negoci per tal d'evitar i/o preveure problemes futurs.

MÉS DE 100 ACTIVITATS EN EL 1R CONGRÉS DE LES PROFESSIONS

L'Associació Intercol·legial, formada per més de 100 col·legis professionals de Catalunya, va inaugurar el 31 de maig el primer Congrés de les Professions (www.congresdelesprofessions.cat), organitzat amb l'objectiu de construir una visió col·lectiva de futur, abordar els reptes del sector i potenciar la col·laboració intercol·legial.

El president de l'Associació Intercol·legial i degà del Col·legi de la Advocacia de Barcelona, Oriol Rusca, va assenyalar que l'organització del congrés "respon a un moment de grans i decisius reptes per al món col·legial, per això cal intensificar especialment la cooperació entre els membres de la Intercol·legial, per tal que els Col·legis siguin més forts i per tal de fomentar el paper dels professionals dels diferents sectors com una garantia per als usuaris i consumidors, alhora que es planteja com enfocar professions i professionals en els anys vinents". I va afegir: "Necessitem seguir sent competitius en un entorn tan canviant".

El president del Congrés de les Professions i degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Lluís Comerón, va destacar que aquest Congrés "serà la primera ocasió en què es podrà visualitzar un projecte conjunt dels professionals i dels Col·legis catalans, treballant junts amb la Intercol·legial i col·laborant en allò que ens uneix i que és comú al conjunt de les professions, per sobre dels antics sistemes individualistes".

El tret de sortida a les més de 100 activitats organitzades en el marc del I Congrés de les Professions es va donar amb la celebració de la conferència sobre els "Reptes dels professionals en l'Economia del segle XXI", a càrrec de l'economista José María Gay de Liébana, en el recinte firal de Montjuïc. Aquesta conferència es va realitzar en el marc del Saló BizBarcelona 2017, una trobada per a emprenedors, pimes i representants de l'economia social que organitza Fira de Barcelona.

També en aquest saló, i organitzat per l'Associació Intercol·legial, va tenir lloc el primer Networking Interprofessional, on es van fer més de 500 entrevistes en tres hores entre col·legiats i empreses de diferents sectors per buscar punts comuns de col·laboració i negoci. A més, la Intercol·legial va disposar d'un estand en el BizBarcelona.

El president de la Generalitat, Carles Puigdemont, és el President d'Honor d'aquest primer Congrés de les Professions, que comptarà amb actes dirigits a col·legiats i col·legiades de tots els sectors perquè puguin compartir coneixement, visió i oportunitats davant als nous escenaris.

Més de 2.000 col·legiats participaran en alguna de les sessions. Aquestes activitats s'estan celebrant a les diferents seus dels col·legis professionals.

Entre les activitats realitzades destaca la xerrada d'Arno Metzler, del Comitè Econòmic i Social Europeu, per exposar el seu punt de vista sobre el futur de les professions en els anys vinents. L'ICAB també organitza 7 conferències, que es realitzen dins el marc del II Congrés de l'Advocacia de Barcelona.

El I Congrés de les Professions celebrarà l'últim dels seus actes el 4 de juliol amb un acte de clausura al Museu Marítim de Barcelona, on s'exposaran les conclusions generals i estarà obert a col·legiats i col·legiades de tots els Col·legis professionals.

L'ICAB TRIPLICA AL 2017 LES MOBILITATS DEL PROGRAMA ERASMUS + !

L'ICAB ha triplicat al 2017 les mobilitats concedides a través del programa Erasmus +, ja que al llarg d'aquest any seran 35 estudiants del Màster d'Accés a l'Advocacia de la UOC i/o de la UAB els que podran fer pràctiques en despatxos d'advocats d'arreu d'Europa gràcies a aquesta beca.

Això ha estat possible gràcies al consorci que ha creat l'ICAB amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Els períodes de pràctiques són al juny i al setembre, amb una durada d'entre dos i tres mesos. Les places varien en funció de la resolució del Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE).

Al juny han marxat d'Erasmus 17 estudiants. Aquests becats faran pràctiques en despatxos de Florència, La Haia, Amsterdam, Frankfurt, Praga i Toulouse.

Mentre que l'ICAB atorgarà 18 beques més per fer la estades a països europeus a partir del setembre.

L'any 2016 l'ICAB va poder concedir 10 mobilitats, de les quals 5 es van iniciar al mes de juny i les altres 5 el mes de setembre. Les ciutats de destí d'aquests estudiants van ser Florència, La Haia, Amsterdam i Cracòvia.

Gràcies als més de 50 convenis d'agermanament subscrits entre l'ICAB i Col·legis d'Advocats d'Europa, despatxos d'advocats de diferents ciutats europees facilitem l'acollida dels estudiants en els seus bufets. Això els permet conèixer tant l'exercici de la professió com el funcionament pràctic del sistema jurídic del país on es fa l'estada.

L'ICAB ALERTA DE LES PROBLEMÀTIQUES DELS TRACTATS TTIP, CETA I TISA

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va alertar al Parlament de Catalunya sobre les problemàtiques derivades dels tractats sobre comerç i inversions entre la Unió Europea i els Estats Units (TTIP), sobre comerç i inversions entre la Unió Europea i Canadà (CETA) i sobre serveis entre la Unió Europea, els Estats Units i d'altres països del món (TISA), ja que aquests poden incidir de forma negativa en els drets de les persones, el medi ambient i el funcionament dels sistemes democràtics.

Va ser en el marc de la celebració de "la Comissió d'estudi de possibles impactes del TTIP, del CETA i del TISA en els diferents àmbits econòmics, socials, culturals i ecològics" del Parlament català i en la qual hi va participar com a experta en la matèria l'advocada Blanca Padrós, per delegació expressa del degà de l'ICAB.

Padrós va explicar que les principals problemàtiques relacionades amb aquests tractats en fase de negociació o d'aprovació tenen a veure amb la falta de transparència en les negociacions, l'objectiu dels tractats d'eliminar el que anomenen "barreres no aranzelàries" (les quals acaben corresponent als drets de la ciutadania, de les persones treballadores, de les persones consumidores i del medi ambient, perquè alguns les consideren barreres al lliure comerç), les indemnitzacions per lucre cessant (que els Estats han de pagar a les empreses si aquestes han obtingut menys beneficis dels previstos, per exemple a causa de canvis legislatius protectors de drets; aquestes indemnitzacions acaben recaient en la ciutadania, quelcom semblant al que va passar en l'àmbit intern en el cas "Castor"), la resolució dels conflictes entre les empreses inversores i els Estats a través de tribunals arbitralis aliens a les garanties jurisdiccionals, i l'anomenada "cooperació reguladora" o filtre previ a aquelles activitats legislatives que a criteri de determinats representants i agents puguin ser un obstacle al

---

lliure comerç (i recordem que les normes que prevenen abusos són per definició límits o "obstacles").

Tant en els tractats sobre comerç i inversions com en el de serveis s'estén i s'institucionalitza un model en el qual els interessos purament econòmics tenen prioritat sobre la garantia dels drets, els principis i els valors humans, professionals i democràtics.

Per això des del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona s'insta els governs i els partits polítics a continuar treballant de forma conjunta per evitar que els grups de pressió dels Estats Units, Canadà i la Unió Europea aconseguixin que els diferents països d'Europa s'hagin de sotmetre als interessos dels negocis privats en detriment dels drets de les persones, del medi ambient i del funcionament de les institucions democràtiques.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE L'ACADÈMIA

Durant la Sessió Ordinària de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya que va tenir lloc el 23 de maig a la Sala de la Acadèmia, el director de la Revista i Acadèmic de Número, Eugeni Gay Montalvo, va presentar la seva comunicació sobre la Revista, titulada "La Revista Jurídica de Catalunya, fruit d'una llarga i persistent voluntat" on va fer un interessant recorregut de les diferents etapes que ha travessat la publicació i la seva estreta i fructífera relació amb l'Acadèmia de Jurisprudència i el Col·legi, des de la seva fundació al 1895 fins als nostres dies.

BASE DE DADES DE RESOLUCIONS COL·LEGIALS, GRÀCIES AL CONVENI ICAB-TIRANT LO BLANCH

El degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Oriol Rusca, i l'administrador de l'Editorial Tirant, Salvador Vives, van signar un conveni de col·laboració arran del qual es crearà una base de dades de resolucions col·legials emeses en l'exercici de les seves funcions públiques per tal que pugui ser consultada per totes les persones col·legiades.

L'objectiu d'aquest servei és facilitar la consulta i l'accés a aquestes resolucions mitjançant un motor de cerca que permeti buscar segons els criteris descrits i visualitzar els resultats de forma amigable.

Amb la creació d'aquesta Base de Dades l'ICAB reforça la seva tasca de transparència en l'exercici de les seves funcions públiques.

DEFUNCIONS

Món Jurídic vol expressar el seu condol als familiars i amics dels companys i companyes de l'ICAB que han causat baixa per defunció: José Arias Velasco, Ricard Castells Serra, Fernando López-Nuño Santurtun.

LA INTERCOL·LEGIAL AJUDA A REINSERIR ADVOCATS ASILATS I IMMIGRATS

L'Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya i l'ajuntament de Barcelona van signar un conveni per facilitar el contacte de les persones professionals asilades i immigrants residents a Barcelona amb els col·legis professionals del seu àmbit d'activitat, amb l'objectiu d'establir ponts de relació que millorin la seva incorporació personal i professional a la ciutat.

Les dues institucions es coordinaran per facilitar el contacte de les persones refugiades residents a Barcelona amb els col·legis professionals del seu àmbit d'activitat, amb l'objectiu d'ajudar-los a la seva integració laboral dins del seu món professional, especialment tenint en compte la

Intercol·legial

dificultat que moltes persones es troben per homologar el seus títols professionals. Per a fer-ho, s'establiran uns protocols de derivació d'usuaris entre l'ajuntament de Barcelona i l'Associació Intercol·legial, que també s'encarregarà de fer un seguiment qualitatiu i quantitatiu d'aquestes accions i alhora facilitar la seva incorporació a activitats del seu àmbit de treball, rebre acompanyament en formació i orientació professional, la possibilitat de col·laborar com a docents en espais informals i voluntaris, etc.

Es vol generar d'aquesta forma ponts de relació de les persones asilades o immigrades amb altres realitats que els puguin obrir noves oportunitats que millorin la seva inclusió i capacitats d'ocupació, així com la percepció que d'elles es pot tenir des del conjunt de la societat.

SOCIQUICK

TRANSMISIÓN INMEDIATA DE SOCIEDADES

- Sociedades Limitadas en menos de 24 h.
- Libre elección de Notario
- Servicio de domiciliación de Sociedades
- Posibilidad de tramitación posterior en el Registro Mercantil por el propio despacho profesional

C/ de l'Avenir, 35
08021 BARCELONA
TEL. +34 93 414 15 55

sociquick@icab.es
www.sociquick.com

C/ Almagro, 2, 3º
28010 MADRID
TEL. + 34 91 186 31 02

DES DE LA JUNTA

ELECCIONS AL COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona ha convocat eleccions per al dimecres 28 de juny amb l'objectiu de renovar, per primer cop, la totalitat de la seva Junta de Govern, formada pels càrrecs de degà/na, vicedegà/na, secretari/a i tretze diputats/des.

Un total de sis candidatures s'han presentat per participar en aquestes eleccions, de les quals quatre opten a tots els càrrecs i dues a alguns dels càrrecs electes. El mandat per cada càrrec és de 4 anys.

VOTACIONS

Més de 24.000 col·legiats/des estan convocats a les urnes. Durant la jornada electoral del 28 de juny, els electors podran emetre el seu vot de forma presencial a la seu del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (Mallorca 283) entre les 9 h i les 21 h.

El 28 de juny es podrà votar també a la Ciutat de la Justícia (Gran Via de les Corts Catalanes 111, edifici P, 1a planta) i a la seu de totes les Delegacions de l'ICAB (Arenys de Mar, Badalona, Berga, L'Hospitalet de Llobregat, Gavà, Igualada, Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Vilafranca de Penedès, Vilanova i la Geltrú), en l'horari de 9 h a 14 h. Com a novetat, serà possible emetre el vot presencial de manera anticipada durant dos dies, el 26 i 27 de juny, a la seu central del Col·legi (Mallorca 283, Barcelona), entre les 13 i les 20 h.

A continuació facilitem el llistat de les candidatures per ordre de presentació al registre del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

CANDIDATURA CONJUNTA

Degana: M. Eugènia Gay Rosell
Vicedegà: Jordi Pina Massachs
Secretari: Jesús M. Sánchez García
Diputats/Diputades: Josep M. Balcells Cabanas
Joaquim de Miquel Sagnier
Frederic Munné Catarina
Yvonne Pavía Lalauze
Cristina Vallejo Ros
Olga Arderiu Ripoll
Carlos Echavarrri Paniagua
Núria Flaquer Molinas
Emma Gumbert Jordan
Susana Ferrer Delgadillo
M. Carmen Valenzuela Hidalgo
Rodolfo Antonio Tesone Mendizábal
Alejandro Fuentes-Lojo Rius

CANDIDATURA CONJUNTA

Degà: Lluís Riera Pijuan
Vicedegana: Maria José Montserrat Tellado
Secretari: Alfredo Vallo López
Diputats/Diputades: Ricardo Eduardo Miracle Lavilla
María José Martín Alberca
Mario Idoate Larequi
Laura Gaude Mas
Eduardo Vila Vives
Miriam Luisa Broto Palomera
Albert Ramentol Sabaté
Purificación Pérez López
Pablo Jorquera Palacios
Alba Conde García
Antonio Constatino Pes
Carolina Gladis Genco
Jaume Muñoz-Ramos de Castells

CANDIDATURA CONJUNTA

Degà: Jordi Pintó Sala
Vicedegana: María Eugenia de Olivar Oliver
Secretària: Mercedes Cuyás Palazón
Diputats/Diputades: Antoni Almenara Pérez
Juan Ignacio Alonso Dregi
Mirla Ivonne Angulo Torres
Juan Carlos Barthe Carrera
Nieves Briz Puertas
José Manuel Garrido Gómez
Montserrat Izquierdo Tugas
Valentina Mazzoni
Manuel Martínez Ribas

Marta Puente Fluvià
David Serra Lázaro
Verónica Tallón Álvarez
Mónica Tornadijo Sabaté

CANDIDATURA CONJUNTA

Degà: Josep M. Paños Pascual
Vicedegana: Maria Josep Peris Boza
Secretari: Lluís Vancells Sancho
Diputada: Noemí Reyes Salmerón

CANDIDATURA CONJUNTA

Degana: Vanessa González Fornas
Vicedegà: Manuel Bernaldo Rusiñol
Secretari: Antoni Vallbona Méndez
Diputats/diputades:
Jordi Verdaguer Vila-Sivill
Inés Jovita Santamaria Flores
Tomás Espuny Tobar
Jorge Agudo Martínez
Maria del Coral Rubio del Pino
Javier Aguilar García
Marwan Sarsam Matloub
Patricia Cánovas Canalda
Anna Rivero Vila
Mercedes Aguilar López
Concepcion Cortés Pablo
Maria de los Ángeles Valbuena Merino
Pilar Polo Dieste

CANDIDATURA CONJUNTA

Degà: Alejandro Labella Onieva
Vicedegana: Beatriz Coll Baldrich
Secretària: Maria Milagros Lucero Amores
Diputats/Diputades: José Manuel Gómez López
José Maria Escudero Lacalle
Delia Popa
Alcibiades Hernández Lin
Héctor Alsina Calves
Milagros Vidaure Aranda
Liliana Ortega Pérez
Sergio Montero Molina
Maria Carmen García Viñets
Bernardo Casique Mozombite

SECCIÓ COMPLIANCE I COMISSIÓ DELS DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

La Junta de Govern, en sessió de 2 de maig de 2007, va acordar crear la Secció Compliance davant de la importància creixent d'aquesta figura Legal. La Junta de Govern també va acordar el 26 de maig la constitució de la Comissió dels drets de les persones amb discapacitat, amb l'objectiu de promoure el respecte dels drets d'aquest col·lectiu.

EL CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES

El Consell de Garanties Estatutàries és un òrgan de control consultiu de les disposicions de Generalitat i de l'Estat. No disposa de poder jurisdiccional, però exerceix una funció interpretativa sobre la Constitució i l'Estatut anàloga al Tribunal Constitucional.

Marc Carrillo
Catedràtic de Dret Constitucional
Universitat Pompeu Fabra
Conseller del Consell de Garanties Estatutàries de Catalunya

ORÍGENS I NATURALES A JURÍDICA

El Consell de Garanties Estatutàries de Catalunya és un òrgan creat per l'Estatut de 2006 (arts. 76 i 77 EAC), que reformà el primer Estatut de 1979. Està regulat per la Llei 2/2009, de 12 de febrer. Troba el seu precedent institucional en el Consell Consultiu previst per l'Estatut de 1979 i creat per la Llei 1/1981, de 25 de febrer.

Es tracta d'un òrgan de naturalesa consultiva, que exerceix aquesta funció respecte dels òrgans de la Generalitat. L'article 77.4 EAC determina que per l'exercici de la seva funció «té autonomia orgànica, funcional i pressupostària, d'acord amb la llei». En cap cas, els seus dictàmens tenen caràcter jurisdiccional.

Es un òrgan de configuració estatutària, conseqüència de la autonomia institucional de la Generalitat, per la que es dota d'un autocontrol intern sobre les seves pròpies disposicions amb rang de llei, abans de ser aprovades definitivament pel Parlament. El paràmetre per emetre el seu parer de validesa i fonamentar els dictàmens és el bloc de la constitucionalitat, integrat per la suma de la Constitució i l'Estatut, un binomi normatiu que delimita l'àmbit de l'autogovern.

D'alguna manera, la seva funció de control consultiu de constitucionalitat i estatutarietat presenta analogies a l'exercida pel Tribunal Constitucional, però

en el benentès que únicament és a aquest últim a qui correspon el judici de validesa sobre la norma impugnada.

La funció consultiva del Consell es diferencia de la que té atribuïda la Comissió Jurídica Assessora (CJA), que és l'alt òrgan consultiu del Govern (art. 72.1 EAC), a la qual correspon dictaminar sobre: els avantprojectes de llei i els projectes de reglaments i de disposicions de caràcter general; els plecs de clàusules administratives de contractació de caràcter estàndard, o els procediments sancionadors d'especial rellevància, entre altres funcions (art. 9, Llei 5/2005, de 2/5, de la CJA). En aquest cas, es tracta d'una funció equiparable a la que desenvolupa el Consell d'Estat (art. 107 CE), així com també els Consells Consultius de la resta de Comunitats Autònomes (CCAA), d'acord amb la interpretació que establí el Tribunal Constitucional a la STC 204/1992, de 26/IX.

COMPOSICIÓ

El Consell és integrat per nou membres a proposta parlamentària i governamental. El nomenament correspon al President de la Generalitat, entre juristes de competència i prestigi reconeguts, amb més de 15 anys d'experiència professional i que disposin de la condició política de catalans. Sis d'aquests ho són a proposta del Parlament, per majoria de les 3/5 parts dels diputats i tres a proposta del Govern, un dels quals ha de procedir d'una terna proposada pel Consell de Govern Locals. El mandat és de nou anys i no poden ser reelegits.

El Consell es renova per terços cada tres anys. En cada renovació correspon al Parlament designar dos nous membres i correspon al Govern designar-ne un (art. 3, Llei 2/2009). Els membres del Consell han d'eleger entre ells el president, per un període de tres anys (art. 77 EAC i arts. 3 i 7 de la Llei 2/2009), càrrec que pot ser renovat una sola vegada. El consellers estan sotmesos a un estricte règim d'incompatibilitats, tot i que únicament s'admet la compatibilitat amb l'exercici de docència universitària, la recerca i amb l'acompliment d'activitats privades, en els termes del règim d'incompatibilitats dels alts càrrecs al servei de la Generalitat (art. 12, Llei 2/2009).

COMPETÈNCIES

D'acord amb l'article 76 EAC, el Consell de Garanties Estatutàries és la institució de la Generalitat que vetlla per l'adequació a aquest Estatut i a la Constitució de les disposicions de la Generalitat. Aquesta funció de control consultiu, en primer lloc, es concreta sobre l'examen de: 1) l'adequació a la Constitució dels projectes i les proposicions de reforma del mateix Estatut, abans que el Parlament els aprovi; 2) l'adequació a l'Estatut i a la Constitució dels projectes i proposicions de llei sotmesos a debat i aprovació Parlament, inclosos els tramitats en lectura

única; 3) així como també, dels decrets llei sotmesos a convalidació del Parlament i dels projectes de decrets legislatius aprovats pel Govern; 4) l'adequació dels projectes i les proposicions de llei i dels projectes de decret legislatiu aprovats pel Govern, al principi de l'autonomia local reconegut per l'Estatut, en relació amb les entitats municipals, comarcals i vegueries.

En segon lloc, l'esmentada funció estatutària no s'atura aquí. Presenta un abast més ampli, doncs no es limita als projectes de disposicions que són debatuts al Parlament, sinó que també s'estén a les disposicions vigents de l'Estat, que a parer de la Generalitat poden vulnerar les seves competències. Perquè, en efecte, en tots aquests casos, el Consell ha de dictaminar preceptivament abans de la presentació davant el Tribunal Constitucional dels recursos d'inconstitucionalitat interposats pel Parlament o pel Govern contra una norma amb rang de llei; dels conflictes de competència formulats pel Govern contra disposicions reglamentàries de l'Estat o d'una altra Comunitat Autònoma, o també abans de la interposició per els ens locals d'un conflicte en defensa de l'autonomia local.

Sobre l'accés de les CCAA al Tribunal Constitucional, aquest ha interpretat de forma flexible la seva legitimació

SOM TU, SOM MAJORIA Candidatura JOSEP Mª PAÑOS PASCUAL

Mª Josep Peris Boza | Lluís Vancells Sancho | Noemí Reyes Salmerón

Un col·legi al servei del col·legiat, de l'empresari, del treballador, amb beneficis socials, amb redistribució de quotes, que fomenti l'associacionisme, corporatiu, negociador, que asseguiri una formació contínua de qualitat, resolutiu, que et defensi, que et representi...

VOTA MAJORIA VOTA JOSEP Mª PAÑOS

processal activa per impugnar disposicions de l'Estat, que en principi s'entenia limitada a l'estricta defensa de pròpies competències. Així, ha admès recursos de la Generalitat de contingut més general, fonamentats no solament en qüestions directament competencials, sinó també amb un petitum en el que també s'impugnava la vulneració dels drets fonamentals (STC 199/1987, de 16/ XII, FJ 1). Aquesta circumstància ha comportat que, la prèvia intervenció consultiva del Consell en el procediments constitucionals promoguts pel Parlament o pel Govern, o per tots dos alhora, li ha permès pronunciar-se sobre la validesa jurídica de normes estatals abans que el mateix Tribunal Constitucional. D'aquesta forma el Consell ha pogut traslladar a tots els operadors jurídics, de l'àmbit català i estatal, una interpretació consultiva i no decisòria, sobre disposicions que presentaven dubtes sobre la seva validesa constitucional i estatutària.

Finalment, cal remarcar que en la seva redacció original, l'article 76.4 EAC preveia un únic supòsit de dictamen vinculant: es tractava dels que podien ser emesos amb relació als projectes de llei i proposicions de llei del Parlament que desenvolupessin o afectessin drets reconeguts per l'Estatut al seu Títol I. Tanmateix, en la STC 31/2010, de 28/6 (FJ. 32), dictada per resoldre els diversos recursos d'inconstitucionalitat presentats contra l'Estatut de 2006, el Tribunal declarà aquest precepte estatutari inconstitucional i nul. Les raons essencials d'aquesta decisió, què rebutjà el caràcter vinculant del dictamen, foren que: comportava una inadmissible limitació de les competències del Parlament, incloent una vulneració dels drets de participació política dels seus diputats i, així mateix, que aquesta mena de control era materialment equivalent a un control jurisdiccional, que solament correspon exercir al Tribunal mateix.

LA TRAMITACIÓ DELS DICTÀMENS

L'emissió de dictàmens sempre s'efectua a sol·licitud formal de part legitimada. Si la sol·licitud procedeix del Parlament, el requisit de legitimació processal és que el demanin, com a mínim, dos grups parlamentaris o una desena de diputats. També la pot formular el Síndic de Greuges, si el projecte de disposició o si el decret- llei o el projecte de decret legislatiu afecten drets reconeguts a l'Estatut. Així mateix, si el projecte o la proposició de llei, i també el projecte de decret-legislatiu aprovat pel Govern vulnera el principi de l'autonomia local, el dictamen pot ser demanat pel Consell de Govern Locals i també pel municipi o vegueria concernits, d'acord amb una sèrie de requisits legals. Fins a ara, cap d'aquests òrgans i entitats locals han fet ús d'aquesta possibilitat d'accedir al Consell (art. 23, Llei 2/2009).

Quant els requisits d'una sol·licitud, aquesta no pot ser genèrica ni tampoc mancada de motivació. Ans el contrari, cal que s'indiquin els preceptes de la disposició, els vots particulars i les esmenes formulats en seu parlamentària que suscitin dubtes d'inconstitucionalitat o d'antiestatutarietat, els preceptes de la Constitució o de l'Estatut que s'estimen vulnerats i els motius què es fonamenta la sol·licitud (art. 24.2, Llei 2/2009)

En seu de tramitació parlamentària, atès que es tracta d'un control previ sobre la validesa constitucional o estatutària de disposicions del Parlament de Catalunya que encara no tenen la condició de norma, el moment processal prescrit legalment per formular la sol·licitud de dictamen al Consell, és dins el termini dels tres dies següents a la publicació en el Butlletí Oficial del Parlament del dictamen de la comissió legislativa competent (art. 26.2, Llei 2/2009) i, per tant, abans de l'aprovació ple Ple. En el termini de trenta dies el Consell ha d'emetre el seu parer mitjançant unes conclusions que, recordem-ho, no són vinculants.

En el cas de recursos d'inconstitucionalitat contra lleis estatals, el Consell ha d'emetre el seu parer consultiu en el termini d'un mes; i si es tracta d'un conflicte de competències contra disposicions reglamentàries, ho haurà de fer en dotze dies, sempre a comptar des de la recepció de la sol·licitud del Govern (arts. 30 i 31, Llei 2/2009). Els consellers que quedin en minoria poden formular vots particulars al dictamen (art. 20, Llei 2/2009)

Des de la seva creació, el Consell ha tingut ocasió de pronunciar-se sobre projectes i proposicions de llei del Parlament de Catalunya i de lleis vigents aprovades per les Corts Generals, o normes amb rang de llei del Govern de l'Estat d'especial rellevància. Entre les primeres destaquen la legislació sobre: les consultes populars per via de referèndum; els llibres II i VI del Codi Civil de Catalunya; la protecció dels animals i la prohibició de la festa del toros; les vegueries; diversos pressupostos de la Generalitat; mesures fiscals, financeres i administratives del sector públic, horaris comercials, consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana; l'acció exterior i les relacions amb la UE etc. Entre les segones cal subratllar les lleis sobre: estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera; reforma laboral; sector elèctric; reforma del sistema sanitari; unitat de mercat; habitatge i execució hipotecària; sistema gasista i projecte Castor; seguretat ciutadana, reforma de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, etc. ¹

CANDIDATURA JUNTA DE GOVERN
ICAB 2017 - 2021

LLUÍS RIERA PIJUAN

DESCARREGA
EL PROGRAMA:

www.somlegals.cat

654.340.711

info@somlegals.cat

Gran Via de les Corts Catalanes 535, Entresòl 6º, 08011 Barcelona

EL COL·LEGI

- Lluitarem per una justícia ràpida, transparent i eficaç.
- Preservar la dignitat de l'Advocat.
- Convertirem l'ICAB en un referent moral i professional on poder acudir a resoldre conflictes.
- Reduirem les quotes col·legials.

EL COL·LEGIAT/ADA

- Millora de la relació amb els clients, Tribunals i Jutjats.
- Col·legiació obligatòria per una màxima independència del professional.
- Afavorir la conciliació familiar creant sales d'escola bressol a les seus judicials.
- Crearem un servei d'assistència informàtica remota.

EL TORN D'OFICI

- Augment i normalització de les retribucions/indemnitzacions.
- Plus de nocturnitat.
- Reduirem a un màxim de 30 dies l'abonament dels mòduls de pagament.

FORMACIÓ

- Foment del Català i les TIC en les activitats formatives.
- Potenciarem les col·laboracions amb les universitats.
- Ampliarem l'oferta formativa del Col·legi comptant amb els sèniors.

L'ASSEGURANÇA COL·LEGIAL

- Renegociarem la pòlissa col·lectiva d'assegurança per Responsabilitat Civil professional.
- Transparència en la contractació de la nova pòlissa.

CAP A UN DRET A LA “DESCONNEXIÓ” DIGITAL

La possibilitat d'accedir permanentment al correu electrònic planteja la qüestió de com podem fer per donar un ús racional de les eines digitals en l'àmbit laboral per tal de garantir el dret al descans.

Max Arias
Col·legiat núm. 18.590

Els sociòlegs es van avançar en alguns anys als juristes en l'anàlisi de l'impacte de la tecnologia en els diferents àmbits de la vida humana, i en particular en les relacions laborals, albirant les possibles conseqüències d'una societat d'alta velocitat desincronitzada. De forma poc perceptible però inexorable, l'estructura psíquica de les persones i les pautes socials es van sobrecarregar, per la “pressió que emana de la ràpida acceleració de les transaccions econòmiques, el progrés tecnològic i el canvi cultural”. És, per a la Sociologia, l'acceleració del temps com a forma d'alienació individual i social. Costarà poc a qui llegeix aquestes línies pensar en situacions recents, quan ha rebut comunicacions electròniques per part de clients o de companys de despatx que tan bon punt les envien semblen pretendre una disponibilitat permanent: a qualsevol hora del dia o de la nit, o qualsevol dia de la setmana; sense consciència ni sensibilitat de la conveniència de conciliar la productivitat amb el respecte a les persones. El que ja fa anys s'havia descrit com “infoxicació”, “working interruptus”, el no poder aprofundir en res, la pressa universal, la immobilitat frenètica, la “obesitat digital”... s'està conjugat perillosament en els últims anys amb la constatació que, tal com ens recorda el sociòleg alemany Hartmut ROSA, les estructures ocupacionals s'han tornat

“altament volàtils, canviants i contingents”, fent difícil identificar estructures estables.

Sembla com si la realitat del mercat de treball volgués donar per superada la vella sentència del Professor Alonso Olea quan –apel·lant al concepte hegel·lià d'alienació, i remetent-se a l'article 1583 del Codi Civil

---

A FRANÇA, L'OBJECTIU D'AQUESTA DESCONNEXIÓ DIGITAL ÉS GARANTIR L'EFFECTIVITAT DEL DRET AL DESCANS

---

espanyol-ens explica-va que “*el trabajador debe al empresario el trabajo prestado durante un cierto tiempo*”.

Un informe de l'OIT i EUROFOUND fet públic el febrer passat, amb informacions recopilades a quinze països, ha analitzat com la hiperconnectivitat que dona l'ús dels telèfons intel·ligents, tablets, ordinadors portàtils i

cloud computing per a treballar des de casa o des de qualsevol altre indret està transformant ràpidament el model tradicional de treball; canvi que facilita l'equilibri

GUIA PER TRIAR LA MILLOR OPCIO

Si t'agrada el Col·legi actual ancorat una "miqueta" en el segle passat

M^aEugènia Gay

Els de sempre. Porten 20 anys governant. Si no han fet res en aquest temps, per què ho han de fer ara?

Lluís Riera

Candidatura continuista, té propostes interessants... Qualifica la gestió de l'actual degà de notable alt

Vanessa González

Té un projecte valent, però no global

Si en comptes del Col·legi actual, vols un Col·legi modern i de referència com el de Nova York, Londres...

Jordi Pintó

Té experiència com a advocat i com a gestor empresarial. Convertirà l'ICAB en el MILLOR d'Europa amb les seves 18 mesures

JORDI PINTÓ
ENS AJUDES?

www.jordipintoicab.cat

entre el treball i la vida privada i millora la productivitat, però alhora pot interferir i esborrar fàcilment la frontera entre la feina i la vida personal, per causa de jornades més llargues, major intensitat de treball i increment de l'estrès.

La detecció de la perversa lògica de la instantaneïtat a què sembla voler obligar la omnipresència de la tecnologia ens convida a reflexionar sobre què podem fer per donar un ús racional i respectuós (envers els altres, i amb nosaltres mateixos) a les eines digitals

---

L'ESTABLIMENT DE REGLES CLARES IMPEDITIVES D'ABUSOS I INVASIONS SISTEMÀTIQUES A L'ESFERA PERSONAL DELS TREBALLADORS HAURIA DE SER POSSIBLE AMB SOLUCIONS PRÀCTIQUES

---

en l'àmbit laboral. D'entre els riscos per la interacció d'aquests elements, la medicina del treball diagnostica un increment exponencial dels quadres clínics d'estrès i esgotament, entre altres potencials perjudicis per a la salut laboral, i certa alarma per la introducció de noves formes de sofisticació digital de l'assetjament laboral.

Ens hem de resignar a haver d'atendre emails a hores intempestives? El marc regulador de les relacions labo-

ral incorpora, des de fa molts i molts anys, prescripcions per al dret al descans que –al menys en el pla teòric– són directament aplicables a aquest tipus de situacions. I en matèria de transformació digital, les regulacions en matèria de teletreball ens indiquen amb prou claredat que els teletreballadors han de tenir els mateixos drets que els treballadors presencials (per exemple, l'Acord Marc Europeu sobre Teletreball o l'article 13.3 de l'Estatut dels Treballadors). A mesura que aquestes noves formes de treball van arrelant, creix però la necessitat de reforçar, conceptual i operativament, la separació entre el treball remunerat i la vida personal i familiar.

Aquesta preocupació ja ha cristal·litzat a França, on l'any passat, en el marc de la reforma de la legislació laboral impulsada per la ministra EL KHOMRI, l'article L 2242-8 de la Llei del Treball, vigent des del mes de gener d'enguany, estableix que la negociació anual sobre la igualtat professional entre dones i homes i

la qualitat de vida en el treball haurà de tractar, entre altres matèries, sobre "les modalitats del ple exercici per part de l'assalariat del seu dret a la desconexió i a l'establiment per l'empresa de dispositius de regulació de la utilització de les eines digitals, amb vista a assegurar el respecte del temps de descans i de vacances, així com de la seva vida personal i familiar". Segons la norma, l'objectiu és garantir l'efectivitat del dret al descans. Per tal de fer-lo possible, a manca d'acord en la negociació intraempresarial, l'empresari, prèvia audiència dels representants legals dels treballadors, haurà d'elaborar una regulació que defineixi les modalitats de l'exercici d'aquest dret a la "desconnexió digital" i preveure accions formatives i de sensibilització per a un ús raonable dels dispositius digitals, adreçades tant a empleats com a comandaments i directius.

En contra del que s'ha transmès des d'alguns mitjans de comunicació, es tracta però, de moment, més d'una proposta de bones pràctiques (en la línia de les experiències d'algunes empreses alemanyes i franceses, que desconnecten els dispositius electrònics dels seus empleats en els períodes de descans i vacances) que no pas d'una regla estrictament imperativa.

Es tracta, doncs, d'anar adaptant el marc regulador de les relacions laborals que, com dèiem, ja conté, tradicionalment, regles clares per al respecte al descans, i que hauria de ser fàcil d'empeltar a les noves formes de treball de que estem parlant. A casa nostra, la Iniciativa per a la Reforma Horària tramitada al Parlament de Catalunya recull recomanacions en aquesta matèria molt dignes de tenir en compte; i les propostes de diversos grups parlamentaris al Congrés dels Diputats han aconseguit arrencar de la Ministra d'Ocupació i Seguretat Social un compromís d'ordenar aquestes qüestions.

L'establiment de regles clares impeditives d'abusos i invasions sistemàtiques a l'esfera personal dels treballadors hauria de ser possible, més que amb propensions hiperreguladores, mitjançant l'establiment de solucions pràctiques que -com a una manifestació més del propòsit general i estratègic d'incrementar la qualitat de la ocupació al nostre país- segurament passen, més aviat, per la seva concreció en l'àmbit de la negociació col·lectiva, a fi d'assolir, cas per cas, les condicions necessàries per al desenvolupament d'acords específics que atenguin a les necessitats i preferències dels empleats i de les companyies amb el concurs dels agents socials; pulsio a la que no podem faltar, amb la nostra tasca quotidiana, els iuslaboralistes.

---

gent d'ara
gent com tu
#passiópeldret

Mª EUGÈNIA GAY
ICAB 2017

Un ICAB útil per a tu,
compromès amb els
teus problemes i garant
del teu prestigi

---

eugeniagay.cat

LA PROTECCIÓN PENAL DE LA PROPIA IMAGEN: LAS REDES SOCIALES COMO NUEVO ENTORNO Y SUS IMPLICACIONES JURÍDICAS

José R. Agustina
Catedrático acr. de Derecho penal y Director del
Máster en ciberdelincuencia en UIC Barcelona

---

1. UN NUEVO CONTEXTO SOCIOLOGICO Y NORMATIVO: DE LA CULTURA KODAK A LA CULTURA SNAPCHAT

Vivimos en una sociedad que ha sufrido cambios vertiginosos en un lapso de tiempo significativamente breve, impactando de forma relevante en el derecho a la propia imagen y a la intimidad. Los avances constantes en la revolución tecnológica y en la cultura de la imagen plantean nuevos retos para la protección de la esfera más sensible de adultos y menores que, inmersos en la era digital y de la globalización, entran en relación a través de las redes sociales con un número indeterminado de personas, conocidas y desconocidas. La existencia de plataformas abiertas y de interacciones constantes en la sociedad-red viene, de este modo, generando distintos problemas psicopatológicos que se van agudizando, entre otras causas, por el importante efecto multiplicador que tiene cualquier acción o expresión en el ciberespacio. La afectación del honor o la vulneración y exposición de la intimidad de la víctima en el momento actual requiere una adaptación normativa inaplazable, tanto desde el punto de vista civil, como penal y administrativo. Y, con carácter preventivo, reclama un cambio cultural en el modo de percibir los riesgos por parte de los usuarios del ciberespacio:

Internet es un lugar oscuro, como lo eran las calles londinenses en las que la falta de iluminación fomentaba las acciones antinormativas.

En este contexto, la propia imagen ocupa un papel central. En efecto, hemos pasado de la "cultura Kodak" a la cultura Flickr, Instagram, Periscope o Snapchat. La imagen como forma de comunicación constante y potencialmente viral posee una trascendencia antropológica, cultural y jurídica que requiere una atención por parte del Legislador y de los poderes públicos, que no pueden dejar que el ciberespacio se convierta de facto en una ciudad sin ley, o cristalice en un entorno criminógeno o, cuando menos, en un lugar donde los derechos de las víctimas sean solo defendibles con enormes dificultades.

---

2. NUEVOS INSTRUMENTOS NORMATIVOS ANTE UNA NUEVA REALIDAD SOCIAL

Mediante normas o políticas concretas deberían salir al paso de esta tendencia aparentemente inexorable: la arquitectura de los entornos digitales, tanto la del ciberespacio en sentido amplio como la de las apps como canales de comunicación, favorece comportamientos imprudentes o irreflexivos de las víctimas y alienta las acciones de desaprensivos o personas con trastornos psicológicos. Como he señalado en otro lugar, los siste-

---

mas de comunicación mediante una identidad digital que proporciona una máscara que distorsiona el yo-real es un factor criminógeno de primerísima magnitud. Internet, en este sentido, lo cambia todo. Y también afecta enormemente en los efectos multiplicadores del delito o de los daños reputacionales, así como en las dificultades probatorias, a pesar de la teoría de la ubicuidad.

En este sentido, el Derecho debería introducir frenos, obstáculos y consecuencias disuasorias a particulares y empresas que, de forma imprudente, facilitaran la comisión de ilícitos (civiles, administrativos o penales), así como, en particular, la difusión de los efectos de cualquier ilícito penal en la red.

De modo principal, el Código penal protege tres bienes jurídicos que pueden resultar lesionados mediante la difusión de una imagen: el honor (art. 205), la intimidad (art. 197) y una sociedad democrática exenta de discursos de odio que favorezca delitos (art. 510). Sin duda, especial relevancia posee la nueva figura del delito incorporada en el art. 197.7 y relativa a la difusión inconsentida de sexting. Con

todo, la propia imagen, en realidad, no es propiamente el bien jurídico protegido, sino que la difusión de aquélla es el medio utilizado para vulnerar la intimidad de la persona.

En cuanto al último ámbito de protección (los delitos de incitación al odio) es el que mayores problemas dialécticos plantea, en tanto que supone una restricción a la libertad de expresión, al entenderse que ésta no puede convertir Internet en un caldo de cultivo que fomente la perpetración de hechos delictivos concretos o porque instigue actitudes hostiles y odio hacia determinados colectivos.

A este respecto, la jurisprudencia debería afinar caso por caso para sentar las bases del modelo de convivencia democrática y de respeto mutuo que queremos, y determinar cuándo se llega a traspasar el umbral de lo penalmente relevante. Pero no siempre habrá que acudir a la vía penal. El principio de ultima ratio debería poner límites a la criminalización del insulto, pues no toda imagen ofensiva puede considerarse lo suficientemente grave para merecer un reproche penal.

ALEJANDRO LABELLA

Candidato a Decano ICAB 2017

@AlabellaICAB17

www.facebook.com/AlejandroLabelaCandidatoICAB2017

"POR UN COLEGIO INTEGRADOR Y TRANSPARENTE"

ESTOS SON NUESTROS COMPROMISOS:

1. **IGUALDAD DE DERECHOS, DEFENSA DEL COLEGIADO Y DEL ESTADO DE DERECHO**
2. **TRANSPARENCIA Y PUBLICIDAD DE CUENTAS ANUALES.** Desglose de todas las partidas de sueldos y suplidos de la dirección.
3. **REDUCCIÓN DE DONACIONES.** Las cuotas de los colegiados/as, han de repercutir sobre todo, en beneficio de los colegiados/as.
4. **NEGOCIAR UN NUEVO SEGURO DE RESPONSABILIDAD CIVIL.** Reducir sustancialmente la prima RC. Aumento de coberturas.
5. **REDUCCIÓN DEL 10 POR CIENTO COMO MÍNIMO EN LAS CUOTAS.** De todos los colegiados sobre las cuotas actuales.
6. **POTENCIAR EL DEPARTAMENTO DE ASESORAMIENTO.** Un asesoramiento profesional gratuito para todos los colegiados.
7. **FORMACIÓN CONTINUADA SUBVENCIONADA:** Descuento de un 25 ciento sobre todos los cursos.
8. **NEGOCIACIÓN POR IMPAGO DE CUOTAS.** Negociación y estudio previo personalizado de cada colegiado por impago de cuotas.
9. **DEONTOLOGÍA.** Defensa del principio de presunción de inocencia del colegiado, estudio previo de denuncias y quejas antes de abrir expediente.
10. **INSTALACIÓN DE GUARDERÍA EN LA CIUDAD DE LA JUSTICIA.** Para los colegiados/as que tengan hijos menores de 3 años.
11. **CULTURA.** Promocionar y fomentar el desarrollo de la cultura, potenciando a los grupos culturales del ICAB.
12. **TURNOS DE OFICIO: ACCESO DIRECTO Y UNIVERSAL AL TURNO DE OFICIO - PLUS POR NOCTURNIDAD Y FESTIVOS - NEGOCIACIÓN CON LAS AUTORIDADES COMPETENTES - MEJORAR LA REPROGRAMACIÓN DEL SISTEMA INFORMÁTICO DE LAS GUARDIAS - CONTROL EXHAUSTIVO DEL REPARTO DE LOS CASOS DE OFICIO.**

3. ALGUNAS REFLEXIONES CON MOTIVO DEL CASO CARA-ANCHOA

En el conocido caso del youtuber bromista que se llevó un tortazo por humillar a un repartidor (al que estaba grabando con cámara oculta), parecería razonable sostener que su conducta no solo fue moralmente reprochable o debía justificar una rebaja de pena al repartidor, sino que podría haber dado lugar al ejercicio de acciones legales contra el mismo youtuber por varios motivos. La sentencia, sin embargo, no dio respuesta a una hipotética acusación presentada contra el youtuber, sino que resolvió simplemente la acusación por un delito de lesiones por la bofetada propinada por el repartidor en defensa de lo que, ciertamente, podría haberse considerado un ataque a su intimidad y a su honor.

En dicha sentencia, sin duda algo confusa, se condenó a la pena mínima al repartidor por un delito de lesiones leves, llegándose a afirmar que el youtuber no solo asumió el riesgo de ser golpeado y se puso en peligro con su "actitud provocadora", sino que rebasó dicho límite hasta "llegar al consentimiento pleno de las lesiones". Por esa razón, la víctima no debió ser indemnizada. De hecho, el Magistrado llega a sugerir a la fiscalía que se querellara contra el propio denunciante, de 20 años, por falsedad y estafa procesal, ante la sospecha de que podría haber manipulado la copia del vídeo que entregó a la policía cinco días después de denunciar el tortazo.

No obstante, más allá de la sentencia convendría distinguir con claridad las distintas consecuencias civiles, administrativas y penales de la conducta del youtuber.

En línea de principios, la simple utilización de cámara oculta sin el consentimiento de la persona que está siendo grabada podría constituir un delito contra la intimidad (art. 197 CP). Sin embargo, en este caso no parece que se captara algo íntimo o secreto y, por tanto, la mera captación de imágenes sin la aprobación de la persona grabada sería una conducta atípica penalmente.

Sin perjuicio de la protección penal, la difusión del vídeo sin el consentimiento del repartidor podría suponer una "intromisión ilegítima" al derecho a la imagen del repartidor según la Ley Orgánica 1/1982 de protección civil del derecho al honor, a la intimidad personal y familiar y a la propia imagen y la Ley Orgánica 15/1999 de protección de datos de carácter personal (las imágenes también son considerados datos personales) ya que ambas leyes exigen el consentimiento del repartidor para difundir o tratar sus imágenes/datos personales. Entendié-

dose que la víctima es identificable a pesar de haberse pixelado la imagen, en el presente supuesto no podría invocarse la excepción de la caricatura o de que se haya hecho la grabación con fines periodísticos. Todo ello podría fundar la petición del repartidor de retirar el vídeo de la plataforma YouTube, tal y como prevén además sus propios términos y condiciones.

Pero volviendo al análisis propiamente penal, se deben analizar detenidamente la secuencia de todos los hechos, pues no todo queda en una mera captación de imágenes. En un primer momento, el youtuber gasta una broma de mal gusto al repartidor, que se siente indignado, ridiculizado y humillado (tal vez de forma desproporcionada) cuando se dirige a él con el epíteto "cara-anchoa". El trabajador reacciona con virulencia y el bromista le aclara que es una broma con cámara oculta, ante lo cual le exige que le diga dónde está la cámara.

En este punto se deben poner las cosas en contexto: una persona se siente ridiculizada en público, sabiendo además que las imágenes están siendo grabadas. Todo el mundo sabe que las bromas pesadas con cámara oculta están a la orden del día y que esas imágenes pueden acabar siendo virales. Por este motivo (o tal vez porque el trabajador tenía un mal día), reacciona de forma explosiva y acaba agrediendo al bromista. Se podría interpretar incluso que la actitud del bromista, en realidad, es una actitud provocadora: sabe que está poniendo nerviosa a su víctima y, en lugar de pedir disculpas e irse, sigue merodeando. Cualquier observador imparcial podría entender que su actitud no es la correcta y que no es tolerable que este tipo de bromas sean captadas de forma impune ridiculizando a las víctimas. Más todavía si después, en efecto, el bromista decide lanzar al ciberespacio unas imágenes que son claramente injuriosas porque la ridiculizan y deshonran de forma grave.

En este segundo momento, el youtuber bromista convierte lo que sería una simple broma y un insulto que, si hubiera quedado ahí la broma, no merecería mayor consideración, en un delito de injurias graves con publicidad. Los efectos en el honor de la persona están a la vista: el número de visualizaciones se dispara, por mucho que YouTube lo retire de su plataforma.

Si una imagen vale más que mil palabras, en tiempos de Internet podría decirse que, además, puede implicar dotar de relevancia penal a una simple broma o insulto por el efecto difusor y multiplicador de una plaza pública muy concurrida de la que es difícil eliminar todo rastro. N

**26, 27 y 28 DE JUNIO VOTA RENOVACIÓN TOTAL
DE LA JUNTA DE GOBIERNO DEL ICAB**

VOTA CANDIDATURA VANESSA GONZÁLEZ

MEDIDAS ESTRELLA EN DEFENSA DE LA ABOGACÍA DE BARCELONA

1. Dignificar la profesión y defender los derechos de las personas colegiadas.
2. Rebajar las cuotas colegiales hasta ser gratuitas para colegiados de menos de 3 años y mayores de 65 años.
3. Reducir todos los gastos superfluos y gastos en directivos que cobran más que algunos ministros. Haremos públicos nuestros gastos de representación.
4. Si ganamos, dos meses de cuota colegial gratis al año.
5. Una de nuestras medidas principales es someter a Concurso Público las contrataciones públicas y privadas del ICAB.
6. Nuestros estatutos fueron declarados nulos por ser antidemocráticos, se propondrá una reforma de estatutos democrática que no vete la participación de los colegiados.
7. Luchar contra la precariedad en la abogacía y las desigualdades sociales en la abogacía.
8. Tomar la iniciativa para una reforma legislativa que **REBAJE LA CUOTA DE LOS AUTÓNOMOS Y LA MUTUA** adecuada y proporcional a sus ingresos.
9. **SE RENEGOCIARÁ LA POLIZA DE RESPONSABILIDAD CIVIL SACÁNDOLA A CONCURSO PÚBLICO.**
10. Impulsar una reforma de la ley de Justicia Gratuita que reconozca nuestro derecho a percibir **HONORARIOS PROFESIONALES con IVA A CARGO DEL ESTADO, Y PARTIENDO DE LA VOLUNTARIEDAD NEGOCIAREMOS UNOS MÓDULOS DIGNOS Y ADECUADOS, EN BASE A CRITERIOS QUE GARANTICEN EL PAGO DE TODAS LAS ACTUACIONES PROFESIONALES.**

VOTA POR LA RENOVACIÓN DE LA JUNTA DE GOBIERNO DEL ICAB

*CANDIDATA A DECANA: VANESSA GONZÁLEZ FORNAS
CANDIDATO A VICEDECANO: MANUEL BERNALDO RUSIÑOL
CANDIDATO A SECRETARIO: ANTONI VALLBONA MÉNDEZ*

DIPUTADOS/AS:

JORDI VERDAGUER VILA-SIVILL, INÉS JOVITA SANTAMARÍA FLORES, TOMAS ESPUNY TOBAR, JORGE AGUDO MARTÍNEZ, MARÍA DEL CORAL RUBIO DEL PINO, JAVIER AGUILAR GARCÍA, MARWAN SARSAM MATLOUB, PATRICIA CANOVAS CANALDA, ANNA RIVERO VILA, MERCEDES AGUILAR LÓPEZ, CONCEPCIÓN CORTES PABLO, MARÍA DE LOS ÁNGELES VALBUENA MERINO Y PILAR POLO DIESTE.

EL DELICTE DE STALKING A LA LLUM DEL TRIBUNAL SUPREM

Comentari de la sentència 324/2017, de 8 de maig, del Tribunal Suprem, sobre els elements del tipus penal de l'assetjament de manera continuada que poden causar en la víctima un desassossec suficient per obligar-la a modificar la seva forma de vida.

Lluís Batlló Buxó-Dulce
Col·legiat núm. 18.605

Des de fa temps es venia reclamant la tipificació de la conducta consistent en l'assetjament de manera continuada a força de fets que, presos en conjunt, poguessin produir en la víctima un desassossec suficient per obligar-la a modificar la seva forma de vida.

Aquest comportament va ser finalment recollit en l'article 172 ter del Codi Penal, que es va incloure en la reforma d'aquest text legal, operada per Llei 1/2015 de 30 de març.

Aquest nou tipus penal assenyala que serà castigat amb les penes de presó de tres mesos a dos anys o multa de sis a vint-i-quatre mesos a qui assetja a una persona duent a terme, de forma insistent i reiterada, alguna de les següents conductes: 1. - la vigili, la perseguixi o busqui la seva proximitat física, 2.- Estableixi o intenti establir contacte amb ella a través de qualsevol mitjà de comunicació, o per mitjà de terceres persones, 3.- Mitjançant l'ús indegut de les seves dades personals, adquireixi productes o mercaderies, o contracti serveis, o faci que terceres persones es posin en contacte amb ella, 4.- Atempti contra la seva llibertat o contra el seu patrimoni, o contra la llibertat o patrimoni d'una altra persona propera a ella.

Assenyala el mateix precepte que aquestes conductes han d'alterar greument el desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.

L'apartat tercer de l'article 172 disposa que les penes previstes s'han d'imposar sense perjudici de les que puguin correspondre als delictes en què s'haguessin concretat els actes d'assetjament, permetent - d'aquesta manera - que els fets comesos puguin comportar una resposta penal encara més greu.

Fins a la data, però, el Tribunal Suprem no havia entrat en la interpretació d'aquest delictes, tenint en compte, a més a més, que el mateix era sempre enjudiciat davant els jutjats penals i que no ha estat fins a la reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (Llei 41/2015 de 5 d'octubre) quan s'ha permès al nostre Alt Tribunal conèixer dels recursos de cassació per infracció de llei, ex article 849.1 de la LECrim, el que ha comportat poder conèixer els requisits que alberga el tipus penal comentat, per la seva concurrència, gràcies a la novíssima STS 324/2017 de 8 de maig.

En aquesta resolució, el Tribunal Suprem va considerar, per admetre la cassació, que "estem davant d'una norma penal en fase de rotatge (...) sent cert que ens enfrontem a una matèria a resoldre cas per cas" però que també "cas per cas, es poden anar teixint uns traços orientatius que vagin confirmant els contorns d'aquesta tipicitat en la qual es troba a faltar la desitjable, encara que de vegades no assolible, taxativitat".

Dels fets provats de la sentència resulten quatre episodis diferents: 1.- Una sèrie de trucades telefòniques realitzades entre la tarda i la matinada d'un dia con-

cret, que inclouen fotografies de l'avantbraç de l'acusat sagnant, amb advertència d'un propòsit de suïcidi si no se li respon, 2.- Intent d'accedir al domicili de la víctima mitjançant la crida insistent als diferents timbres o interfons del seu domicili, actitud aquesta que només finalitza quan apareix la policia, passant aquest succeís immediatament després de l'anterior, 3.- Retorn al domicili de la víctima, una setmana després, proferint crits des de fora i 4.- L'endemà d'aquest últim fet, acostament de l'acusat a la víctima al centre on tots dos treballaven i exigència de la devolució d'un objecte.

Per aquests fets l'acusat va ser condemnat per un delictes de coaccions en l'àmbit familiar, de l'article 172.3 del Codi Penal, a la pena de 16 dies de treballs en beneficis de la comunitat i a altres penes, com les de prohibició d'aproximar-se a la víctima, o comunicar-se amb ella, durant sis mesos.

Va ser la víctima qui va interposar recurs de cassació, en considerar que el tipus penal aplicable era el de l'article 172 ter del Codi Penal, que recull el comunament denominat delictes de stalking.

El Tribunal Suprem sosté, però, que no es desprèn dels fets provats "una vocació de persistència o una intencionalitat explícita capaç de pertorbar els hàbits o la forma de vida de la víctima". Es tracta, diu l'Alt Tribunal, "de fets que no arriben al relleu suficient, especialment per no haver-se dilatat en el temps".

Per aquesta raó, es confirma la sentència de l'Audiència Provincial, que al seu torn alhora, va confirmar la sentència del Jutjat Penal, sobre la base a la qual es va condemnar a l'acusat per un delictes de coaccions, ja referit.

D'aquesta manera, s'ha d'entendre que el que ve a exigir el Tribunal Suprem, per la concurrència del delictes de stalking, és una certa prolongació en el temps o, almenys, que sigui apreciable aquesta voluntat de perseverar en aquestes accions intrusives, sense que es puguin percebre com quelcom purament episòdic.

Concreta la sentència que, globalment considerada, no s'aprecia en aquesta seqüència de conductes, emmarcada en una setmana, la idoneïtat per obligar la víctima a modificar la seva forma de vida i, per aquesta raó, considera que el retret penal "s'esgota en l'aplicació del tipus de coaccions" ja al·ludit.

El Tribunal Suprem posa exemples del que podria constituir l'"alteració greu de la vida quotidiana", com

podrien ser la necessitat de canviar el número de telèfon, la modificació de rutes o l'abandonament de llocs d'oci als quals s'ha solgut concórrer.

La resolució sosté que per valorar la idoneïtat de l'acció caldrà, també, atendre a l'estàndard de l'"home mitjà", encara que sense deixar de banda les circumstàncies concretes que puguin envoltar la víctima, com ara la seva vulnerabilitat o fragilitat psíquica.

Per valorar la "prolongació en el temps", la sentència també posa exemples, - recollits a partir de perspectives sociològiques i psicològiques - com podria ser el període no inferior a un mes i, almenys, deu intrusions durant aquest període, encara que aquests exemples no es manifestin més que en forma d'obiter dictum.

En definitiva, la sentència intenta no establir un nombre mínim d'actes intrusius, però la veritat és que insisteix en la vocació de certa perdurabilitat, que acabi comportant la modificació de la conducta de la víctima, qüestió aquesta que es revela com a fonamental i que de fet ja recull el tipus penal.

El Tribunal Suprem condemna en costes a la recurrent, per exigència de l'article 901 de la Llei d'enjudiciament criminal. No obstant això, la sentència subratlla la importància d'admetre aquest recurs per infracció de llei, en considerar el tribunal que, en el cas que ens ocupa, hi ha un interès cassacional, per poder aportar algunes pautes orientadores que il·luminin a l'hora d'enjudiciar altres supòsits que mai seran iguals però sí que poden presentar semblances.

No obstant això, la mateixa resolució també assenyala que «un obiter dictum seguirà sent un obiter dictum encara que aparegui en una sentència», volent significar amb aquesta frase que no existeix, en aquesta resolució, una ràtio decidendi que pugui crear veritable jurisprudència.

Tot i això, l'anàlisi detallada del tipus penal que comentem, dut a terme en aquesta resolució, i més enllà que pugui ser merament orientatiu, ens serà útil per interpretar el tipus penal de stalking.

En qualsevol cas, el que sí que sembla una qüestió pacífica és que la perdurabilitat de les accions en el temps i la necessitat que la víctima es vegi compel·lida a modificar la seva forma de vida, són elements del tipus que hauran de concórrer preceptivament per la seva existència. $\square$

STALKING O ASSETJAMENT PSICOLÒGIC

Què és, què persegueix i en quins àmbits es desenvolupa aquest assetjament i quina simptomatologia pateixen les persones assetjades són alguns dels temes que desenvolupa l'especialista

Miguel Perlado Recacha
Psicòleg clínic i psicoterapeuta

L'anglicisme "stalking" prové del verb "to stalk", que significa "seguir, aguarar o perseguir amb sigil a algú". Es tracta d'un comportament depredador, intrusiu, obsessiu i reiteratiu, realitzat en contra de la voluntat de l'altre amb el resultat més probable de generar pànic o terror davant el perill real o potencial que pogués arribar a suposar tal assetjament.

Es tracta d'un patró de característiques que, individualment considerades, poden no tenir un efecte intrusiu, però que realitzat de forma insidiosa i amb certa seqüència o temporalitat, acaben provocant una sensació d'angoixa, intranquil·litat o por que afecten la vida quotidiana de manera significativa (p.ex., haver de canviar de residència, veure's obligat a canviar els horaris habituals, no atrevir-se a sortir de casa, canviar el número de telèfon, etc.).

El stalking pot presentar-se a través de les paraules dites pel mateix assetjador (stalker) o per terceres persones, però sobretot a través de comportaments de persecució obsessiu - paranoïdes tals com vigilar el domicili o la feina, seguir pel carrer, enviar cartes o regals no desitjats, bombardejar amb trucades de telèfon o correus electrònics, enviament de paquets amb continguts desagradables o ofensius, expressions verbals de xantatge emocional, denúncies infundades davant la policia o el jutjat, missatges via mail de tipus intimidatori, etc.

En general, tendim a pensar en l'assetjament com a fenomen reduït a l'àmbit de la relació de parella, enca-

ra que l'experiència clínica i forense, així com diversos estudis realitzats, ens mostren que es tracta d'un funcionament psíquic que pot aparèixer en diversos contextos interpersonals.

D'aquesta manera, podem trobar-nos amb funcionaments assetjadors en l'àmbit escolar o fins i tot universitari (bullying), en l'entorn de treball (mobbing), en entorns virtuals (ciberbullying, grooming) o en entorns veïnals o immobiliaris (blocking), així com en contextos pretensament espirituals (comportaments sectaris i/o sectes destructives) o pseudoterapèutics (abús terapèutic); però també poden donar-se formes d'assetjament variades en entorns esportius, carceraris o fins i tot en les vendes (assetjament telefònic, per exemple), sense oblidar el que pot desplegar-se sobre els menors d'edat o la gent gran.

A la pràctica, hi ha una àrea d'intersecció entre l'abús psicològic (assetjament moral) en sentit ampli i l'assetjament psicològic en sentit estRICTE. L'assetjament psicològic pot ser el desenllaç final d'una relació abusiva en contextos de relació entre dues o més persones. Ara bé una característica distintiva del stalking en relació a altres dinàmiques abusives que poden derivar en assetjament, rau en el fet que el que es persegueix és desestabilitzar la víctima i infondre por i inseguretats, no tant humiliar o excloure-la d'una dinàmica de grup com pogués ser el cas del bullying o el mobbing, per exemple.

L'assetjament psicològic o stalking constitueix així un tipus de relació de depredació, dominació i con-

---

trol que tendeix a provocar alteracions significatives sobre la vida quotidiana de la persona. Es tracta d'un fenomen d'enorme complexitat clínica i jurídica, de manera que un dels paràmetres essencials a l'hora d'objectivar l'assetjament serà que aquestes situacions no constitueixin fets aïllats, sinó que es perllonguin al llarg del temps i tendeixin a generar un dany significatiu.

L'assetjament psicològic és resultat de tot un procés que es desplega de manera moltes vegades silenciosa al llarg del temps. Per això, no és infreqüent trobar víctimes de situacions d'assetjament que van començar amb molèsties passatgeres fins a arribar a convertir-se en una veritable invasió no desitjada de la vida personal i social.

CARACTERÍSTICA DISTINTIVA DEL STALKING RAU EN QUÈ ES PER- SEGUEIX DESES- TABILITZAR LA VÍCTIMA I IN- FONDRE-LI POR I INSEGURETAT, NO TANT HUMIL- LIAR O EXCLOU- RE-LA D'UNA DINÀMICA DE GRUP

La persona assetjada pot desenvolupar diversa simptomatologia psíquica i psicosomàtica relacionada amb aquesta situació de "terror psicològic", com per exemple, nivells variables d'ansietat, trastorns de l'estat d'ànim, por intensa, repulsió, col·lapse psicològic, acte culpabilitzacions, danys en l'autoestima i pèrdua de confiança en les relacions i en el propi criteri. En alguns casos, la pressió emocional resultant pot ser de tal envergadura que poden donar-se comportaments autolesius o ideació suïcida.

Les conseqüències traspassen l'esfera pròpiament psíquica, de tal manera que poden aparèixer igualment repercussions físiques com estats de fatiga per trobar-se sempre en alerta, símptomes físics derivats d'un estrès crònic, fluctuacions en el pes a causa de la mateixa angoixa viscuda, increment d'alcohol o drogues per tolerar l'impacte de l'assetjament o altres.

Finalment, l'assetjament psicològic pot incidir també sobre la vida laboral o els estudis (abandonament, baixes continuades, deteriorament del rendiment, etc.) i en la vida social (inseguretat, dificultat per con-

fiar en els altres, evitació de certes activitats, canvi de residència, etc.).

En la meua experiència professional treballant amb familiars i víctimes directes d'assetjament en diversos contextos, la víctima triga a demanar ajuda especialitzada a causa de diferents factors, entre ells: una actitud negadora conforme es pretén que no passa res, o perquè creuen que podran canviar la situació per si sols, amb por de ser jutjats negativament pels altres, temors sobre el com respondrà l'assetjador davant l'intent de demanar ajuda, un fort sentiment de solitud i incomprensió que els porta a sentir que ningú els podrà entendre, a part de les possibles dificultats econòmiques que poguessin tenir per accedir a una ajuda destact: professional.

Quan la situació surt de la consulta per traslladar-se al jutjat, serà recomanable en primer lloc recopilar tot element que pogués servir de prova: missatges escrits, comprovants de decisions preses per l'assetjador, gravacions i qualsevol altre document o material que pogués aportar valor documental a l' respecte (baixes laborals, receptes mèdica etc.).

En segon lloc, serà important que el denunciador disposi de testimonis que puguin secundar les diverses formes d'assetjament o control que haguessin pogut donar-se en la relació.

En tercer lloc, serà central la pròpia narració dels fets davant del jutge amb el màxim de detall possible. La reconstrucció de la pròpia història viscuda portarà el seu temps, en tant que una de les conseqüències de l'assetjament sol ser un patró traumàtic complex que inclou danys en la memòria derivats d'alts nivells d'ansietat.

Finalment, per la meua experiència en tribunals, és important que el lletrat disposi d'una bona valoració psicològica - pericial d'un especialista en la matèria que pugui avaluar la consistència i credibilitat del testimoni, però també que identifiqui les estratègies d'assetjament i els possibles danys derivats mitjançant entrevistes clíniques i proves psicològiques ad hoc que puguin objectivar igualment les alteracions quotidianes derivades.

És important que el lletrat disposi d'una bona valoració psicològica - pericial d'un especialista en la matèria que pugui avaluar la consistència i credibilitat del testimoni, però també que identifiqui les estratègies d'assetjament i els possibles danys derivats mitjançant entrevistes clíniques i proves psicològiques ad hoc que puguin objectivar igualment les alteracions quotidianes derivades. N4

SERVEI DEL MES

L'App, al servei de les persones col·legiades i associades, conté més de 300 textos legals actualitzats.

La professió i la necessitat d'estar connectat permanentment fa que la Biblioteca de l'ICAB s'hagi plantejat un nou servei per tal d'estar "endollats", i que tingueu amb només un sol clic la legislació estatal i catalana actualitzada en el vostre mòbil o tablet. Només es requereix tenir connexió a Internet.

És una nova eina 365 dies/24 h. al vostre servei. Només us heu de descarregar l'app des de l'AppStore o el GooglePlay. Una vegada instal·lada heu d'introduir el vostre número de col·legiat i la contrasenya, i ja ho teniu!!!

És de fàcil ús, molt amigable, es pot navegar per matèries que trobareu llistades i a partir d'aquí, visualitzar els textos. També té un buscador que permet fer cerques dins la mateixa matèria per títol de la norma i, com no, dins la disposició legislativa.

Per tal de millorar i optimitzar la cerca us permet visualitzar l'índex de la norma i navegar per ell. Com a una bona millora indica la data d'actualització del text legislatiu. I amb la finalitat que es pugui treballar des de tot arreu permet copiar el text i enviar-lo per correu electrònic.

La interfície està disponible tant en català, com en castellà.

Per a qualsevol dubte o aclariment truqueu-nos a la Biblioteca (936011260) o envieu un email: biblioteca@icab.cat. Estarem encantats/encantades en respondre.

APP: LA LEGISLACIÓ QUE NECESSITES A LES TEVES MANS

Centre de Suport Professional
Ciutat de la Justícia de Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat

GAUDEIX DEL TEU DESPATX A LA CIUTAT DE LA JUSTÍCIA

Visita el nou web de la
Ciutat de la Justícia.

Si ets advocat t'interessa!!

PARC EMPRESARIAL
Ciutat de la Justícia

Av. Carrilet, 3 planta 2 - 08902 L'Hospitalet de Llobregat
900.101.803 info@cspcj.com www.cspcj.com

www.ciutatdelajusticia.com

RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

AFANOC, 30 ANYS AL COSTAT DELS FAMILIARS I AMICS D'INFANTS ONCOLÒGICS

L'Associació de Familiars i Amics de Nens Oncològics de Catalunya (AFANOC) va ser constituïda l'any 1987 per un grup de mares i pares que van veure la necessitat d'unir-se per treballar en la millora de la qualitat de vida dels infants malats de càncer i de les seves famílies. La seva missió és la de treballar perquè el seu desenvolupament afectiu i educatiu sigui el més adequat a les seves especials circumstàncies. En les malalties de llarga durada la salut psicosocial és fonamental, per això AFANOC vol complementar el treball mèdic des de la perspectiva de les mares i pares dels infants. L'experiència ens ha fet veure que la cura del càncer no és només una qüestió mèdica, ja que un entorn familiar estable és la millor influència.

Per això hem construït La Casa dels Xuklis, per oferir aquesta possibilitat d'estabilitat dins d'aquest fort impacte que obliga a reorganitzar la vida familiar. La Casa dels Xuklis pretén ser un espai d'acolliment per a pares i mares de nens i nenes que han de ser desplaçats a causa del diagnòstic de càncer. Un espai on puguin sentir-se acollits i compresos...que es puguin sentir, en la mesura del possible, "com a casa". En sis anys que la casa porta en funcionament ja ha donat servei a prop d'un miler de famílies.

L'AFANOC desenvolupa també la seva tasca als hospitals de Sant Joan de Déu i Vall Hebron, i compta amb delegacions a Lleida i Tarragona per atendre les famílies al seu territori. A banda d'un equip tècnic amb professionals molt potents, l'AFANOC compta amb un nombrós grup de voluntaris i voluntàries, sense ells seria impossible realitzar la intervenció i acompanyament als hospitals i domicilis, com portar a terme les campanyes.

L'allotjament a La Casa dels Xuklis, i tots els serveis que l'entitat ofereix són gratuïts, per això, treballem per aconseguir els suports de les administracions, empreses, entitats i ciutadania en general. Amb aquest objectiu posem en marxa campanyes de sensibilització, com el "Posa't la Gorra!" -que enguany compleix 15 anys- i que és un exemple de participació ciutadana i una de les principals fonts de recursos de l'entitat.

Per col·laborar amb nosaltres et pots fer soci/a, voluntari/a, fent un donatiu, comprant el nostre producte solidari, implicant-te amb propostes de projectes que creguis ens poden ajudar. Entra al nostre web i mira les diferents opcions!

www.afanoc.org

Adreça:
La Casa dels Xuklis
Oficines AFANOC
Camí de Sant Cebrià s/n
08035 Barcelona
Tel. 93 237 79 79

Un compte Pensat per tal que els autònoms, els comerços, els despatxos professionals i les petites empreses es facin grans.

Compte Expansió Negocis Plus PRO

1 / 6

Aquest nombre és indicatiu del risc del producte. Així, 1/6 és indicatiu de menys risc i 6/6 és indicatiu de més risc.

Banco de Sabadell, S.A. es troba adherit al Fons Espanyol de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit. La quantitat màxima garantida actualment pel fons esmentat és de 100.000 euros per dipositant.

T'abonem el **10 %**
de la teva quota de col·legiat*

0

comissions d'administració i de manteniment.¹

+

TPV

Amb condicions preferents.

+

Fins a
30€ mes

bonificació de l'1 % en l'emissió de nòmines i assegurances socials.²

+

Gratis

Servei Kelvin Retail, informació sobre el comportament del teu negoci.³

Truca'ns al **902 383 666**, identifica't com a membre del teu col·lectiu, organitzem una reunió i comencem a treballar.

* Fins a un màxim de 50 euros anuals per compte, amb la quota domiciliada. L'abonament es farà durant el mes de gener de l'any següent.

Aquestes condicions es mantindran mentre es compleixin els requisits establerts en el contracte:

-Tenir un ingrés regular trimestral per un import mínim de 10.000 euros (se n'exclouen els ingressos procedents de comptes oberts en el grup Banc Sabadell a nom del mateix titular).

-I complir, com a mínim, dos dels requisits següents: un càrrec en concepte d'emissió de nòmina, un càrrec en concepte d'assegurances socials, un càrrec en concepte d'impostos o dos càrrecs en concepte de rebuts. En cas que el titular sigui un comerç, és un requisit obligatori disposar de TPV amb la nostra entitat. Es consideren comerç a l'efecte de la contractació d'aquest compte els que figuren en el llistat publicat a www.bancsabadell.com/compteexpansionenegocisplus.

Aquests requisits són de compliment mensual, de manera que si al tercer mes no es compleixen aquestes condicions, automàticament el Compte Expansió Negocis Plus PRO passarà a ser un Compte Professional.

1. Rendibilitat 0% TAE.

2. Si hi domicilies conjuntament l'emissió de nòmines i assegurances socials te'n bonifiquem, cada mes, l'1 %, amb un màxim de 30 euros/mes.

3. Comptaràs amb un servei periòdic d'informació actualitzada sobre el comportament del teu comerç, els teus clients i el teu sector, per ajudar-te en la presa de decisions.

sabadellprofessional.com

SILVIA FERNÁNDEZ DE GURMENDI,
PRESIDENTA DE LA CORTE PENAL INTERNACIONAL

“La Corte Penal Internacional ha contribuido a consolidar la exigencia de justicia por crímenes atroces en contextos de violencia”

Nació en Córdoba (Argentina). Estudió derecho en la Universidad de Córdoba y en la Universidad de Limoges (Francia). Posteriormente realizó el doctorado en la Universidad de Buenos Aires. Ha ejercido como abogada, juez y diplomática. En noviembre de 2009 fue elegida como jueza en la división de Cuestiones-Preliminares de la Corte Penal Internacional, destinada a juzgar el genocidio y los crímenes de agresión, de guerra y contra la humanidad. Desde 2015 preside la Corte Penal Internacional.

En el ámbito académico ha ejercido de profesora en la Universidad de Buenos Aires, la Universidad de Palermo y actualmente lo hace en la Universidad Americana. En su tiempo libre le gusta escuchar música clásica, leer, ir al cine y caminar por las dunas de La Haya.

Text: Roser Ripoll

¿Con qué objetivo nació la Corte Penal Internacional?

La Corte Penal Internacional fue creada para juzgar a los autores de los crímenes internacionales más graves cuando las autoridades nacionales se abstengan de hacerlo o no puedan o no quieran hacerlo de manera genuina. Estos crímenes son: el genocidio, los crímenes de lesa humanidad y los crímenes de guerra cometidos después del 1 de julio de 2002.

Al ser una corte permanente con un mandato global, la Corte tiene un papel central, si bien complementario, en la lucha contra la impunidad por este tipo de crímenes internacionales. Por ello, la Corte Penal Internacional se ha convertido en símbolo de la lucha mundial por la justicia.

La CPI es una organización internacional independiente creada por un tratado. No forma parte pero tiene un acuerdo de relaciones con las Naciones Unidas. Tiene su sede en La Haya.

Desde marzo de 2015 preside esta organización

¿Qué supuso este nombramiento a nivel personal? **¿Y a nivel profesional?**

A nivel personal: Fue un gran honor ser elegida para el cargo por mis colegas. También una gran responsabilidad dado que soy la primera mujer que ocupa este puesto al frente de la Corte Penal Internacional. Las mujeres tuvieron un papel muy importante durante las negociaciones del tratado para asegurar que sus preocupaciones particulares quedaran suficientemente en el marco jurídico y operacional de la Corte Penal Internacional.

A nivel profesional: el puesto de Presidente agrega numerosas funciones a las que ya me competían como jueza de la Corte Penal Internacional.

El Presidente de la Corte tiene a su cargo la administración general de la Corte con la excepción de la Fiscalía. Tiene funciones de gestión y administración interna y es responsable de las relaciones externas con estados, orga-

---

nizaciones y sociedad civil. Sus funciones de gestión involucran cuestiones administrativas y presupuestarias pero también de buen desarrollo de las actividades judiciales por parte de las diversas salas y divisiones de la Corte.

En sus relaciones externas, el Presidente debe promover la inserción de la Corte en la comunidad internacional, asegurar buenas relaciones con estados, organizaciones y comunidad civil y obtener apoyo y

de género en la elección de funcionarios y la contratación de personal a la Corte. De hecho, hubo un momento en que la mayoría de los jueces eran mujeres.

Sin embargo, en este momento, las mujeres son una minoría entre los jueces y los mandatos de la mayoría de ellos terminarán el próximo año. Esto significa que nuevas juezas tendrán que ser elegidas en la próxima Asamblea de los Estados Partes en diciembre.

“La jurisprudencia de la Corte Penal Internacional está contribuyendo al desarrollo ininterrumpido del derecho penal internacional”

cooperación con sus actividades de investigación y juzgamiento. Asimismo, contribuye a los esfuerzos para ampliar la participación en el Estatuto de Roma ya que la Corte tiene un mandato global pero no cuenta aún con participación universal.

Además de las funciones dentro de la Presidencia, el Presidente continúa siendo juez de la Corte con responsabilidades judiciales dentro de la Sala de Apelaciones.

Gran parte de lo que he explicado requiere, además, de coordinación con los demás órganos de la Corte Penal Internacional. Como puede ver, ser Presidente de la Corte Penal Internacional es una posición compleja.

Es la primera vez que tres juezas lideran el tribunal **¿Qué significa como mujer jurista esta situación?** **¿Cuál cree que es el papel de la mujer dentro del mundo jurídico?**

El hecho de que sean mujeres las que lideran esa Corte subraya la importancia de la CPI y la justicia penal internacional para las mujeres. El Estatuto de Roma es particularmente innovador en la penalización de la violencia de género y reconoce que las mujeres son con frecuencia las que más sufren de los crímenes internacionales. El Estatuto de Roma y las Reglas de Procedimiento y Prueba contienen una serie de disposiciones que subrayan la sensibilidad de género y el papel de la mujer.

La sensibilidad de género de la CPI también se refleja en los esfuerzos significativos para lograr el equilibrio

Respecto al papel de la mujer en el mundo jurídico, es una realidad que las mujeres participan en escasas cifras en los tribunales internacionales más importantes del mundo. Para abordar estos temas, una campaña llamada GQUAL fue lanzada en septiembre de 2015 en la Asamblea General de la ONU por el Centro por la Justicia y el Derecho Internacional en conjunto con otros actores de la sociedad civil con el apoyo de varios Estados Parte del Estatuto de Roma.

Para demostrar mi apoyo a esta campaña, he firmado la declaración GQUAL, junto con un gran número de prominentes académicos, abogados, representantes de la sociedad civil, ganadores del premio Nobel y funcionarios gubernamentales.

Quisiera subrayar que esto no es sólo una cuestión de instituciones individuales o de ciertos países, sino de reconocer la igualdad de género como un elemento de la cultura de los derechos humanos en un contexto global.

¿Qué balance hace de sus dos primeros años de mandato?

Desde que comencé mi mandato en marzo de 2015, mi mayor prioridad como Presidenta de la Corte ha sido promover todas las medidas posibles para mejorar el funcionamiento y eficacia de la institución así como promover el diálogo con agentes externos. Tomando en cuenta la experiencia de los primeros años, hemos emprendido una serie de reformas a nuestras prácticas judiciales y métodos de trabajo y sugerido también al-

gunas enmiendas al marco jurídico. Aún queda mucho trabajo por hacer pero estoy contenta con los resultados obtenidos en poco tiempo.

¿Qué países están adheridos a la Corte Penal Internacional?

124 países son partes en el Estatuto de Roma. De éstos, 34 son de África, 19 de Asia-Pacífico, 18 de Europa del Este, 28 de Latinoamérica y el Caribe, y 25 de Europa Occidental y Norteamérica.

Países como EE UU, Rusia, China, India, Israel, Cuba e Irak no están adheridos ¿Significa esto que la CPI no puede juzgar casos sobre estos países?

Ciertamente este es el caso, en principio. La jurisdicción de la Corte está limitada por los participantes en el tratado.

La CPI tiene competencia respecto de los crímenes más graves de trascendencia para la comunidad internacional en su conjunto –el genocidio, los crímenes de lesa humanidad y los crímenes de guerra– cometidos después del 1 de julio de 2002. Cada uno de dichos crímenes está claramente definido en el Estatuto de Roma y otros textos pertinentes.

La Corte sólo puede ejercer competencia respecto de dichos crímenes internacionales cuando han sido cometidos en el territorio de un Estado Parte o por uno de sus nacionales. Sin embargo, esas condiciones no se aplican en caso de que una situación sea remitida al Fiscal de la CPI por el Consejo de Seguridad de las Naciones Unidas, cuyas resoluciones son vinculantes para todos los Estados Miembros de las Naciones Unidas, o de que un Estado no parte formule una declaración aceptando la competencia de la Corte.

La finalidad de la Corte es complementar los sistemas nacionales de justicia penal, no reemplazarlos. Sólo puede enjuiciar cuando los sistemas nacionales de justicia no entablan procedimientos o alegan que lo han hecho pero no están dispuestos a llevar a cabo tales procedimientos o no pueden realmente hacerlo. Este principio fundamental se conoce como principio de complementariedad.

Por último, quiero aclarar que la CPI es una corte penal que sólo se ocupa de responsabilidad individual y no de responsabilidad estatal.

La CPI ha abierto procesos por crímenes de lesa humanidad y genocidio en Congo, Uganda, República

Centroafricana, Sudán, Kenia, Libia, Costa de Marfil y Malí. Mantiene también en fase preliminar casos sobre Afganistán, Colombia, Nigeria, Guinea, Honduras, Irak, Ucrania, Georgia y Palestina. ¿Cuánto puede durar un proceso de estas características? ¿Cuál es el objetivo final de este tipo de procedimientos?

Antes de que pueda iniciarse una investigación, la Fiscalía realiza un examen preliminar para decidir si existe suficiente información sobre crímenes de suficiente gravedad, lo que proporcionaría una base razonable para abrir una investigación. Durante este examen, la Fiscalía analiza si la CPI tiene o no jurisdicción; si una investigación es admisible (confirmar si hay un órgano jurisdiccional nacional que se ocupa –o no– de ella); y si una investigación sería (o no) en beneficio de la justicia y de las víctimas (aquí la Fiscalía toma en cuenta si independientemente de la jurisdicción y la admisibilidad, hay alguna buena razón para no tomar acción sobre la situación). No hay plazo límite para el examen preliminar o para culminar con una investigación.

El objetivo de las investigaciones es determinar la existencia de crímenes de competencia de la Corte e identificar a los posibles autores que deban ser juzgados por la institución.

El objetivo último de las actividades de la Fiscalía es el mismo que el de la Corte: ayudar a acabar con la impunidad del genocidio, los crímenes de lesa humanidad y los crímenes de guerra para ayudar a proporcionar justicia a las víctimas así como contribuir a la prevención de estos crímenes en el futuro.

¿Cuál es el papel que desempeñan los abogados en los procesos ante la Corte?

Los abogados desempeñan un papel central en la Corte Penal Internacional y participan en cada aspecto de su funcionamiento, como abogados de los sospechosos, de los acusados y como representantes legales de las víctimas.

La protección de los derechos de los acusados es esencial para asegurar un juicio justo y una justicia efectiva. La Secretaría, a la que incumben las cuestiones relacionadas con la defensa, ha abierto una lista de abogados con el fin de asegurar que, de conformidad con las Reglas de Procedimiento y Prueba, los abogados que actúen ante la Corte sean competentes y se ajusten al Código de Conducta Profesional de los Abogados en todo el curso del procedimiento. La CPI presta a los equipos de la Defensa asistencia logística y, en caso necesario, ayuda financiera.

INTERROGANTS SOBRE LA DESAPARICIÓ DE LA RECLAMACIÓ ADMINISTRATIVA PRÈVIA LABORAL

Una de les novetats de la llei del procediment administratiu comú és l'eliminació de la reclamació administrativa prèvia a la via laboral. Aquest canvi ha introduït nombrosos interrogants que encara no han trobat una solució pacífica, creant una excessiva inseguretats jurídica quan es pretén demandar a una administració pública.

Alberto Ferran Royo
Col·legiat núm. 43.187

Molt s'ha parlat de les novetats introduïdes per la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que va entrar en vigor el 2 d'octubre del 2016. Una d'aquestes novetats ve donada per la seva disposició final tercera, que té per objecte modificar diferents articles de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social (en endavant LRJS). Els articles modificats de la norma processal laboral són els que fan referència a la reclamació administrativa prèvia i, després d'una lectura de la nova redacció, s'observa que la reclamació prèvia en matèria laboral queda eliminada, excepte en processos de Seguretat Social.

Així ho considera també l'exposició de motius de la Llei 39/2015, en la qual s'afirma expressament que: "D'acord amb la voluntat de suprimir tràmits que, lluny de constituir un avantatge per als administrats, suposaven una càrrega que dificultava l'exercici dels seus drets, la Llei no contempla ja les reclamacions prèvies en via civil i laboral, a causa de l'escassa utilitat pràctica que han demostrat fins a la data i que, d'aquesta manera, queden suprimides".

Després d'aquests canvis, el que resulta indubtable és que la reclamació administrativa prèvia es manté en matèria de prestacions de Seguretat Social, en estar aquesta regulada a l'art. 71 LRJS, que s'ha mantingut

---

AMB L'ENTRADA EN VIGOR DE LA LLEI 39/2015, HA QUEDAT ELIMI- NADA LA RECLA- MACIÓ PRÈVIA EN MATÈRIA LA- BORAL, EXCEPTE EN PROCESSOS DE SEGURETAT SOCIAL

---

inalterat després de la reforma operada per la Llei 39/2015. No obstant això, el cas que està generant seriosos dubtes és si cal esgotar la via administrativa abans de demandar a una administració pública quan actua com a ocupadora. Certament, aquesta qüestió no resulta gens clara a la vista del nou redactat de la LRJS, que ha donat lloc a dues interpretacions.

Una primera interpretació de la problemàtica anterior és que,

d'acord amb la nova normativa, segueix subsistint la necessitat d'esgotar la via administrativa prèvia a la judicial. Tanmateix, per aconseguir aquesta finalitat ja no serà possible interposar la reclamació administrativa prèvia, que ja no es troba regulada a la LRJS, sinó que s'haurà d'acudir als diferents recursos que es contemplen en la normativa del procediment administratiu. En concret, a la interposició i resolució d'un recurs d'alçada.

Aquest corrent es fonamenta en una interpretació àmplia del nou article 69.1 LRJS, que estableix que per poder demandar a una administració pública "serà requisit necessari haver esgotat la via administrativa, quan sigui procedent, d'acord amb el que estableix la normativa de procediment administratiu aplicable". Si entenem com a normativa del procediment administratiu aplicable la Llei 39/2015, és a dir, la del procediment comú, existiria la possibilitat d'interposar els recursos administratius que aquesta estableix. I la resolució d'un recurs d'alçada posa fi a la via administrativa.

La segona interpretació que pot donar-se al nou articulat de la LRJS és que, quan es demanda a una administració pública en qualitat d'ocupadora, pot interposar-se directament la demanda sense necessitat de cap tràmit previ. Aquesta conclusió deriva d'una interpretació restrictiva del ja citat art. 69.1 LRJS, a través de la qual s'entendria que la necessitat d'esgotar la via administrativa prèvia únicament existeix quan hi ha una normativa específica que ens obligui. Això passaria, per exemple, en procediments d'imposició de sancions per infraccions de l'ordre social, d'acord amb el Reglament General sobre procediments per a la imposició de les sancions per infraccions d'ordre social i per als expedients liquidadors de quotes de la Seguretat Social. L'art. 23 de l'esmentat text especifica que, transcorreguts tres mesos sense haver-se resolt el recurs d'alçada interposat contra la resolució del procediment sancionador, aquest s'haurà d'entendre desestimat i quedarà oberta la jurisdicció, cosa que sembla reiterar-se a l'art. 151 LRJS. Per tant, aquest seria un dels supòsits en què es podria esgotar la via administrativa per quedar així establert a la normativa del procediment aplicable, cosa que no succeeix quan l'administració actua com a empresària.

Aquesta segona interpretació, que defensa la possibilitat d'interposar demanda quan l'administració actua com a ocupadora sense necessitat d'esgotar la via administrativa, sembla la més encertada. A aquesta conclusió s'arriba fent una lectura dels nous articles de la LRJS atenent al seu esperit i finalitat, d'acord amb l'art. 3.1 del Codi Civil, sent molt rellevant que l'exposició

de motius de la Llei 39/2015 reconeix que s'elimina la reclamació prèvia per la seva escassa utilitat pràctica. Per això, no sembla lògic pensar que aquesta eliminació per ineficàcia hagi de ser substituïda pel recurs d'alçada, quan el termini de resolució de la reclamació prèvia era d'un mes i el recurs d'alçada té un termini màxim de resolució de tres mesos.

Així mateix, aquesta posició ha estat l'adoptada per l'Advocacia de l'Estat, que l'ha defensada a través de la Comunicació Laboral 67/2016 que, tot i no resul-

tar vinculant, té una indubtable rellevància interpretativa.

FINS QUE S'ESTABLEIXI UN CRITERI PACÍFIC I UNIFORME, UNA BONA SOLUCIÓ POT SER INTERPOSAR DEMANDA AD CAUTELAM MENTRE ES TRAMITA LA VIA ADMINISTRATIVA PRÈVIA

D'altra banda, i sense perjudici de l'anterior, els advocats que actuem a Catalunya ens trobem amb un problema addicional: l'art. 80 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de Règim jurídic i de Procediment de les Administracions públiques de Catalunya, regula la reclamació administrativa prèvia laboral quan es demanda a una administració pública catalana. Ara bé, segons la disposició

derogatòria única de la Llei 39/2015 queden derogades les normes que contravinguin la mateixa i, segons la disposició final cinquena de la mateixa norma, s'han d'adequar les normes autonòmiques incompatibles amb la llei estatal. No obstant això, l'art. 80 de la Llei catalana segueix actualment vigent, la qual cosa suposa una problemàtica afegida a la qüestió.

En conclusió, convé esperar que s'estableixi un criteri pacífic i uniforme per part dels tribunals sobre la interpretació dels nous preceptes de la LRJS. Mentrestant tota precaució és poca, més encara si tenim en compte que quan l'administració actua com ocupadora ens podem trobar davant el peremptori i perillós termini de caducitat de 20 dies. Per tant, fins que aquesta problemàtica no sigui superada, una solució pot ser interposar demanda *ad cautelam*, sense perjudici de l'actuació en via administrativa que considerem adequada per a esgotar la via prèvia, per si ens fos requerit acreditar aquesta circumstància. **NJ**

DINÀMICA ACTUAL DE LA COMPENSACIÓ ECONÒMICA PER RAÓ DEL TREBALL

Qüestions a tenir present en la determinació de la percepció d'una compensació econòmica per raó del treball derivada de la ruptura familiar, en atenció als seus requisits al Codi civil de Catalunya i la doctrina judicial.

José Antonio García González
Col·legiat núm. 21.907 de l'ICAB,
Secretari de la Secció de Dret Matrimonial
i de Família de l'ICAB

Una de les qüestions més complexes derivades de la ruptura familiar al nostre dret és el de determinar la percepció d'una compensació econòmica per raó del treball, ja que des de la seva inclusió al nostre ordenament ha tingut un encaix complex, de fet el CCCat. ha mutat els seus requisits, de forma que s'ha passat de valorar l'enriquiment injust indemnitzable (art. 23 CDCC i 42 del CF) a valorar increments patrimonials acumulables (art. 232-6 CCCat.), al que hem d'afegir que la doctrina judicial s'ha encarregat de perfilar en el contingut i la forma per a la seva concessió, de manera que escau tenir en consideració les següents qüestions:

1.- És un dret dispositiu sotmès al principi de rogació (SAP Barcelona, Sec. 12a, 450/2015, de 26 de juny) que no es pot declarar sense fer una comparació dels patrimonis de les parts (SAP Barcelona, Sec. 12a, 437/2015, 18 de juny); ni haver-se provat el seu valor (SAP Barcelona Sec. 12a, de 10 d'octubre, Recurs 1099/2011); ni pot establir-se si no hi ha prova suficient dels increments patrimonials (SAP Barcelona, Sec. 12a, 538/2015, de 22 de juliol).

La reclamació s'ha de fer al primer procediment judicial i la fixació de la ratio econòmica que estableix la quantia ha d'estar motivada (SSTSJCat 46/2016, de 13 de juny; 19/2014, de 20 de març i 46/2014, de 7 de juliol).

Es pot reclamar un percentatge del valor del patrimoni, sempre que es refereixi a una base econòmica deter-

minada o la determinació de la qual, és a dir, la individualització dels elements patrimonials, es supedita al resultat de la prova (SSTSJCat. 7/2014, de 30 de gener i 52/2009, de 10 de desembre).

No es pot deixar la seva determinació per a un procediment declaratiu posterior (STSJCat. 8/2007, de 3 d'abril) i només es determinaria amb posterioritat si es declarés la nul·litat de transmissions efectuades de béns computables (STSJCat. 44/2011, de 11 d'octubre).

No es pot reclamar la declaració o la modificació en un procediment de modificació de mesures, i si hagués existit engany en signar un conveni cal interposar un judici declaratiu sol·licitant la nul·litat del pacte (SSAP Barcelona Sec. 12a, 391/2015, 9 de juny i 164/2014, de 6 de març).

Es pagarà en diners si els litigants no efectuen petició especial al respecte, i s'abonarà al moment si no s'ha sol·licitat l'ajornament (SSAP Barcelona, Sec. 12a, 489/2014, de 17 de juliol i 667/2013, de 26 de setembre); els interessos neixen a partir del seu reconeixement i no des de la interposició (SAP Barcelona Sec. 18a, 758/2011, de 20 de desembre).

2.- Només és aplicable als matrimonis en règim de separació de béns de Catalunya (STSJCat. 34/2008, de 22 de setembre i SSAP Barcelona, Sec. 18a, 343/2014, de 20 de maig i 12a, 3/2013, de 9 de gener) i en cas d'haver adoptat el règim en capitols, el temps de còmput és a partir del seu atorgament (SAP Barcelona Sec. 12a, 205/2012, de 16 de març).

3.- El CCCat ha descartat pel seu atorgament l'enriquiment injust (STSJCat. 52/2016, de 27 juny) i s'ha deixat palès que no té com objectiu el reclamar crèdits (SSAP Barcelona Sec. 12a, 385/2013, de 23 maig, i Sec. 18a, 250/2011, d'1 d'abril).

4.- Per al càlcul s'ha d'acreditar patrimoni inicial i final de cadascun dels cònjuges, i determinar si en el moment de la ruptura ha hagut guany patrimonial computable en favor de l'un o l'altre i el seu import (SAP Barcelona, Sec. 12a, 449/2015, 26 de juny de 2015). A la demanda o reconvençió s'ha de fer un inventari (SSAP Barcelona Sec. 18a, 405/2015, de 3 de juny i Sec. 12a, 183/2015, de 26 de març), sense que sigui necessari que tinguin una especial formalitat (SAP Barcelona Sec. 18a, 696/2013, de 15 de novembre), i no es pot esmenar la seva mancança en l'acte de la vista (SAP Sec. 18a, 482/2014, de 15 de juliol).

5.- El dret a la compensació no sorgeix només per treballar per l'altre cònjuge, sinó que a més s'han de donar els requisits establerts per la norma (STSJ-Cat. 12/2010 d'11 de març i SAP Barcelona Sec. 12a, 557/2012, de 4 de setembre), al que hem d'afegir que haver rebut un salari i una indemnització no obsta la seva reclamació, i que no es considera computable el treball al negoci de la família del cònjuge (SAP Barcelona Sec. 18a, 215/2012, de 28 de març); en canvi si que es té dret si ha cotitzat a la societat del cònjuge i feia feines de més responsabilitat dels salaris percebuts (SAP Barcelona, Sec. 12a, 118/2015, de 3 de març).

6.- No es té dret quan el sol·licitant ha compaginat el treball amb la cura de la família, i no ha estat aquesta dedicació el que ha propiciat l'increment patrimonial (SAP Barcelona Sec. 18a, 559/2009, de 15 d'octubre); tampoc només pel fet d'haver sol·licitat la reducció de la jornada laboral (STSJCat.50/2013, de 16 de setembre i SAP Barcelona Sec. 12a, 703/2013, de 11 d'octubre), ni quan ha estat l'avia qui s'ha encarregat del fill (STSJ-Cat. 28/2011, de 20 de juny).

La dedicació a la família no ha de ser total, extraordinària o feixuga, i és compatible amb el fet d'haver tingut assistència a la llar (SSTSJCat. 35/2011, de 12 de juliol, 19/2010, de 27 de maig i 9/2003, de 14 d'abril), a modus d'exemple la doctrina del TSJCat. ha establert en aquests casos una compensació del 13 % de la diferència dels increments patrimonials acumulables (STSJCat. 64/2016, de 6 de setembre) en un cas d'un matrimoni de 25 anys de durada on el cònjuge treballà, o d'un 17 % en tenir 3 fills, dedicar-se 13 anys la llar, 9 d'ells de forma exclusiva (STSJCat. 94/2016, de 17 de novembre).

7.- Per a determinar el patrimoni, s'ha de tenir en consideració la inclusió dels béns obtinguts durant el matrimoni, més el temps de convivència more uxorio (STSJCat. 8/2006, de 27 de febrer) i no els adquirits abans del matrimoni sense conuiu junts, ni els rebuts per herència (STSJCat. 52/2016, de 27 de juny, Recurs 44/2015 i 35/2011, de 12 de juliol), ni aquells altres que adquirissin durant la convivència en substitució (STSJCat. 64/2016, de 6 de setembre) o gràcies a la inversió d'aquells, així com les plusvàlues dels mateixos degudes al simple transcurs

del temps, a les oscil·lacions del mercat o a qualssevol altres circumstàncies alienes a la seva administració, conservació, reparació, renovació, reforma o ampliació.

En canvi, sí que hauran d'incloure els béns adquirits mitjançant la inversió de rendes obtingudes durant el matrimoni, especialment les procedents del treball (una indemnització laboral rebuda pel cònjuge (STSJCat. 70/2014, de 30 d'octubre) o de l'activitat mercantil o industrial, així com l'augment i la conservació del valor experimentats pels béns privatis dels cònjuges en raó a la seva actuació directa (administració, conservació, reparació, renovació, reforma o ampliació) o a les inversions realitzades amb les esmentades rendes, i aquelles rendes generades per un dels cònjuges constant el matrimoni i dedicades a l'amortització dels préstecs concertats per finançar l'adquisició, reparació, conservació o millora dels seus béns privatis, estiguin dedicats o no a l'ús familiar (STSJCat. 52/2016, de 27 de juny; 49/2016, de 27 de juny; 51/2014, de 17 de juliol i 18/2007, de 29 de maig).

És d'aplicació la doctrina de l'aixecament del vel en cas de que la titularitat dels béns estigui instrumentalitzada (STSJCat. 2/2004, de 19 de gener).

8.- S'han de computar els fons de pensions (SAP Barcelona, Sec. 18a, 108/2015, de 12 de febrer) i també el dipòsit pignorat en garantia d'un deute (SAP Barcelona, Sec. 12a, 551/2015, de 23 de juliol).

9.- Si bé els béns privatis no s'inclouen, sí que computa la inversió de rendes generades durant la convivència procedents del treball o de l'activitat mercantil o industrial, l'augment i la conservació del valor experimentats pels béns privatis que tinguin com a causa a les inversions realitzades amb les rendes, o l'actuació directa dels convivents: (STSJCat. 12/2010, de 11 de març).

10.- S'admet la possibilitat de col·lacionar els béns donats a tercers (SAP Barcelona Sec. 18a, 23/2011, de 21 de gener).

11.- La proporció d'un 25% establerta en la norma és un límit dins del qual s'ha de ponderar la seva quantificació (SAP Barcelona, Sec. 12a, de 4 de setembre), si bé la col·laboració per a la casa i a més en els negocis merita el reconeixement a una compensació que superi aquest límit (SAP Barcelona, 758/2014, Sec. 12a, de 4 de desembre).

12.- No es té dret si una vegada calculat el guany patrimonial, s'han realitzat atribucions patrimonials a l'altre per un valor superior a la quantia que li podia correspondre (SAP Barcelona, Sec. 12a, 123/2015, de 3 de

març, i Sec. 18a, 90/2015, de 10 de febrer), un exemple és la imputació de la quantitat que el creditor va disposar del compte bancari comú, que corresponia a una indemnització laboral del deutor (SAP Barcelona, Sec. 18a, 108/2015, de 12 de febrer).

13.- En relació a la valoració dels béns:

13.1.- Immobles. Es pren com a base per al seu càlcul el valor de mercat, deduïnt el préstec hipotecari (SAP Barcelona 12a, 551/2015, de 23 de juliol) i els diners aportats com a conseqüència de la venda d'un altre habitatge de la seva propietat alienat per adquirir aquella (SAP Barcelona Sec. 12a, 618/2010, de 9 de desembre),

HAURAN D'IN-CLOURE'S ELS BÉNS ADQUIRITS MITJANÇANT LA INVERSIÓ DE RENDES OBTINGUES DURANT EL MATRIMONI, ESPECIALMENT LES PROCEDENTS DEL TREBALL

en relació al mètode de valoració es considera de més valor el mètode de comparació front altres criteris com l'Ordre ECO 805. (SAP Barcelona, Sec. 18a, 108/2015, de 12 de febrer), o al sistema de valoració en cas de pèrdua de la casa assegurada (SAP Barcelona, Sec. 12a, 551/2015, de 23 de juliol); si bé alguna resolució ha fet la valoració d'ofici d'una finca prenent com a base un coeficient multiplicador fiscal

sobre el valor cadastral d'aquesta (STSJCat. 34/2011, de 8 de juliol, Recurs 239/2010) o prenent com a base del valor la hipoteca que el grava (SAP Barcelona, Sec. 18a, 299/2014, de 6 de maig), per últim ressaltar que en alguna ocasió s'ha determinat el valor d'ofici, a través de pàgines web (STSJCat. 64/2016, de 6 de setembre).

13.2.- Negocis. Valora un negoci de bar en base al criteri del valor del negoci en el seu conjunt i no en base a l'import anual de les vendes deduïnt el salari del titular, les compres i despeses diverses, despeses de personal assalariat, lloguers i amortització del traspàs (SAP Barcelona Sec. 12a, 152/2013, de 12 de març).

13.3.- Societats. Dona més valor a l'informe fet amb el mètode de cash flows que no al mètode múltiple de vendes i el mètode de goodwill (SAP Barcelona Sec. 18a, 778/2011, de 29 de novembre); també s'ha donat preferència al valor tècnic comptable vers al valor nominal de la participació (SAP Barcelona Sec. 18a, 476/2016, de 13 de juny). NY

1/6

Este número es indicativo del riesgo del producto, siendo 1/6 indicativo de menor riesgo y 6/6 de mayor riesgo.

Banco Santander está adscrito al Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito. Para depósitos en dinero, el importe máximo garantizado es de 100.000 euros por depositante en cada entidad de crédito.

 Cuenta
1|2|3
Pymes

Queremos que la historia de tu negocio sea una larga historia.

Por eso, cumpliendo condiciones*, te ayudamos mes a mes con tus gastos, bonificándote en:

1%

Nóminas y Seguros sociales.

2%

Impuestos estatales: IVA, IRPF, Sociedades...

3%

Suministros, seguridad privada y seguros de protección.

también para
AUTÓNOMOS

Y además accedes al Mundo 1|2|3 Pymes con el que obtendrás:

- ▶ Condiciones ventajosas en productos de financiación.
- ▶ TPV 1|2|3 Pymes en condiciones preferentes.
- ▶ Gestor especialista en comercio exterior y mucho más.

LA EXIMENTE DE LA OBEDIENCIA DEBIDA EN EL DERECHO PENAL INTERNACIONAL

La Comisión de Derecho Penal Internacional del ICAB, en el marco de la celebración de San Raimon de Penyafort, presentó un Cine Fórum con la proyección del film El Juicio de Nüremberg que reflexiona sobre un tema controvertido que sigue siendo actualidad.

Eulàlia Pascual i Lagunas
Col·legiada núm. 35.877

“**S**on los hombres y no entidades abstractas los que cometen los crímenes cuya represión se impone como sanción del derecho internacional” señaló Robert H. Jackson, fiscal del Tribunal de Nüremberg 1946) cuyo Estatuto confirmó la responsabilidad individual de los perpetradores. Ante el Tribunal comparecieron altos mandos del Ejército pero también funcionarios del Estado, que, en cumplimiento de las leyes del Tercer Reich, habían cometido actos considerados crímenes de lesa humanidad. No solo eran actos radicalmente ilícitos: las propias leyes internas alemanas prohibían los asesinatos, torturas y vejaciones aunque se habían dictado leyes de carácter extraordinario respecto de determinados colectivos. La cuestión de la obediencia debida planteaba cuestiones jurídico-filosóficas que siguen plenamente vigentes en la actualidad: la diferencia entre legalidad y legitimidad y la contradicción entre el principio de autoridad y la licitud de la orden, tema complejo puesto que la obediencia debida es la base de la organización jerárquica de las instituciones públicas y está justificada por servir éstas el bien común.

El tema tuvo un precedente histórico en 1474 cuando se juzgó a Peter Von Hagenbach por los crímenes cometidos obedeciendo órdenes de Carlos el Temerario, Duque de Borgoña. El Tribunal rechazó su defensa, señalando que con sus crímenes “había desoído las leyes más universales de Dios y de los hombres”. Este argumento que remite al convencimiento del sujeto de que está obedeciendo una orden injusta, es la base

del rechazo a la eximente de la obediencia debida. El problema radica en si este convencimiento es de tipo moral o bien relacionado con el conocimiento de que el acto constituye un delito, es decir si estamos hablando de ilicitud o de antijuridicidad.

El Estatuto del Tribunal de Nüremberg en su art. 8 zanjó la cuestión con contundencia: “El hecho de que el acusado actuara obedeciendo órdenes de su gobierno o de un superior, no le exonerará de responsabilidad pero podrá considerarse un atenuante al determinar la condena si el Tribunal estima que la justicia así lo exige”.

La invocación de la obediencia debida también se ha planteado como eximente en las leyes de amnistía en América Latina, y ha sido una puerta abierta a la impunidad tras conflictos o estados de represión sangrientos. Por ejemplo, la Ley de Obediencia Debida nº 23.521 dictada en Argentina por el Gobierno de Raúl Alfonsín el 4 de junio de 1987, ley que fue posteriormente anulada y declarada inconstitucional por la Corte Suprema. En relación a estas disposiciones, y especialmente respecto de las que se dictaron en Perú, Chile, Uruguay y Argentina, la Comisión Interamericana de Derechos Humanos y la Corte de San José de Costa Rica han declarado taxativamente que las leyes de amnistía violan la Convención Interamericana de Derechos Humanos.

El Convenio de Ginebra de 1949 de derecho humanitario, no hace ninguna referencia expresa al tema de la obediencia debida aunque en su art.3 expresa

---

claramente cuáles son las conductas prohibidas. Esta omisión se resolvió en parte en el art. 86.2 de su Protocolo Adicional I que responsabiliza a los mandos por las infracciones al Convenio cometidas por sus subordinados. Por contraposición, el estudio elaborado por el Comité Internacional de la Cruz Roja en 2005 menciona en su norma 155, la prohibición de la obediencia debida como un principio del derecho consuetudinario de la guerra.

En cuanto a los Tribunales Penales Internacionales ad hoc, el art. 7.4 del Estatuto del Tribunal Especial para la ExYugoslavia (Resolución 827, 25 de Mayo de 1993) dispone que la obediencia debida no exonera de la responsabilidad penal aunque puede considerarse como una atenuante en cuanto a la pena a imponer. El art. 6.4 del Tribunal de Ruanda (Resolución 8 de Noviembre de 1994) reproduce prácticamente el mismo texto.

En las Convenciones Internacionales de Derechos Humanos la obediencia debida se contempla explícitamente en la Convención contra la Tortura y otros Tratos Humanos y Degradantes (Resolución 26/06/1984), que en su art.2.3 afirma que no podrá invocarse una orden de un funcionario superior para justificar la tortura, en la Convención Interamericana sobre Desaparición Forzada de personas (9/06/1994), y en la Convención Internacional sobre Desaparición Forzada (18/12/1992).

En relación con el Estatuto de Roma de la Corte Penal Internacional establecida en 1998 como institución permanente, podemos hablar ya de un Código Penal Internacional (atificado por España en 4/10/2000 mediante L.O. 6/2000), por lo que debería ser la referencia definitiva en esta cuestión. Desgraciadamente los compromisos políticos que confluyeron en su redacción se reflejan en su art.33 que no rechaza la eximente aunque contempla tres excepciones: "Art.33.1. Quien hubiere cometido un crimen de la competencia de la Corte en cumplimiento de una orden emitida por un Gobierno o un superior, sea militar o civil, no será eximido de responsabilidad penal, a menos que a) estuviere obligado por ley a obedecer órdenes emitidas por su Gobierno o superior de que se trate. b) no supiera que la orden era ilícita. c) la orden no fuera manifiestamente ilícita. El primer supuesto, estar obligado por Ley a cumplir órdenes, no plantea muchas dudas. Como hemos señalado, el principio de jerarquía y autoridad es la base de las instituciones públicas para la defensa del bien común. Sin embargo, este deber de obediencia debe ponerse en contraposición con otros bienes jurídicos de relevancia. Por ejemplo, en España la L.O. 9/2011 de 27 de Julio de derechos y deberes de

las Fuerzas Armadas en su disposición quinta, señala que el militar "ajustará su conducta al respeto de las personas, al bien común y al derecho internacional de los conflictos armados" y si bien la disposición 11 le obliga a obedecer las órdenes, en la 12 se indica que no estará obligado a obedecerlas si éstas constituyen un delito. En el mismo sentido se pronuncia el art.54.3 de la Ley 7/2007 del Estatuto de la Función Pública. Sólo en caso de miedo insuperable o de la incapacidad manifiesta de no obedecer operaría el supuesto.

El supuesto del apartado b) del art. 33 del Estatuto de la Corte para que opere la eximente de obediencia debida, es que el sujeto no supiera que la orden era ilícita, lo que parece infringir el principio ignorantia legis neminem excusat, por lo que habremos de remitirnos al art. 32.1 del Estatuto que entiende que la eximente actuará en caso de error de hecho sólo si no hay intencionalidad y al apartado 2 del mismo artículo, que establece que el error de derecho (respecto de un delito de competencia de la Corte) no se considerará eximente. A este respecto el párrafo 2 del art. es taxativo: "A los efectos del presente artículo se entenderá que las órdenes de cometer genocidio o crímenes de lesa humanidad son manifiestamente ilícitas".

La intencionalidad, es decir el mens rea, se define en el art. 30 del Estatuto como la voluntad de causar las consecuencias derivadas de una conducta o el convencimiento de que dichas consecuencias "se producirán en el curso normal de los acontecimientos".

El núcleo de la cuestión está pues relacionada con la máxima de Edward Cooke tan vigente en el derecho anglosajón "actus non facit reum nisi mens sit rea" (el acto no hace culpable salvo que exista una mente culpable, mens rea). La eximente de obediencia debida no puede admitirse cuando el sujeto es consciente de la ilicitud del acto. Es el moral choice invocado durante los Juicios de Leipzig en la Primera Guerra Mundial. Aunque en Leipzig operó la eximente, se planteó un principio que se consagraría en los Principios de Nüremberg.

En definitiva, lo cierto es que, como lo definió la Corte Suprema de Canadá en el caso Canadian Holocaust Remembrance Association, League for Human Rights of B'Nai Brith Canada, Canadian Jewish Congress and InterAmicus v/ Imre Finta "una orden es manifiestamente ilegal cuando ofende la conciencia de todo hombre razonable" con lo cual volvemos a la doctrina jurídica del Sacro Imperio Romano en 1474 en el caso Von Hagenbach: en definitiva a la disyuntiva entre legalidad y legitimidad, una cuestión jurídica y también moral. ¹⁴

DOMINIQUE ATTIAS,
VICEDECANA DEL COLEGIO
DE ABOGADOS DE PARÍS

Dominique Attias es vicedecana del Colegio de Abogados de París, cargo que ostenta desde el 1 de enero de 2016 junto a Frédéric Sicard, que es el decano de esta corporación. Está casada y tiene 4 hijos. Su principal preocupación es el acceso al derecho de los más vulnerables y confiesa que es, a la vez, su pasión. Hace ya 17 años que se interesó por los problemas de la sociedad, especialmente de las familias migrantes. En su poco tiempo libre le gusta leer y escuchar música.

Texto: Roser Ripoll Fotografía: Albert Muñoz

¿Qué ha supuesto para usted la elección cómo vicedecana del Colegio de Abogados de París?

Los representantes del Colegio de Abogados de París somos elegidos por todos los abogados de dicha ciudad. En Francia hay unos 74.000 abogados, de los cuales 30.000 pertenecen a París. Los cargos de decano y vicedecano se eligen como un tándem. Y ahora en Francia es obligatorio que esté formado por un hombre y una mujer. En mi caso, el tándem lo formo junto a Frédéric Sicard, que es el decano. Además hay un Consejo con 42 miembros, pero el decano y la vicedecana no participan en el voto del Consejo. Cada semana tenemos una reunión, con un orden del día, y con temas que el decano y la vicedecana presentamos, pero son los miembros del Consejo los que deciden.

abordar temas pro bono y de responsabilidad social. Por ello quiero crear una comisión “de ética” para promover los valores que hemos defendido junto a Frédéric Sicard durante la campaña electoral. Porque dentro y fuera de la institución, el abogado debe ser un ejemplo para toda la sociedad. Es fundamental para los abogados que ejercen pero sobre todo para aquellos jóvenes que se incorporan a la profesión y también debemos transmitirlo a la sociedad.

Otro de las funciones que llevamos a cabo junto al decano es la deontología. Yo soy la persona que recibo las denuncias o confidencias y el decano es quien decide, para que no haya interferencias. Cada año hay 5.000 decisiones de deontología.

“El futuro para la abogacía es la especialización”

Las votaciones se han realizado únicamente mediante votación electrónica para fomentar la participación, porque actualmente sólo es el 30 por ciento.

Entonces es usted la primera vicedecana de la historia del colegio de Abogados de París ¿Qué ha supuesto para usted?

Tengo la intención de cumplir con mi papel de vicedecana a fondo. Me gusta la feminización del “título” del cargo. Es la primera vez que lo asume una mujer y considero que es una “aventura increíble” a llevar a cabo junto a los abogados y abogadas del Consejo.

¿Qué funciones desempeña?

El decano Frédéric Sicard me ha encargado los temas de carácter internacional, seguir con los trabajos en el campo penal que inicié cuando formaba parte del Consejo. Deseo en particular poder ayudar en uno de los temas “estrella” para el Colegio de Abogados de París, que es ayudar a los compañeros y compañeras a proteger a los que están aislados de la sociedad. Otro de los retos es el traspaso al nuevo Palacio de Justicia, en el que trabajarán unos 5.000 funcionarios. El nuevo inmueble se va a abrir en 2018. Vamos a construir otro edificio para los abogados, enfrente. Y también todos los problemas de todos los métodos alternativos de la solución de conflictos como la mediación, el arbitraje...

También voy a luchar incansablemente para promover la paridad, voy a seguir trabajando en la legislación de menores -que es una de ejes de mi carrera profesional- y en

También voy a seguir mi trabajo en favor de las víctimas, especialmente derivadas del terrorismo. El año pasado hicimos un grupo con 70 abogados que tienen clientes, víctimas del terrorismo, y que están trabajando para mejorar las leyes poniendo en el centro a las víctimas, y hemos hecho un libro blanco, por designación del Estado.

¿Qué retos tiene que afrontar la abogacía?

Muchos. Europa está inmersa en una crisis económica terrible. Tenemos una cuarta parte de los abogados de la ciudad de París que no tienen medios para subsistir. Este es un problema muy importante. El segundo problema es el Legaltech, ya que tenemos que mejorar las relaciones con los tribunales por vía telemática, el expediente electrónico... Vamos a trabajar para que el desarrollo tecnológico esté al alcance de todos los abogados.

¿Es fácil el acceso a la abogacía para un joven licenciado en derecho?

No. Los abogados jóvenes que se especializan encuentran trabajo.

¿El futuro es la especialización?

En las grandes ciudades, sí. Los clientes buscan especialización. Y el abogado que trabaja solo, muere. Eso hace muchos años que se ha demostrado. El cliente ha cambiado. Antes se quedaba con el mismo abogado por años, incluso la relación pasaba de padre a hijo. Ahora, no. La clientela es mucho más exigente y más volátil.

CIBERSEGURETAT I L'ADVOCACIA

Què ha de fer un advocat per mantenir la ciberseguretat del despatx?

Adrianna Llongueras Vicente
Col·legiada 38.461

Com cada dia arribes al matí al despatx, obres l'ordinador i, de cop, surt aquesta pantalla:

Algú ha encriptat els arxius i fins que no es pagui una quantitat de diners no es podrà tenir accés a la informació. S'anomena "ransomware attack". Encara pot haver un escenari pitjor: de cop t'han robat els arxius i l'endemà dades confidencials dels clients estan publicades a internet o diaris.

I aleshores... què fem?

Per fer front a un ciberatac s'ha de seguir una regla d'or: saber on resideixen les dades sensibles i protegir-les.

Això vol dir extreure la informació més sensible que es rep a diari, seleccionar-la, crear uns arxius que es guarden en fitxers amb disposicions de seguretat estrictes i fer periòdicament una còpia de seguretat.

La ciberseguretat s'ha d'integrar en els despatxos d'advocats, grans i petits. Actualment, però, no estem posant la diligència deguda per protegir els nostres sistemes.

És difícil lluitar contra alguna cosa que no es veu i poca gent ho entén, sobretot, quan no se sap què és el que s'ha de buscar.

Hi ha unes normes bàsiques que hem de fer atenció per garantir un bon grau de ciberseguretat en els despatxos:

1. Contrasenyes

No totes les contrasenyes són iguals. Hem d'implementar una política de contrasenyes forta, doble autenticació, actualitzar les contrasenyes cada 2 a 4 mesos, i que no es repeteixin. Com és sabut, les contrasenyes han tenir un mínim de 10 caràcters on es combinin números, lletres i caràcters especials així com l'exclusió de l'ús del nom propi o cognoms.

---

2. Compte amb els mails i el "Spear-Phishing attack"

Spear-phishing attack és un ciberatac que es centra en un grup o organització concreta, mitjançant informació personal i professional de la víctima així com informació sobre amics. S'utilitza aquesta informació per realitzar un atac via mail o missatgeria instantània donant la sensació que prové d'algú de confiança o company de feina.

Vivim en una societat on s'espera que tot sigui immediat. Una resposta massa ràpida a un correu electrònic pot tenir greus conseqüències per a la seguretat dels sistemes d'un despatx d'advocats.

Els hackers envien e-mails que porten adjunt un document. Són mails que tracten sobre temes legals, ja que els pirates informàtics fan molt bé els seus deures i s'informen àmpliament sobre la seva víctima. Quan s'obre l'arxiu adjunt o el mail atacant, el que estem fent és obrir la porta a un malware que fa possible que el hacker tingui accés als sistemes informàtics del despatx d'advocats.

Com els pirates informàtics obtenen les nostres credencials? Simplement mitjançant enginyeria social. Els advocats apareixen en el cercadors, en els col·legis oficials, en la seva pròpia web amb mail, telèfon i, fins i tot, mòbil. Els despatxos d'advocats i els seus empleats tenen pàgina a Facebook, Twitter i LinkedIn. Amb tota aquesta informació tan valuosa no és difícil fer-se passar per un client, amic o company de professió.

En ciberseguretat, és igual que es tingui l'equip d'enginyers informàtics més sofisticat del món incloent tots els instruments necessaris per monitoritzar els sistemes, el nivell de protecció d'una empresa, govern o organització internacional ve determinat per la baula més feble i aquesta són les persones.

Tota firma d'advocats ha de tenir unes polítiques de conscienciació i educació sobre ciberseguretat dels seus empleats inclosos els presidents, CEO, consellers... sense excepció. A més, aquestes polítiques i pràctiques s'han d'adaptar-se contínuament.

3. La ciberseguretat és una prioritat

En l'era de les TIC, els despatxos d'advocats no poden permetre's no tenir plans de contenció i de recuperació en cas de ciberatacs.

Una creença errònia és que els pirates informàtics només els interessa la informació de les grans em-

preses i governs. És la era del Big Data, la informació és poder, avui més que mai, i les firmes d'advocats tenen moltíssima informació personal i professional de clients (financera, patents, marques ...) que dona accés a empreses que poden guardar en els seus sistemes secrets industrials.

Si un despatx d'advocats és víctima d'un ciberatac, la seva obligació seria informar al seu client, sempre que aquesta informació personal no estigüés encriptada o anonimitzada, fent impossible relacionar

UNA BRETXA EN EL NOSTRE SISTEMA POT OCÓRRER EN UNS POCS MINUTS I TRIGAR MESOS A SER DETECTADA

aquesta informació amb un subjecte en concret. El nou Reglament Europeu sobre protecció de dades (que s'implementarà el 2018) és molt estricte, imposant oneroses sancions a la empreses.

Davant d'aquests diversos escenaris, es necessita establir un pla de ciberseguretat, i el primer pas és

avaluar i analitzar el risc al qual pot estar sotmès un despatx d'advocats, el risc empresarial o de negoci i el risc d'ús tecnològic.

4. Ús de mètodes de monitorització i detecció d'intrusions en els sistemes:

La seguretat en la informació es basa en la diligència, intel·ligència i saber qui té accés a les dades i com es té accés.

Establir les funcions i responsabilitats de seguretat. Crear un sistema de privilegis. Un dels mitjans més eficaços i menys costosos de prevenir incidents greus de seguretat cibernètica és establir una política que defineix clarament la separació de funcions i responsabilitats en matèria de sistemes i la informació que contenen

5. Un programa de ciberseguretat mai afectarà la productivitat laboral,

tot el contrari. La productivitat es veu afectada, així com la reputació del despatx, quan les males pràctiques en la seguretat de la informació creen oportunitats per a ciberatacs, la pèrdua, robatori de dades i, com a conseqüència, la migració de clients cap a altres despatxos causant pèrdua de confiança.

6. Avaluació tècnica de vulnerabilitats.

7. Establir una política de mitjans socials a l'empresa.

8. L'educació dels empleats en ciberseguretat.

És molt important una educació en ciberseguretat i determinar el nivell d'accés a documentació de cada empleat, crear un sistema de privilegis escalables d'accés a la informació basat en el principi de "Need-to-Know" i el més important: encriptar aquesta informació.

HI HA UNES NORMES BÀSIQUES QUE CONVINDRIA COMPLIR PER GARANTIR UN BON GRAU DE CIBERSEGURETAT EN ELS DESPATXOS

9. Crear un pla de contingència i de recuperació davant un ciberatac.

Davant d'una intrusió i el seu descobriment cal establir a qui s'ha de contactar en l'àmbit TIC, qui està al comandament de la

resposta legal, quin és el pla per a la investigació de la bretxa de ciberseguretat, a qui s'ha d'avisar respecte a l'incident (clients, Mossos d'Esquadra, ICAB, CESICAT ...), el procediment de resposta i les mesures a posar en pràctica després d'implementar el pla de recuperació, en l'àmbit de les relacions públiques en grans despatxos d'advocats, la preparació de declaracions públiques sobre el ciberatac i, finalment, instruir els empleats en com han de respondre a les preguntes sobre un incident de ciberseguretat.

Així, la creació de polítiques de seguretat a desenvolupar i implementar serien:

- Fraus i estafes per internet dirigides a empleats.
- Seguretat en xarxa.
- Seguretat a la Web (web servers, websites).
- Seguretat en l'ús del Correu electrònic.
- Seguretat en ús dels dispositius mòbils. BYOD (Bring Your Own Device). Els advocats i els seus

empleats fan servir tota mena de dispositius per al seu treball (Smartphone, tablets, PC, bluetooth, cloud services, l'ús del WIFI públic...) creant un alt risc d'intrusió en els sistemes i de robatori de dades sensibles.

- Seguretat en la contractació dels empleats.
- Ciber Seguretat en les Instal·lacions.
- Establir un operatiu de seguretat, protegir la informació sensible que és fonamental per a l'èxit d'un negoci.
- Resposta a ciber incidents, plans de contenció. No hi ha cap sistema segur al 100% contra ciberatacs. Per això, cal ser proactius i tenir procediments per respondre als ciber atacs fent que afectin al mínim possible el funcionament del despatx.
- Desenvolupament de Polítiques de Gestió. Protegir les dades crítiques i la informació sensible, la protecció de la reputació en línia i descoratjar el comportament inadequat dels empleats en línia.
- La necessitat d'avaluació del risc d'un ciberatac i la contractació d'assegurances sobre responsabilitat cibernètica en cas d'una bretxa i robatori de dades de clients és imprescindible.

Una bretxa en el nostre sistema pot ocórrer en uns pocs minuts i trigar mesos a ser detectada.

Quan s'ha estat víctima de un ciberatac, predomina la cultura del silenci perquè afecta a la credibilitat del despatx o empresa.

És davant aquesta falta de col·laboració que sorgeix la necessitat del "Information Sharing", és a dir, compartir la informació dels ciberatacs entre els professionals de l'advocacia de manera anònima, creant un portal web a nivell de l'ICAB on es comparteixi informació.

La ciberseguretat està aquí per a quedar-se ja que mentre existeixi internet hi hauran ciberatacs. La seva implementació encara serà més crítica en els despatxos i empreses amb l'arribada del IoT (Internet of Things).

Per tant, els despatxos no poden quedar-se enrere. La ciberseguretat en el segle XXI no és una opció, és una obligació.

N

NEGOCIS

Obrim
amb tu cada dia

TENS UN GESTOR ESPECIALISTA PERQUÈ PUGUIS VENDRE MÉS

A CaixaBank et volem oferir solucions a mida per al teu dia a dia, de finançament, per a la teva protecció i la del teu negoci, d'estalvi per al futur i per als teus empleats. I creiem que la millor manera de fer-ho és en persona. Per això, posem a la teva disposició **un gestor especialista que t'anirà a veure al teu negoci** i a ajudar-te amb totes les gestions.

Negocis,
en persona

www.CaixaBank.cat/Negocis

NRI: 1517-2016/09681

CaixaBank
Negocis

ADO

Patrocinador de
l'Equip Olímpic

RISC PENITENCIARI I RISC CANVI

Anabel Suso Casamian
Col·legiada núm. 21.076
Vocal de la Comissió de Dret Penitenciari

El risc a l'àmbit penitenciari judicial respon a la preocupació de la gestió de l'execució penal penitenciària a Catalunya i, en concret, en els àmbits de l'avaluació i gestió del risc de la població penitenciària. Risc de "reincidència" a considerar, essencialment, durant la concessió de permisos de sortides, sortides programades, llibertats condicionals i tota classe de drets i beneficis penitenciaris.

Aquest "risc", així considerat, va ser l'origen del projecte "Risc Canvi" del Departament de Justícia, i en concret de la llavors Secretaria de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació i Justícia juvenil, de respondre a la creixent preocupació social sobre la reincidència delictiva violenta.

D'altra banda, el projecte "Risc Canvi" volia sense cap dubte millorar la tecnificació i qualificació dels professionals responsables mitjançant eines i instruments útils per a l'avaluació i gestió del "risc" de la població analitzada. Ha estat un projecte pioner a l'Estat espanyol i s'aplica a tot el conjunt de la població penitenciària (règim ordinari, tancat, obert i alliberats condicionals).

Les escales de valoració del risc provenen de diferents estudis penitenciaris universitaris, informàtics i professionals sobre valoració i gestió del risc que van finalitzar l'any 2008 en un model basat en dues escales Risc Canvi - Screening i Risc-Canvi completa. Preveuen amb una escala cribatge completa els subjectes de baix risc dels que són d'alt risc segons l'aparició de quatre conductes criteri:

Reincidència violenta: Es tracta del reingrés penitenciar per un delictes violent a la comunitat que l'intern pot

haver comès en qualsevol situació personal abans de la llibertat penitenciària definitiva, no inclou dins del centre penitenciar.

Violència autodirigida: Intents de suïcidi o autolesions lleus o greus durant el compliment de la condemna.

Violència intra-institucional: Conductes violentes o agressions lleus o greus sobre funcionaris o altres interns dins de les institucions penitenciaris.

Trencament de condemna: No retorn d'un permís (ordinari, de cap de setmana o extraordinari) o d'una sortida programada; evasió o fuga; trencament de condemna i de normes o regles de conducta.

L'escala Risc Canvi està formada per 43 ítems que tenen en compte els factors criminals, personals i biogràfics, socials i familiars i clínics i de personalitat. Funciona com instrument de predicció de tipus mixt; és a dir, els professionals han d'emetre un judici sobre la presència dels factors de risc, però alhora el pes de cada factor que conté l'escala és producte d'un càlcul algorítmic que permet calcular el risc en diferents categories per a cada criteri de l'escala.

L'any 2009 va aparèixer l'aplicació informàtica "e-risc canvi" integrada dins de l'entorn informàtic de cada intern. Aquestes condicions tècniques permeten integrar la recollida d'informació progressiva (expedients disciplinaris, dies de compliment de condemna...) i els tractaments específics (drogodependència, violència) adreçats a la gestió del risc de reincidència.

La incidència judicial del test Risc Canvi es tradueix de forma directa en la inexistència real del Risc 0 penitenciar. La ferma defensa de la rehabilitació, que presideix el nostre sistema legal comporta un "risc" real en la concessió judicial de permisos de sortida a presos conflictius que, malgrat tot, compleixen els requisits legals establerts.

Encara més quan han sobrepassat la data de compliment de la pena privativa de llibertat que permet el permís per la sortida. A la inversa, també es produeixen "falsos positius" d'interns que en realitat no comporten cap risc. El sistema risc-canvi pot esdevenir rígid si no s'aplica de forma casuística i amb una mirada "humanitzada" i "individualitzada" en funció del progrés i l'evolució de cada intern.

15 edició
Inici setembre-octubre 2017

Màsters

17

18

APROXIMACION JURÍDICA A LA DESAPARICIÓN FORZADA DE MENORES EN ESPAÑA

Montse Fernández Garrido

Colegiada núm. 19.635

Vicepresidenta de la Comissió per a la Igualtat de Drets del Nous Models de Família.

Neus Roig Pruñonosa

Autora de la tesis doctoral

El día 6 de abril tuvo lugar en la sede de nuestro colegio la Jornada, organizada por la Comissió per a la Igualtat de Drets dels Nous Models de Família, en colaboración con el Observatori Desaparició Forçada de Menors y de la Associació Dones Juristes, sobre la aproximación jurídica a la desaparición forzada de menores en España.

Se organizaron dos mesas redondas: la primera sobre la aproximación histórico-antropológica, a cargo de la Dra. Neus Roig Pruñonosa, que realizó la primera tesis doctoral en España sobre el tema, el Dr. Santiago Castellà Surribas, profesor de Derecho Internacional Público de la Universitat Rovira i Virgili, de Tarragona, que la dirigió y en la ponencia trató sobre las obligaciones internacionales que debería cumplir el Estado español y que a día de hoy omite y la abogada del ICAB y socia de Dones Juristes, Silvia Climent, que aportó una visión clara sobre las trabas en acceder a la documentación hospitalaria y registral de las personas que denuncian, así como los archivos masivos que se han producido a nivel de España sobre las más de 3.000 denuncias presentadas a partir de 2010 hasta la fecha.

La segunda mesa estuvo a cargo del letrado del ICAM Guillermo Peña (miembro fundador de SOS-Bebés Robados de Madrid) que ha conseguido imputar al único ginecólogo hoy por hoy pendiente de juicio (Dr. Vela). Explicó la tipificación penal y las trabas que abogado se encuentra ante casos de presuntos delitos de sustracción y venta de bebés.

El compañero del ICAB, Iván Fort, abordó como deberían ser tratadas las víctimas según nuestro Código Civil y la realidad jurídica que están soportando los afectados y la Dra. Elisenda Calvet Martínez, profesora de la UB y letrada del ICAB, que habló sobre el acceso al Tribunal Europeo de Derechos Humanos y explicó como este Tribunal ha aportado soluciones en la misma tipología de delitos en el caso de Serbia.

Sin duda el peso de la Jornada recayó y procedió por parte de todos los ponentes de la tesis doctoral realizada por la Dra. Neus Roig Pruñonosa: "La búsqueda de la filiación biológica. La detención ilegal de recién nacidos y la usurpación de su identidad en España (1938-1.996)", defendida en la Universidad de Almería, en junio de 2016.

Inauguraron la jornada, Montserrat Fernández Garrido, (expresidenta de la Comissió per a la Igualtat de Drets de Nous Models de Família) Rosa Pareja (de la Associació Dones Juristes) y Sílvia Climent Roig (Miembro del Observatori Desaparició Forçada de Menors) , las tres letradas del ICAB y socias de Dones Juristes.

Como breve resumen, la tesis realiza un estudio sobre la detención ilegal y la usurpación de identidad de unos 300.000 menores en el devenir de aproximadamente 50 años. Defiende que se comenzó a sustraer bebés a sus madres a partir de 1.938 que es cuando se empieza a encarcelar a las mujeres republicanas por parte del Bando Nacional. Una de las formas de represión que sufrieron las mujeres que estaban en prisión fue que dejaban morir a sus bebés por desnutrición, falta de higiene y enfermedades contagiadas en la misma cárcel.

TRES ETAPAS

Divide el estudio en tres etapas

1.- Primer periodo: entre 1938 y 1952: La Dra. Roig explicó en su ponencia, que Franco nombró en 1938

Director del Gabinete de Investigaciones Psicológicas al psiquiatra español formado en la Alemania nazi Vallejo-Nájera. Fue una especie de Menguele español que consideraba a las mujeres rojas próximas al animalismo e incapaces de criar a sus hijos. Ideó una técnica de Eugenesia Hispánica, inspirada en la Eugenesia Positiva alemana. En el caso español consistió en separar a los bebés antes de los tres años de sus madres encarceladas para entregarlos a familias afines ya que hasta esta edad, los recuerdos se pierden y por tanto el niño o niña es manejable. España necesitaba futuros hombres y mujeres educados en los valores del Régimen y de la Iglesia Católica.

Para ello se crearon dos normas: la ley de 30 de marzo de 1940 que estableció que las reclusas tenían derecho a amamantar a sus hijos y a tenerlos en las prisiones en su compañía hasta que cumplan la edad de tres años y la Orden Ministerial de 4 de diciembre de 1941 que permitía inscribir y dar

---

nombre en el Registro Civil con fecha de nacimiento aproximada a la real y de "padres desconocidos" a cualquier menor, supuestamente no identificado. Es decir, dicha Ley permitió cambiar la identidad de los niños y niñas, hijos de republicanos y entre ellos a los bebés raptados en las cárceles a sus madres. El modelo de robo de bebés va cambiando a medida que avanza el tiempo.

2.- Segundo periodo: entre 1953 y 1977

En esta etapa las madres eran fundamentalmente solteras y mayoritariamente menores de 21 años. Mujeres que el régimen consideraba peligrosas (por fumar, ir a bailar, pintarse los labios, forma de vestir, o por llegar a su casa a partir de las 22 h). Por tanto el motivo de retirada del bebé era mayoritariamente el reeducativo.

La Dra. Roig dijo: "A medida que avanza el tiempo y llegamos a los años '60 ya eran madres elegidas, principalmente de entornos rurales o pobres porque se necesitaba un bebé recién nacido para una familia que quería pagar por adquirirlo". Es el momento en que se estandariza el formato de bebé muerto ante la previsión de la negación madre a entregarlo voluntariamente. En esa época, si se inscribía como adoptado, se inscribía al menor como "hijo de madre desconocida"; pero mayoritariamente se inscribían como hijos biológicos. Podríamos decir que las sustracciones se realizaban por ideología y/o motivo económico. En este periodo están ubicados la mayoría de los casos denunciados.

3.- Tercer período: entre 1978 y 1996

Explicó la Dra Roig que "Para sustraerlos siempre se comunicaba la defunción del recién nacido a sus progenitores, antes de las 24 h. del parto". El motivo ya era simplemente económico. Un bebé se vendía por el precio de un piso de una gran ciudad. En 1987 cambió la Ley de Adopción y es a partir de esa fecha cuando las adopciones deben estar intervenidas por el Estado. En 1996 vuelve a cambiar la Ley de Adopción y se le otorga al adoptado o adoptada el derecho a saber su identidad biológica si lo pide judicialmente.

PERSONA VÍCTIMA DE DESAPARICIÓN FORZADA O DETENCIÓN ILEGAL

Los juristas aportaron la visión de que para el Código Penal español, los casos denunciados son archiva-

dos por prescripción tanto de fingimiento de parto (madres que registraban los bebés como biológicos sin haberlos parido) como por falsedad documental derivada del delito anterior. Aún a pesar de que se vulnera la ley y sus derechos fundamentales a la propia identidad legal.

LA REALIDAD ES QUE LA VÍCTIMA, TANTO PADRES A LOS QUE LES DESAPARECIÓ UN BEBÉ AL NACER, COMO HIJOS E HIJAS QUE DESCONOCEN SU VERDADERA IDENTIDAD, SOLO ENCUENTRAN TRABAS EN EL PROCESO

La Dra. Roig explicó que siempre en sus ponencias surge la misma pregunta: ¿por qué los padres no exigían ver al bebé muerto y proceder al entierro privado? La respuesta es que por el Código Civil vigente hasta 2011, un bebé que nacía muerto o moría antes de las 24 horas, era considerado feto y los padres no podían intervenir en el proceso de registro y sepelio; era el hospital el responsable de tales actos.

El Dr. Castellà considera que los juristas reclaman para estas familias el derecho a

que sus hijos desaparecidos reciban el reconocimiento de "persona desaparecida" a todos los efectos legales.

Cabe recordar que hasta 1999 en España está vigente el parto anónimo que permitía inscribir, pero sin nombre de la madre biológica, a bebés supuestamente nacidos bajo este procedimiento. Es en 2011 cuando cambia la Ley de Registro Civil que permite a los padres de un bebé que muere al nacer, poder verle, registrarlo con nombre y apellidos y enterrarlo y se suprime el requisito de las 24 horas, en las que si muere, se le considera feto y era tratado como tal y no como bebé.

La realidad es que la víctima, tanto padres a los que les desapareció un bebé al nacer, como hijos e hijas que desconocen su verdadera identidad, en España solo encuentra trabas a su proceso y una vez agotadas las vías internas sin obtener satisfacción jurídica,

queda la opción de acudir a instancias internacionales, las cuales han demostrado recientemente su preocupación por la situación española.

LA PROTECCIÓN INTERNACIONAL

En 2013, el Relator de la ONU, Pablo de Greiff, recomienda en sus conclusiones la investigación en España del robo de bebés. Y el Informe Definitivo del Grupo de Trabajo sobre desapariciones forzadas de la ONU que presentaron en julio de 2014, recomienda a España que adopte como medida de prioridad la búsqueda de la verdad y en particular sobre la suerte y el paradero de las personas desaparecidas.

CIFRAS

Según la visión de todos los ponentes, el ex Juez Garzón cifró entre 1938 y 1953 habrían desaparecido unos 30.000 menores sustraídos a sus madres de las cárceles españolas y alterada su identidad.

EL INFORME DE LA ONU RECOMIENDA A ESPAÑA QUE ADOPTE COMO MEDIDA DE PRIORIDAD LA BÚSQUEDA DE LA VERDAD Y EN PARTICULAR SOBRE LA SUERTE Y EL PARADERO DE LAS PERSONAS DESAPARECIDAS

Se desconocen las cifras exactas de menores sustraídos a sus madres naturales e inscritos como hijos biológicos de otras madres, generalmente a cambio de precio, en los años que van desde 1.953 a 1.996, pero han calculado que puede ser entorno a los 300.000.

Lo que sabemos con certeza, apuntó Guillermo Peña, es que miles de bebés fueron robados y vendidos impunemente a otras familias, gracias a un complejo

entramado mafioso que implicaba sacerdotes, monjas, médicos, comadronas, enfermeras, abogados y funcionarios.

El letrado Peña dijo: "En la actualidad de las aproximadas 2.000 denuncias presentadas a partir de 2008, deberían recibir una respuesta distinta del archivo masivo".

Hoy en día está imputado el Dr. Vela por la falsificación de nacimiento de una niña en la Clínica San Ramón de Madrid. Oficialmente nació de una madre que ella misma declaró ante el juez que no parió a su hija.

CONCLUSIONES

Para terminar, dos conclusiones de la Dra Roig.

Una primera es que "Estamos ante crímenes de lesa humanidad, perpetrados por personas concretas, pertenecientes a instituciones concretas y continuados en el tiempo. Hasta que no se restaure la identidad del desaparecido o desaparecida, continúan siendo víctimas de desaparición forzosa y de tortura ante el Derecho Internacional".

Una segunda: "Nuestro alegato final es una petición al Estado español y a la Conferencia Episcopal española que permitan a las víctimas de desaparición forzosa de bebés pasar de buscar a encontrar y demostrar la verdad."

LA ESPERANZA

Atendido que existe un precedente, un caso similar al de los bebés españoles robados y vendidos que ha sido recientemente resuelto por el Tribunal Europeo de Derechos Humanos, obligando al estado Servio a resolverlo, según explicó la última ponente de la segunda mesa, la Dra. Elisenda Calvet Martínez, las víctimas españolas mantienen la esperanza, de poder resolver su caso y de que, por fin puedan disfrutar de verdad, justicia y reparación, tras haberles pedido perdón, restaurando identidades y facilitando los reencuentros familiares asistidos de mediadores/as.

De querer más información, pueden comunicarse por mail con el ODFM en labusquedabiologica@gmail.com

---

D'UN COP D'ULL

TROBADA INSTITUCIONAL AMB LA VICEPRESIDENTA DEL GOVERN

La vicepresidenta del Govern, Soraya Saénz de Santamaría, va visitar el Col·legi de l'Advocacia el 23 de maig i va mantenir una reunió institucional amb la Junta de Govern de la Corporació. Durant l'acte, Saénz de Santamaría va signar el llibre d'honor de l'ICAB i va visitar les diferents estances del Palauet Casades i la Biblioteca.

TROBADA INSTITUCIONAL AMB EL FISCAL GENERAL DE L'ESTAT

La Junta de Govern del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, encapçalada pel degà, Oriol Rusca, va rebre el 24 de maig al fiscal general de l'Estat, José Manuel Maza, qui anava acompanyat del fiscal superior de Catalunya, José María Romero de Tejada i el fiscal en cap de la secretaria tècnica de la fiscalia general de l'Estat, José Miguel de la Rosa. La trobada va tenir lloc al Palauet Casades.

PRESENTACIÓ INFORME WOLTERS KLUWER

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona ha estat l'escenari on la Fundació Wolters Kluwer va presentar el 8 de juny l'informe de l'Observatori d'Activitat de la Justícia 2015. L'acte va comptar amb l'assistència del ministre de Justícia, Rafael Catalá, del degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Oriol Rusca, de la presidenta de la Fundació Wolters Kluwer, Rosalina Díaz Valcárcel i del director de l'Observatori d'Activitat de la Justícia, Enrique López.

MEDALLA DELS PROCURADORS PER AL DEGÀ DE L'ICAB

El Col·legi de procuradors dels tribunals de Barcelona va celebrar el 26 de maig l'acte institucional de la festivitat de Sant Iu al Saló dels Passos Perduts del Palau de Justícia de Barcelona. El degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Oriol Rusca Nadal, va rebre la medalla d'or commemorativa de mans d'Ignacio López Chocarro, president del Consell de Col·legis de Procuradors de Catalunya. S'ha atorgat aquesta distinció a Oriol Rusca per la seva àmplia i significativa trajectòria professional, en què destaquen els darrers quatre anys, durant els quals ha exercit com a degà de l'ICAB. Oriol Rusca va rebre agraït la distinció del Consell i va reivindicar les bones relacions entre advocats i procuradors.

D'UN COP D'ULL

EL SÍNDIC DE GREUGES PRESENTA UN INFORME A L'ICAB

El 29 de maig va tenir lloc al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona l'acte de presentació de l'informe Retrocessos en matèria de drets humans: llibertat d'expressió de càrrecs electes i separació de poders al Regne d'Espanya. La presentació de l'informe va anar a càrrec del síndic de greuges, Rafael Ribó, i del degà del Col·legi, Oriol Rusca. En l'acte també van intervenir l'advocada Eva Labarta, el catedràtic de Dret Penal a la Universitat de Barcelona, Joan Queralt i el catedràtic de Dret Constitucional a la Universitat de Barcelona, Joan Vintró.

EUROPE FÒRUM 2017 DE L'AMERICAN BAR ASSOCIATION (ABA)

De l'11 al 13 de juny de 2017 es va celebrar a Barcelona l'Europe Fòrum 2017, organitzat per l'American Bar Association (ABA). En el marc d'aquest fòrum, el dilluns 12 de juny, va tenir lloc al Pati de Columnes del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona una recepció, en la qual el diputat de la Junta de Govern responsable d'Internacional, Jani Trias, va pronunciar unes paraules.

EL JURISTA CELEBRA EL SEU 5È ANIVERSARI A L'ICAB

El mitjà de comunicació "El Jurista" va realitzar el 18 de maig un acte per commemorar el seu cinquè aniversari. L'acte va ser inaugurat pel degà de l'ICAB, Oriol Rusca, qui va compartir taula presidencial amb el conseller de Justícia, Carles Mundó; la presidenta del Grup de l'Advocacia Jove de Barcelona, Maria Aventín; el president d'Hispanjuris, Ferran Escura i l'advocat i director de "El Jurista", Alexander Salvador.

LA COMISSIÓ DE JUSTÍCIA PENAL INTERNACIONAL VISITA LA CPI

La Comissió de Justícia Penal Internacional del Col·legi, amb la col·laboració del departament Internacional, va organitzar el 18 de maig 2017 una visita a la Cort Penal Internacional de La Haia, per tal de conèixer de primera mà el Tribunal. Es van entrevistar amb alts funcionaris de Presidència, de la Fiscalia i amb el cap de l'oficina de suport a l'advocat, Esteban Peralta. Es va analitzar elements essencials de la pràctica de l'advocacia al si de la CPI, el procediment per ser admès a la llista dels advocats/des de la Cort i es van analitzar reptes i casos específics tractats actuals. En el marc de la visita, es va realitzar una trobada "legal link" amb advocats i advocades del Col·legi d'Advocats de la Haia, on es van intercanviar experiències professionals dels diferents àmbits. Els advocats/des participants també van assistir a un seminari organitzat pel BPI-CAPI Col·legi d'Advocats Penal internacional on es va debatre sobre el paper de la defensa professional davant els casos de la CPI.

D'UN COP D'ULL

VISITA A LA SAGRADA FAMÍLIA

La Junta de Govern del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va visitar el 9 de maig la Sagrada Família, per tal de conèixer el projecte arquitectònic d'aquest temple i l'estat actual de les obres. La junta va ser rebuda pel president del Patronat de la Junta Constructora de la Sagrada Família, Esteve Camps i va rebre els detalls tècnics dels caps de Producció i de Construcció del departament de Mètodes i Noves Tecnologies, Carles Farràs i Ramon Espel, respectivament. Amb posterioritat, van fer una visita guiada pel temple a càrrec l'arquitecte director de l'obra, Jordi Faulí.

ADVOCATS DEL COL·LEGI D'OSAKA VISITEN L'ICAB

El passat 27 de març de 2017 una delegació del Col·legi d'Advocats d'Osaka va ser rebuda per Jani Trias, diputat de la Junta de Govern responsable de les Relacions Internacionals de l'ICAB. Trias els va explicar com funciona el sistema jurídic a Espanya. La delegació d'advocats d'Osaka també va visitar la Ciutat de la Justícia i el Palau de Justícia de Barcelona. L'any 2014 l'ICAB va signar un Conveni d'Agermanament amb el col·legi d'Advocats d'Osaka.

GRUP JAUIME MUNTANER

PRESENTACIÓ ESTUDI DELS COL·LEGIS PROFESSIONALS A CATALUNYA

L'Associació Intercol·legial de Catalunya, presidida per Oriol Rusca, va presentar el dilluns 12 de juny al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, el primer 'Estudi dels Col·legis Professionals de Catalunya' en què es recullen dades de 98 dels 137 Col·legis professionals existents a Catalunya. Va cloure l'acte el conseller de Justícia, Carles Mundó.

CONFERÈNCIA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

La Comissió del Torn d'Ofici del Col·legi va realitzar el 9 de juny la jornada 'Les víctimes de la violència masclista: Bones pràctiques. Jurisprudència dels TSJ i del TS. Les violències sexuals'. La sessió inaugural va anar a càrrec de Mercè Claramunt, diputada de la Junta de Govern responsable del Torn d'Ofici i coordinació de violència de gènere, qui va presentar la "Guia de Bones Pràctiques en l'atenció jurídica a les víctimes de violència masclista. El paper de l'advocat: les víctimes com a eix de la nostra actuació"

D'UN COP D'ULL

COMISSIÓ DE DONES ADVOCADES

La Comissió de Dones Advocades del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va realitzar el 9 de juny la conferència "Ventres de lloguer. Anàlisi, salut i dret comparat". Teresa Blasi, presidenta de la Comissió de Dones Advocades va presentar l'acte que va comptar amb la intervenció de Marcel Cano, professor d'Ètica Universitat de Barcelona i de Bioètica Universitat de Vic; Esther Farnós, professora de Dret Civil Universitat Pompeu Fabra; Carme Valls, metgessa i directora del Programa Dones, Salut i Qualitat de Vida del CAPS. La vocal de la Comissió de Dones Advocades Marina Roig va ser l'encarregada de moderar la conferència. A la foto, d'esquerra a dreta: Marina Roig; Marcel Cano, Esther Farnós, Carme Valls i Teresa Blasi.

CONFERÈNCIA SÈNIORS

El 25 de maig va tenir lloc la segona part de la conferència sobre "La vida quotidiana a través del Gòtic" a càrrec de la historiadora Maribel Pendas.

CARLES TORRELLAS

LLIBRÀLEGS, A LA BIBLIOTECA DE L'ICAB

EL 18 de maig, la Sala de Lectura de la Biblioteca del Col·legi es va transformar en un escenari per tal de representar l'obra de teatre Llibràlegs, a càrrec dels actors Mireia Piferrer i Albert Ausellé i dirigida per Jordi Prat i Coll. Aquest projecte neix de la llibreria Nollegiu, oberta al barri del Poblenou, a Barcelona, i és la carta presentació de la companyia O Tempo Voa Teatre.

“EL BON DOCTOR”, A ESCENA

La companyia de teatre del Col·legi va interpretar per primer cop ‘El bon doctor’, una obra basada en el recull de contes d’Anton Txèkhov i adaptada al teatre per Neil Simon. Hi va haver dues funcions, una el divendres 12 de maig (a les 21h) i l'altra el dissabte 13 de maig (a les 18h) a la sala d'actes del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

BIBLIOTECA

Aquesta secció conté una selecció d'obres adquirides i incorporades darrerament al catàleg de la Biblioteca. Per consultar-les cal demanar-les indicant: autor, títol i signatura topogràfica (per ex.788-13 o també [324.4(46)Hor]).

REVISTES

PAIX ET SÉCURITÉ INTERNATIONALES: REVUE MAROCO-ESPAGNOLE DE DROIT INTERNATIONAL ET RELATIONS INTERNATIONALES [EN LÍNIA]
Editor: Universidad de Cádiz. Cátedra Jean Monnet "Inmigración y Fronteras"
ISSN: 2341-0868
Periodicitat: Anual
1r fasc.: n. 01 (2013)
Accés lliure Biblioteca Digital [http://catedras.uca.es/jean-monnet/revistas/paix-et-securite-internationales/es/numero-actual]

RECLAMACIONES BANCARIAS: REVISTAS DIGITALES: ACTUALIDAD, ANÁLISIS Y OPINIÓN [EN LÍNIA]
Editor: Editorial Jurídica Sepin
Periodicitat: Mensual
1r fasc.: n. 1 (abril 2017)
Accés lliure Biblioteca Digital [http://institucional.us.es/iuset-scientia/index.php/ies/issue/archive]

DESTAQUEM:

"CIENCIA BIOMÉDICA Y DERECHOS FUNDAMENTALES: NUEVOS RETOS COMPARTIDOS" (I-II) [EN LÍNIA] , EN: *Ius et scientia: revista electrónica de derecho y ciencia* , vol. 2, 2016, n. n. 2., 248 p., i vol. 3, 2017, n. 1, 246 p.
Accés lliure Biblioteca Digital [http://institucional.us.es/iuset-scientia/index.php/ies/issue/archive]

"LA (IN)CAPACIDAD DE NIÑOS, NIÑAS Y ADOLESCENTES EN EL DERECHO ESPAÑOL" [EN LÍNIA], EN: *La Ley derecho de familia*, n. 13, enero-marzo 2017

Accés lliure Biblioteca Digital [http://catedras.uca.es/jean-monnet/revistas/paix-et-securite-internationales/es/numero-actual]

"LA INMIGRACIÓN DE LA UE: POCAS LUCES Y MUCHAS NUBES NEGRAS", EN: *Unión Europea Aranzadi*, n. 2, 2017, 163 p.

MONOGRAFIES

DRET ADMINISTRATIU

BANDRÉS SÁNCHEZ-CRUZAT, JOSÉ MANUEL (AUTS.)...[ET AL.]
Las sentencias fundamentales del Tribunal Supremo en materia contencioso-administrativo.
Madrid: Iustel, 2016.
[351.95(46)Sen]

FUEYO BROS, MANUEL (DIR.)... [ET AL.]
Reglamento de control interno local: función interventora, control financiero permanente y auditoría pública. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[352(46):347.719Reg]

HERVÁS MÁZ, JORGE
Nuevo régimen jurídico de la regeneración urbana.
Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[351.778.5(46)Her]

MERCADER UGUINA, JESÚS R.
Los procedimientos administrativos en materia de Seguridad Social: (efectos de la Ley 39/2015 de 1 de octubre, del procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas y de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público).
Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[368.4(46):35.077.3Mer]

MOLTÓ DARNER, JOSEP MARÍA; PONCE SOLÉ, JULI (COORDS.)...[ET AL.]
Derecho a la vivienda y función social de la propiedad: nuevas políticas públicas en el marco del servicio público de alojamiento.
Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[351.778.53(46)Der]

NAVARRO VEGA, Mª BELÉN (COORD.)...[ET AL.]
Recientes reformas de la Ley de la jurisdicción contencioso-administrativa: el recurso de casación y la ejecución de las sentencias de derribo: XV Curso sobre la jurisdicción contencioso-administrativa.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[351.955(46)Rec]
Biblioteca Digital

PORTUGAL BUENO, Mª DEL CARMEN
Manual de protocolo.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[351.858(46)(035):395Por]

DRET CIVIL

CASTIÑEIRA JEREZ, JORGE
El incumplimiento justificado del contrato ante el cambio de circunstancias. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [347.449(46)Cas]
Biblioteca Digital

DÍAZ-AMBRONA BARDAJÍ, Mª DOLORES...[ET AL.]
Derecho civil de la Unión Europea. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [347(4-672UE)Der]
Biblioteca Digital

GARCÍA GARCÍA, JOSÉ MANUEL
La propiedad horizontal en la legislación, en la doctrina y en la jurisprudencia. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Civitas, 2017. [347.238.3(46)Gar]

LUBOMIRA KUBICA, MARIA
La responsabilidad civil por caídas en establecimientos abiertos al público: estudio dogmático-jurisprudencial de la omisión. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [347.513(46)Lub]
Biblioteca Digital

MAGRO SERVET, VICENTE
Guía práctica sobre ascensores en comunidades de vecinos. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2017. [347.238.3(46)(036)Mag]

MAYOR DEL HOYO, MARÍA VICTORIA (DIR.)
El nuevo régimen jurídico del menor: la reforma legislativa de 2015. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [347.157(46)2015"Nue]

PERTÍÑEZ VÍLCHEZ, FRANCISCO
La nulidad de las cláusulas suelo en préstamos hipotecarios. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [347.441(46):347.278Per]
Biblioteca Digital

 Recurs electrònic eBook Biblioteca Digital

Per a més informació consulteu el Catàleg de la Biblioteca

REBOLLEDO VARELA, ANGEL LUÍS
Empresas, sociedades y actividades económicas en la liquidación de la sociedad de gananciales. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [347.627.2.03(46)Reb]

RUBIO GARRIDO, TOMÁS
La partición de la herencia. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [347.664(46)Rub]

DRET CONSTITUCIONAL

MISERACHS, PAU
Per defender la democràcia...: referèndum!. Barcelona: Llibres de l'Índex, 2017. [342.8(46.71)Mis]

PRECIADO DOMÈNECH, CARLOS HUGO
El derecho a la protección de datos en el contrato de trabajo: adaptado al nuevo Reglamento 679/2016, de 27 de abril. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [331(46):342.7Pre]

RODRIGUES CANOTILHO, MARIANA
El principio de igualdad en el derecho constitucional europeo. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [342.722(4-672UE)Rod]

DRET FISCAL

BOSCH CHOLBI, JOSÉ LUIS (COORD.)

Comentarios a la Ley general tributaria al hilo de su reforma. Valencia: CISS Wolters Kluwer, 2016. [336.2(46)“2015”Com]

CALVO VÉRGEZ, JUAN
El impuesto sobre la renta de no residentes. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [336.227.7(46)Cal]

ESEVERRI, ERNESTO
La devolución de ingresos indebidos. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [336.225.66(46)Ese] Biblioteca Digital

GARCÍA GÓMEZ DE ZAMORA, REMEDIOS; ORTEGA CARBALLO, ENRIQUE
Todo sociedades 2016: guía de la declaración 2015. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2016. [PRA]

JOVÉ I VILALTA, JORDI
Comunicación tributaria: naturaleza jurídica y efectos. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [336.2(46)Jov]

LÓPEZ LÓPEZ, HUGO (ED.)...[ET AL.]
Practicum fiscal: 2017. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters, 2017. [PRA]

LÓPEZ LLOPIS, ESTEFANÍA
El régimen especial de consolidación fiscal en el Impuesto sobre sociedades. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [336.2(46)Lop]

PATÓN GARCÍA, GEMMA (COORD.)
La nueva tributación tras la reforma fiscal. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2016. [336.22(46)“2015”Nue]

SESMA SÁNCHEZ, BEGOÑA
La nulidad de las liquidaciones tributarias. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [336.225.613(46):35.077.1Ses]

DRET INTERNACIONAL

ALONSO MOREDA, NICOLÁS
Cooperación judicial en materia penal en la Unión Europea: la “Euro-Orden”, instrumento privilegiado de cooperación. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2016. [341.649(4-672UE)Alo]

MÉNDEZ GONZÁLEZ, FERNANDO PEDRO; PALAO MORENO, GUILLERMO (DIRS.)
Comentarios a la Ley de cooperación jurídica internacional en materia civil. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [341.649(4-672UE)Com] Biblioteca Digital

DRET LABORAL

ALBERT EMBUENA, VICENTE L.
La incapacidad permanente contributiva: aspectos sustantivos y procesales. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [368.415.3(46)Alb] Biblioteca Digital

BARCELÓN COBEDO, SUSANA; GONZÁLEZ ORTEGA, SANTIAGO
Las enfermedades profesionales. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [331.822(46)Bar]

BARRIOS BAUDOR, GUILLERMO LEANDRO; GARCÍA GIL, BEGOÑA
Efectos de la huelga y el cierre patronal en las relaciones laborales y de Seguridad Social. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [331.89(46)Bar]

BASTERRA HERNÁNDEZ, MIGUEL
Tiempo de trabajo y tiempo de descanso. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [331.811(46)“2012”Bas] Biblioteca Digital

BEHAVIDES VICO, ANTONIO
Guía del experto en Seguridad Social I: estructura, sistema, actos de encuadramiento, cotización régimen general, cotización regímenes especiales, procedimiento recaudación, sistema liquidación directa. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017. [368.4(46)(036)Ben]

GUERRERO VIZUETE, ESTHER
Aproximación al ámbito subjetivo del trabajador autónomo. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017. [331.72(46)Gue]

MOYA CASTILLA, JOSÉ MANUEL
Prontuario laboral: 2016. Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2016. [PRA]

UBILLÚS BRACAMONTE, ROLANDO ENRIQUE
Grupos de empresas en el ámbito laboral: delimitación conceptual y

BIBLIOTECA

Aquesta secció conté una selecció d'obres adquirides i incorporades darrerament al catàleg de la Biblioteca. Per consultar-les cal demanar-les indicant: autor, títol i signatura topogràfica (per ex.788-13 o també [324.4(46)Hor]).

reestructuraciones.

Cizur Menor (Navarra):
Thomson Reuters
Aranzadi, 2017.
[331.115.1(46)“2012”Ubi]

DRET MERCANTIL

ALCALA GANAL, DONNA;
GIRÓ CANTURRI, ORIOL
Emprende en el sector legal y consigue tus sueños.

Cizur Menor (Navarra):
Thomson Reuters
Aranzadi, 2017
[658:347.965Alc]

ALFONSO SÁNCHEZ,
ROSALÍA; VALERO TORRIJOS,
JULIÁN (DIRS.); AGUILAR,
MARTA MARÍA (AUT.)...[ET AL.]
Retos jurídicos de la economía colaborativa en el contexto digital.

Cizur Menor (Navarra):
Thomson Reuters
Aranzadi, 2017.
[347.74(46):004.7Ret]

AYALA CANALES, CÉSAR
La protección del patrimonio del concursado.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[347.736(46)“2003”347.237Aya] Biblioteca Digital

BELANDO GARÍN, BEATRIZ
(DIR.); ANDRÉS SEGOVIA,
BELÉN (COORD.)
La supervisión del mercado de valores: la perspectiva del inversor-consumidor.
Cizur Menor (Navarra):
Thomson Reuters
Aranzadi, 2017.
[347.731.1(46)Sup]

FERNÁNDEZ GONZÁLEZ,
VÍCTOR; BLANCO GARCÍA-
LOMAS, LEANDRO; DÍAZ
REVORIO, ENRIQUE
El concurso de acreedores de la persona física: con especial atención a la mediación concursal y a la Ley de Segunda Oportunidad.
Las Rozas (Madrid):
Wolters Kluwer, 2016.
[347.736(46)“2003”347.15Fer]

GANDÍA PÉREZ, ENRIQUE
La renuncia a la acción social de responsabilidad. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Civitas, 2017.
[347.72.036.04(46)Gan]

GARCÍA-CRUCES GONZÁLEZ,
JOSÉ ANTONIO (DIR.); ANTÓN
SANCHO, MARÍA (AUTS.)...
[ET AL.]
Jurisprudencia y concurso: (estudios sobre la doctrina de la Sala primera del Tribunal Supremo formada en aplicación de la Ley Concursal). Valencia Tirant lo Blanch, 2017.
[347.736(46)“2003”Jur]

GIMENO BEVIÁ, VICENTE
Las condiciones en el contrato de compraventa de empresa.
Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2016.
[347.72.047(46)Gim]

HUERTA GARCÍA, RAFAEL
Nuevo método de inversión: la subasta concursal electrónica (código 52). Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[347.952.2(46)“2015”004.7Hue] Biblioteca Digital

MENÉNDEZ ESTÉBANEZ,
FRANCISCO JAVIER
El reconocimiento de créditos en el proceso concursal.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[347.736(46)“2003”Men] Biblioteca Digital

MIQUEL BERENGUER, JULI DE
Los deberes de los administradores sociales: el conflicto de intereses.

[Albacete]: Uno Editorial, 2017.
[347.72.036(46)Miq]

MUÑOZ DEL CAZ, EDUARDO;
ORTEGA BURGOS, ENRIQUE
(DIRS.); ACEVÉS LÓPEZ, DAVID
(COORD.)...[ET AL.]**Distribución comercial.** Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[347.751.7(46)Dis]

PALAU RAMÍREZ, FELIPE;
PALAU MORENO, GUILLERMO
(DIRS.)...[et al.]
Comentarios a la ley de propiedad intelectual. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[347.78(46)“2014”Com] Biblioteca Digital

PRÍES PICARDO, ADOLFO
Sobre la fe pública mercantil.
Cizur Menor (Navarra):
Thomson Reuters Civitas, 2016.
[347.714(46)Pri]

Todo sociedades mercantiles: 2016-2017. Las Rozas (Madrid):
Wolters Kluwer, 2016.
[347.72(46)“2010”(083.2)Tod]

VIVERO DE PORRAS,
CARMEN DE
Los acuerdos extrajudiciales

de pago en procesos de insolvencia: procedimiento y tramitación. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[347.736.2(46)“2003”Viv] Biblioteca Digital

ZUBERO QUINTANILLA, SARA
Las declaraciones publicitarias en la contratación. Valencia Tirant lo Blanch, 2017.
[347.777(46):347.731Zub]

DRET PENAL

ALMODÓVAR PUIG, BORJA
Delitos perseguibles a instancia de parte: respuestas materiales y procesales. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2016.
[343.3/.7(46)Alm]

BAJO ALBARRACÍN, JUAN CARLOS
Auditoría de sistemas de gestión: compliance: 31 bis CP, ISO 19600 e ISO 37001.
Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[343.222(46):347.19Baj]

FRANCÉS LECUMBERRI, PAZ
El delito de falsedad documental societaria y la contabilidad creativa.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
[343.52(46)Fra] Biblioteca Digital

IBARS VELASCO, DANIEL
El delito de dopaje en el deporte. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
[351.855.3(46):35.078.1Iba]

RUANO MOCHALES, TERESA
La responsabilidad de los administradores y de los auditores en el proceso de elaboración de las cuentas anuales: la posición de garante en el ámbito penal.
 Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
 [343.222(46):347.19Rua]

VARGAS BENJUMEA, INMACULADA
La ocultación de bienes y derechos del obligado tributario: la derivación de responsabilidad frente al ejercicio de acciones civiles y penales. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
 [343.359(46)Var]
 Biblioteca Digital

DRET PROCESSAL

DOLZ LAGO, MANUEL-JESÚS
La prueba penal de ADN a través de la jurisprudencia: una visión práctica y crítica.
 Las Rozas (Madrid): Wolters Kluwer, 2016. [343.148(46)Dol]

FERNÁNDEZ, TOMÁS-RAMÓN
Arbitrario, arbitraire, arbitrary: pasado y presente de un adjetivo imprescindible en el discurso jurídico. Madrid: Iustel, 2016. [347.918Fer]

MARCHAL ESCALONA, A. NICOLÁS
El atestado: inicio del proceso penal. 9ª ed. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
 [343.132(46)Mar]

MOSCOSO DEL PRADO MUÑOZ, JAVIER (ED.)...[ET AL.]
La prueba en el proceso laboral. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
 [331.16(46)“2011”:347.94Pru]

PIQUÉ, JOAN
Ahir. Madrid: Difusión Jurídica y Temas de Actualidad, 2017.
 [347.97(46.71)Piq]

RUIZ RISUEÑO, FRANCISCO; FERNÁNDEZ ROZAS, JOSÉ CARLOS (COORDS.); CASTRESANA, LUIS FELIPE (AUTS.)...[ET AL.]
Manual de arbitraje. Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
 [347.918(46)(035)Man]

TOLEDANO TOLEDANO, JESÚS R.
La prueba pericial de documentos: el interrogatorio del perito en la vista oral.
 Barcelona: Atelier, 2017.
 [347.942(46)To]

RECENSIONES

LAFONT NICUESA, LUIS (COORD.)... [ET AL.]
Los delitos de acoso moral : “mobbing”, “acoso inmobiliario”, “bullying”, “stalking”, “escraches” y “ciberacoso”: adaptado a la Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo.
 Valencia: Tirant lo Blanch, 2017.
 [343.436(46)“2015”Del]
 Biblioteca Digital

Els autors d'aquest treball, jutges, fiscals, professors i advocats, molts d'ells membres de l'Observatori de Assetjament Moral en el Treball, aborden de manera pràctica i rigorosa l'assetjament que es produeix en el centre de treball, en l'habitatge, en les unitats militars o en les escoles, àmbits en què es desenvolupa des de fa temps; i també el ciberassetjament, el stalking o l'escrache, més recents, que presenten nombrosos problemes. En vuit capítols, s'hi analitzen de manera específica cadascun d'aquestes modalitats amb la seva regulació jurídica i jurisprudencial, com per exemple, el delicte d'assetjament moral laboral a la doctrina de la sala penal del Tribunal Suprem.

MAGRO SERVET, VICENTE
Guía práctica sobre responsabilidad penal de empresas y planes de prevención (compliance).
 Las Rozas (Madrid) : Wolters Kluwer, 2017.
 [343.222(46)“2015”(036):347.19Mag]

Aquesta obra aborda de forma pràctica tota la temàtica relativa al controvertit camp de la responsabilitat penal de les persones jurídiques, oferint les respostes que mostren la doctrina i la jurisprudència, davant l'abundant casuística que va suposar la introducció d'aquest àmbit de la responsabilitat penal en les societats mercantils i formes d'evitar-la pels professionals, tant jurídics com de l'empresa. Introduïda en la Llei Orgànica 5/2010, de reforma del Codi Penal, i desenvolupada en la Llei 1/2015, aquest manual té per objectiu oferir la solució més assentada en la pràctica i amb l'objectiu d'aclarir el complex món de la responsabilitat penal a l'empresa. Ho fa amb un ampli índex de matèries, amb preguntes i respostes que tracten d'oferir al lector una sortida a les innombrables interrogants que estan sorgint en aquest terreny per al món de l'empresa i els juristes dedicats a la tècnica del compliance, destacant la temàtica relativa a la incorporació correcta dels programes de prevenció jurídica i de compliment normatiu en les empreses i la figura del compliance officer. S'acompanya d'un repertori de jurisprudència actualitzat, lèxic sobre la matèria i d'un volum de formularis per fer més senzilla l'aplicació pràctica de la solució als dubtes que al professional se li puguin plantejar.

-20%
 Descompte acumulat...

AVIS ONLINE

Tria el teu proper destí i accedeix al món amb AVIS

6 comentari(s)
 Fins al 31/08/2017

-4%
 Acumulable a ofert...

Booking.com CUENTA VIP

Troba el teu hotel ideal a Booking

13 comentari(s)
 Fins al 10/01/2018

-4%
 Acumulable a ofert...

Booking.com CUENTA VIP

Resorts a tot el món amb ofertes especials

Fins al 10/01/2018

6,40€
 Preu especial
 Ideal cap de setma...

CINESA COMPRA DIRECTA

El cinema es viu a Cinesa tots els dies

10 comentari(s)
 Fins al 31/08/2017

7%
 Acumulable a ofert...

destinia CUENTA VIP

Els millors hotels per als teus punts i escapades

Fins al 31/05/2017

-10%
 Emmanjat gratis a...

CIBERCAJA CUPÓN

Joguines educatives i divertides

Fins al 02/06/2017

Fins a 25%
 +20€ de des. addic...

Europcar ONLINE

Prepara la teva escapada amb el millor preu

Fins al 30/06/2017

Fins a 60%
 +10% al teu Comp...

Expedia.com CUENTA VIP

El teu hotel des de 32€/nit

4 comentari(s)
 Fins al 31/03/2017

2€
 Ara també amb cup...

la Sirena CUPÓN

Descompte en els teus congelats de confiança

11 comentari(s)
 Fins al 30/09/2017

1,90€
 Preu especial
 Tots divores i trier...

McFLURRY EXCLUSIV CUPÓN

Assaboreix un deliciós McFLURRY® per molt poc

Fins al 30/03/2017

4,90€
 Preu especial
 Fes-te gran per 0,3...

McMenú CUPÓN

McMenú Hitja Big Hec® / McPollo®

18 comentari(s)
 Fins al 30/03/2017

10%
 Més de 6.000 artícl...

L'ÒPTICA CUPÓN

Tots els productes d'òptica i audiològia

6 comentari(s)
 Fins al 31/12/2017

10%
 Aplicable també a...

Pans & Company CUPÓN

Els bons entrepans es mengen a Pans & Company

Fins al 31/12/2017

-35%
 Aplicable a fins a 4...

PortAventura Park CUPÓN

Un món d'experiències úniques a PortAventura Park

Fins al 07/01/2018

Fins a 15%

SIXT ONLINE

Cotxes d'alta gamma per a les teves vacances en família

3 comentari(s)
 Fins al 30/06/2017

10%
 Grans superofertes m...

wala CUPÓN

Marques d'esports al millor preu

2 comentari(s)
 Fins al 31/12/2017

presenta

ENAMORAT

de la seva assegurança de salut

Enamorat de la seva assegurança de salut és la fascinant història d'un advocat que contracta **Alter Medic PLUS** i s'enamora d'ella quan s'adona que es tracta de la millor assegurança de salut del mercat. Totalment enamorat, jura solemnement compartir la seva vida amb ella.

Descobreix el perquè de l'existència d'aquest amor etern:

- **Lliure elecció de ginecòleg** i pediatre amb reembossament del 80% de les despeses.
- **Cobertura de pròtesis** amb totes les pròtesis d'implantació interna que existeixen actualment, sense excepció.
- **Tècnica LASIK** per a la cirurgia dels defectes de la refracció de l'ull.
- **Quadre mèdic** amb centres de renom que inclouen els equips mèdics de prestigi que hi treballen.

I molt més!

+INFORMACIÓ

Roger de Llúria, 108
08037 Barcelona

| T. 93 207 77 75
| F. 93 207 11 85

| www.altermutua.com
| assessors@altermutua.com

segueix-nos a les nostres xarxes socials

ANUNCIS

OFERTES

DESPATX A COMPARTIR

Aragó, 335, 1º de Barcelona, 80€, sala de juntes. Tel. 610685515 – Álvaro.

Arenys de Mar. Despatx a compartir. Ideal Torn d'Ofici. 50€/mes, amb totes les despeses incloses Tel. 650006647.

Aribau/Av. Diagonal, Finca modernista, 12m2, exterior con balcón, amueblado o sin, 2 salas de juntas, recepción, serv. com incl., fotocop., escáner, a/a, fibra opt y limpieza. Tel. 653920147.

Aribau/Londres/Diagonal. Multidisciplinar. Sala 12m2. balcón. A7a, amueblado (o sin). Z. comun: 2 sal. juntas, recepción, impr. multif, ADSL, electr. / agua/limpieza. 425€/mes+iva. Fernando. Tel. 609454650.

Aribau, 171/Paris, Bonitos despachos, portero, cocina offis sala de reuniones compartida. Precio entre 200 y 390€. ADSL y gastos incluidos. Tel. 932010793.

Aurrera.cat es un despacho de abogados de 120 metros cuadrados, tenemos tres despachos y compartimos gastos a quedado uno de 14 metros cuadrados sale al mes 370€. Tel. 647849949.

Av. Diagonal, perfectamente equipado y amueblado, secretaria, sala juntas, wifi, centralita telf., impresora) Servi-

os incluidos 350 €/mes. Tel. 687457849 Alba.

Av. Diagonal/La Illa, despacho a compartir amueblado, con sala de Juntas luminosa, conexión wifi, recepción, posibilidad colaboración, info@mladvocats.com

Av. Diagonal/Muntaner des de 80 €/MES. Oficina virtual per rebre visites. Excel·lent imatge. Varies sales, domiciliació i gestió de correspondència, trucades, fax, fotocòpies, wifi ... Tel. 932007805.

Bailén/Gran Vía. Finca catalogada. Despacho 10m2. Sin amueblar. Incluye gran sala juntas (marquetería, vidrieras, suelo hidráulico), recepción, wifi, alarma, limpieza y portero. 350€. Tel. 636807601.

Balmes 188, 4-1 Oficina virtual de diseño, domiciliación social y fiscal, recepción notificaciones, recepción, wifi, fax, Sala de Juntas. 100€/mes Tel. 934157159.

Balmes 237, Dos despachos ext. de 15m2 y 20m2. Sala de juntas, Adsl, Centralita, Fax/ copiadora/escáner y servicio de recepción y teléfono. 440€ y 550€ + Iva. iguillen@oliveabogados.com. Tel. 935340400.

Balmes/Aragó, 35m2. Finca regia modernista. Exterior. Incluye recepción, sala de juntas, luz, agua, Internet, línea de teléfono y fotocopiadora. Tel. 606690449.

Balmes/Mallorca. Portero, reformado. Posible colaboración. 3 despachos

(2 a 350/1 a 500€ doble). Gastos comunes incluidos. Fernando. Tel. 607877817.

Balmes/Pl. Molina, exteriores 15m2 400€ y 10m2 300€, interior 9m2 200€. recepción, recogida correo; wifi fibra óptica; teléfono (llamadas nacionales); fotocopiadora/escáner. Tel. 639250329.

Balmes/Trav. Gràcia, despatx per llogar, excel·lent imatge i ubicació, finca regia, zones comuns: consergeria, a/a, sala juntes, sala d'espera, office, fax, fibra, reformat. Preu a convenir, Tel. 932405653.

Bruc pròxim Col·legi Advocats Barcelona despatx 60 m2 al carrer. Sala juntes. Climatitzat. WIFI neteja cuina. Tot inclòs 400€/mes + IVA. Carles Tel 678403051.

Bruc/Consell de Cent. 3 despachos de 24, 15'5 i 7'5 m2. Serveis de secretaria, ADSL, sala de juntas, neteja i portería. Entre 350 i 750€. Tel. 635629339 o advocades-bruc@icab.cat Esther.

Bufete Abogados ofrece 3 despachos amueblados en la mejor esquina del centro de Barcelona. Servicio recepcionista, impresora, etc, precio a convenir, interesados enviar mail: despachosalquiler@outlook.es

Casp-Girona. Es lloga despatx de uns 12 m2. Al despatx hi ha dos companys dedicats a civil-penal amb de 25 anys experiència. Es lloga per 250 €, mes compartir subministres. Tel. 654059526.

Ciudad de la Justicia, wifi i limpieza incluida. precio 207€+ iva. Contactar wasap 685927975.

Congrés/Sagrera, despachos individuales o dobles, amueblados. Muy bien comunicado. Desde 200€ + IVA. Luz, agua, wifi, a/a y limpieza incluidos. Tel. 699039444.

Consell de Cent/Muntaner. 350€/mes. Desp. ext. y luz natural, amueblado. Todo reformado. Sala J. 25m2. Conserje. Incluye tel, fax, fibra, fotoc, escáner, a/a/c, limpieza, etc. Esther 654916189.

Despatx a compartir, amb wifi 300 mb i fotocopiadora-escàner professional per 250 € mes (negociable segons preferències). Ubicació molt cèntrica al costat de Metro Rocafort. Tel. 686022293.

Espacio amplio con mesa de trabajo, con todos los servicios, sala de juntas, sala visitas, wifi, fax, 190€. Tel. 645412400.

Despacho representativo en zona alta de Barcelona. Todos los servicios incluidos. 850€. Posibilidad de colaboración. Tel. 629098487.

Muntaner/Av. Diagonal, finca regia amb conserge, disponibilitat d'un espai de 10 metres amb mobles, molt bona imatge, adsl, fax, fotocòpies, sala de juntes i visites, preu 250€ mes. Tel. 610394171.

Muntaner/Madrazo. Finca Regia con con-

serje. Despacho 15 m2. Posibilidad de servicios: Recepción, fotocopiadora, teléfono, Adsl, limpieza. Posible colaboración. 350€/mes. Tel. 934961067.

Muntaner/Travessera Despatx virtual hores convingudes 100 euros/mes. Sala de juntes, domiciliació correspondència, recepció fax. Finca règia amb conserge, molt bona imatge. Tel. 933682567.

Muntaner/Vía Augusta, 234 m2: se alquilan 170 m2 (3 desp, sala juntas, recepció y desp. secretaria) finca señorial con conserje. Amueblado/parque/climatizado. Servicios incl. 2.500€. Tel 932019200.

Muntaner/Vía Augusta, Se alquila Despacho de 10M2 por 300€/mes, con todos los suministros y servicios en Entresuelo de finca regia con conserje. Posibilidad sinergias. Tel. 619711741.

Oficina dentro de despacho en el centro de Barcelona. A/a. Cocina, Baños, Recepción, Sala de Reuniones. El precio incluye luz, agua, limpieza e internet. De 300 a 350€. Tel. 675581462.

Oficina virtual exclusiva abogados. zona prestigiosa, atención telefónica, reenvío llamadas, recepción correo, sala de juntas, recepción de visitas, wifi, posibilidad de colaboración. Tel 665777423.

París, 162, 5 despachos de distintas características en Tranquilos, conexión wifi, a/a, fotocopiadora, aseo. Entre

150-350 €/mes+IVA. Tel.934391599. Raül.

Pau Claris/Valencia, despacho virtual en, finca regia con portero, incluye recepción notificaciones y documentación, servicio fax, secretaria y sala de reuniones. 70€/mes. Tel. 934871924.

Pg. Sant Joan/Alí Bei, despax exterior 12 m2 reformat porter, inclou sala juntes 25m2, neteja, wifi, escàner -fax, office, a/a, 230€/iva. Tel. 609709066.

Plató, 14/Muntaner, lloguem despax de 20m, moblat i lluminós. Sala de juntes a compartir, recepció, telèfon individual, fotocopiadora, wifi, fax, porteria, neteja, 350€/mes. Tel. 933623870.

Provença/Pg. de Gràcia, 1 advocat, despax 15m2 (600€/iva), inclou Sala Juntas, Neteja, recepcionista, Fibra Òp, Fax, Paper, calefacció, A/A, conserge. Tel. 934581298.

Rbla. Cat/Gran Via. Finca règia amb conserge, 8m2, moblat, a/a/c. Correu, sala de juntes, fibra òptica, fax, neteja, opció a fotocòpies i escàner. 350€/IVA. 933428800.

Roger de Llúria, despax reformat. Finca amb conserge davant ICAB. Recepcionista, ADSL,, cable i Wifi, fax, fotocòpies, base de dades i sala de juntes. 350€. Tel. 934882282.

Roger de Llúria/Provença, finca regia, conserge, despax gran i lluminós, exterior, capacitat per a

dues persones possible ampliar, subministraments, recepció, office, neteja. Preu convenir Tel. 932081510.

Roger de Llúria/Valencia, Despacho de abogado internacional alquila a una manzana del colegio, precioso despacho de 10 m2, 300€ incluidos gastos. Tel. 687031909.

Roselló 188, 4A. Despax virtual disseny més Coworking. Ofereix servei recepcionista, domiciliació per Professionals i societats, sales juntes, wifi, fax. Quotes personalitzades 50€/mes. Tel. 646064087.

Rosellón / Rbla. Cat despacho de Abogados elegante y representativo dispone de tres despachos y sala de juntas de uso exclusivo amueblados, precio 1.300€ mes. Emi 93 2385198 emi@aepmabogados.com. Tel. 932385198.

Santaló/Trav. de Gràcia. Despacho luminoso, amueblado, elegante, 16 m. Servicios incluidos. 900€/mes. Tel. 933621697. snabogados@snabogados.com

Trav./Santaló. Modern, lluminós. Lloguem Sala de Juntas -visites programades - possibilitat d'espai de feina. Inclou totes les despeses i secretaria. 200€/mes (a convenir). Tel. 934140820 Giselle.

Tuset 13. Finca regia. Despax 12m2, ascensor, c/a/a, parquet. Inclou: zones comuns, porter, neteja, wifi i recepcionista 1/2 jornada. No telèfon. 400.-€/mes. Tel. 933221306.

València/Pg. Gràcia. Finca règia i conserge. Excel·lent imatge, recent reformat. Exterior, alt i lluminós. Tots els serveis. Moblats/diferents preus. Possibilitat de col·laboració. Tel. 652583534/651663444.

Valencia/ Roger de Llúria. 13 m2. Tots els serveis: recepció, wifi, telefonia, a/a/c. Moblat. Preu : 350 €. Tel. 934816736.

Vía Laietana, alquiler amplia sala de juntas, 10 €/h. Posibilidad alquiler despacho virtual 50 o 30€/mes, con o sin servicio de fax y recepción de correo. Tel. 699029609, 663037110.

Vilanova i la Geltrú. Finca cèntrica. Tots els serveis (ADSL, llum, aigua, neteja, Sala de Juntas, fotocopiadora). Preu a convenir segons col·laboració i espai. Tel. 661336173.

DESPATX PER LLOGAR I VENDA

Vilanova i la Geltrú, despax sencer, pl. De la Vila, 40m2 útils amb terrassa. 400€/mes, preparat per l'activitat. evsech@icab.cat o Tel. 608444061.

COL-LABORACIONS

Abogada con despacho, experiencia en procesal, extranjería, laboral, y civil se ofrece para colaboraciones y sustituciones en vistas. Tel. 640130911 cristina. aguilar@icab.cat http://cristinaaguilar.com

Abogada áreas laboral y civil busca abogad/a de otra área que quiera compartir espacio en su despacho. Estoy interesada en zona Castelldefels, Gavà, Viladecans. Tel. 664615278.

Abogada ejerciente se ofrece para colaborar en temas de extranjería. Tel. 620681862.

Abogada con más de 25 años de experiencia, con despacho profesional en Barcelona y experiencia en Derecho de Familia, se ofrece para colaboraciones y sustituciones por bajas. Mercè. Tel. 617887161.

Abogado Fiscalista con dilatada experiencia se ofrece para colaboraciones en Asesoramiento, Planificación y Gestión Fiscal y Tributaria. Ayuda en Campaña de Renta. Tel. 600084868

Abogado 9 años de Experiencia ofrece colaboraciones en temas civiles, laborales, accidentes de tráfico y extranjería. Modo de colaboración y retribución a convenir. atorrodelaacruz@yahoo.es 691813874.

Abogado, perito judicial calígrafo, ofrece colaboración para informes sobre falsedad documental y firmas. Tel. 666170107 masalicia@icab.es

Abogado especialista en accidentes de tráfico, 37 años de experiencia, se ofrece para colaborar con otros despachos en esta materia. Tel. 629189583.

Abogado con 29 años de experiencia en la

docencia y 25 como abogado se ofrece para colaboraciones en derecho turístico, derecho societario y derecho fiscal. Tel. 619980897.

Abogados jóvenes con despacho propio dedicados a las áreas civil, extranjería y penal se ofrecen para realizar colaboraciones. Tel. 931429956.

Advocada amb experiència en dret civil i penal, ofereix col·laboracions i/o substitucions en judicis penals i civils. Despatx propi. Tel. 666391099.

Advocada junior i al mateix temps economista ofereix col·laboracions de suport en despatxos. Tel. 619570625.

Advocada amb 12 anys d'experiència s'ofereix per a substitucions a judicis i altres actuacions judicial en matèria civil i penal, arreu de Catalunya. Per seguiment d'expedients. Mercè. 675812488.

Advocada amb vint anys d'experiència s'ofereix per col·laboracions en els àmbits del Dret Mercantil, Dret Civil i Dret Administratiu. Tel. 600418016. www.sem-pereadvocats.com

Advocat de 36 anys sense experiència busca despatx especialitzat en dret administratiu/dret públic a Barcelona o Vallès Oriental per fer-hi col·laboracions. javiergarcia.garcia@icab.cat Tel. 667020522.

Advocat sènior amb dedicació preferent i experiència en la Llei de

Segona Oportunitat i insolvències s'ofereix per tramitar íntegrament casos en aquesta àrea del Dret Concursal. Tel. Joan 610474549.

Advocat amb despatx propi cèntric, interessat en col·laboracions o altres formules en temes de laboral, extranjería, successions i drets gent gran. Tel. 639790489.

Bufete especializado en derecho penal económico, compliance, valoración de empresas, empresas en concurso y compraventa de empresas, ofrecen colaboración a otros abogados Tel. 630851688.

Despacho especializado en dcho procesal, civil, mercantil y familia, se ofrece para colaborar en dichas materias. Tel. 932155695/dcarrillo@dc-abogados.com

DIVERSOS

Colegiado compartiría ático, por poco uso (amueblado de lujo), en Madrid a 700 m de Atocha, en zona del Retiro-Sur, con colegiado/a que lo precise por realizar frecuentes estancias. Tel. Miguel 619000803.

Traducciones juradas y jurídicas: alemán, inglés, francés. Redacción correspondencia. Interpretaciones simultáneas en reuniones y conferencias. Tel. Outsourcing. Tel. 639209100.

Por jubilación se venden muebles y enseres modernos de todo un

despacho de abogadas. tb centralita analógica 4 líneas con teléfonos. Tel. 934875053 Amparo o Montse.

Es ven hotel de 23 habitacions, per jubilació. Tel. 639198553.

Bufete Perera. Necesitamos edificios en venta en Barcelona. No importa estado o precio. Para más información llamar a Rosa. Tel. 606325105.

Empresa dedicada a servicios jurídicos, zona Sagrada Familia, oficinas a pie de calle, posibilidad espacio independiente, BUSCA profesionales del sector. Compartir local y gastos. Contactar. Tel. 659695251.

DEMANDES

DESPATX A COMPARTIR

Buscamos dos oficinas o pisos, en la misma planta o edificio o en el mismo edificio. Zona Eixample. Una de 100m para empresa-cliente y otra de 60/70m para despachos de abogados. Tel. 659339651.

Vilafranca del Penedès, advocada busca despatx a compartir. Mireia Tel. 654643930.

Podrien mantenir el ritme **sense tu?**

A
altermútua
ADVOCATS

No permetis que arribin a descobrir-ho,
protegeix-los ara.

Tots pensem que “a nosaltres no ens passarà”. És natural. Segur que és el mateix que pensava la Maria, jove professional de l'Advocacia amb una creixent cartera de clients i amb tota una vida per endavant!

Les **Pensions d'Orfenesa i Viduïtat** d'**Alter Mútua** s'adapten a la teva família.

* Situacions basades en fets reals. Noms ficticis.

+ INFORMACIÓ: www.altermutua.com

Segueix-nos a les nostres xarxes socials:

¿Qué programa de gestión utiliza?

#1

Ninguno

#2

#3

#4

Perfil: **El Arcaico** Todavía todo a mano.
¿De verdad crees que puedes seguir así mucho tiempo?

Conoce tu perfil en:
www.levelprograms.com

902 15 21 27

LEVEL
PROGRAMS